

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-08-11

Diarienummer 0064/22

Handläggare

Elisabeth Kylmänen

Telefon: 031-3680110

E-post: elisabeth.kylmanen@stadshuset.goteborg.se

Delårsrapport augusti 2022 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Delårsrapport augusti 2022 för kommunstyrelsen, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande godkänns.
2. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget från budget 2021 att delta i Skatteverkets pilotprojekt om felaktig folkbokföring enligt beskrivning i avsnitt 4.1.4.1, diarienummer 1680/20.
3. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att tillsammans med nämnden för Intraservice komplettera intervjuguiden i Göteborgs Stads HR-process för rekrytering med fördjupade frågor om kandidatens bakgrund för att bedöma den sökandes lämplighet för den aktuella tjänsten enligt beskrivning i avsnitt 4.1.5.1, diarienummer 1372/21.
4. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att implementera drogtester som en del av den säkerhetsprövning som görs vid nyanställningar till säkerhetsklassade tjänster i förvaltningar och bolag enligt beskrivning i avsnitt 4.1.5.1, diarienummer 1373/21.
5. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att tillsammans med Göteborgs Stads socialnämnder Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, får i uppdrag att starta ett projekt i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, gällande metoden Group Violence Intervention med lokal anpassning, enligt beskrivning i avsnitt 4.1.5.1, diarienummer 1456/21.
6. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att tillsammans med berörda nämnder och styrelser undersöka möjlighet och lämplighet att använda stugbyn Kärralund för ukrainska flyktingar under pågående krig och invasion av Ukraina enligt beskrivning i avsnitt 4.1.5.1, diarienummer 0487/22.
7. Kommunstyrelsen godkänner för egen del redovisningen av uppdraget att samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att se över sin kapacitet att hantera kontanter i händelse av kris enligt beskrivning i avsnitt 4.1.5.1, diarienummer 0488/22.
8. Uppdraget till stadsledningskontoret att se över möjligheterna att harmonisera stadens riktlinjer för vård- och omsorgspersonal med Västra Götalandsregionens, gällande doftanvändning enligt beskrivning i avsnitt 4.1.6.1 förklaras fullgjort, diarienummer 0666/21.
9. Uppdraget till stadsledningskontoret att träda in i förhandling med arbetstagarparterna i syfte att träffa ett kollektivavtal som bland annat reglerar roll- och ansvarsfördelning

angående trakasserier och kränkningar enligt beskrivning i avsnitt 4.1.6.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1424/21.

10. Uppdraget till stadsledningskontoret att ta fram en mall för nämnderna att använda sig av för att redovisa varje hållbarhetsdimension för respektive investeringsområde och större projekt enligt beskrivning i avsnitt 4.1.6.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1551/21.
11. Uppdraget till stadsledningskontoret att senast i budgetunderlaget för 2023 redovisa historiska hyreshöjningar enligt beskrivning i avsnitt 4.1.6.1 förklaras fullgjort, diarienummer 1413/21 p.3.

Sammanfattning

Delårsrapporten för augusti är årets andra rapport enligt Göteborgs stads struktur för uppföljning. Avsnitten 1–3 är avsedda för nämnders och styrelser rapportering av väsentlig styrinformation till kommunledningen. Rapporteringen mer specifikt till den egna nämnden sker i avsnitt 4. Uppföljningen gäller verksamhetens grunduppdrag, personal och ekonomi. Fokus ligger på uppföljning av kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan, vad som uppnåtts, resultat, analys av verksamhetens utveckling samt om det finns väsentliga avvikelser från planeringen att rapportera som viktig styrinformation. Uppföljning av måluppfyllelse av kommunfullmäktiges budgetmål sker i innevarande rapport och återkommer i årsrapporten 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den ekonomiska dimensionen finns belyst i rapportens sammanfattning samt i avsnitt 2.1.1, 3.2 och 4.3.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Dimensionerna behandlas där det är relevant i delårsrapporterna olika avsnitt.

Samverkan

Information om innehållet i denna rapport har lämnats i förvaltningen samverkansgrupp (FSG) den 7 september 2022.

Bilagor

1. Delårsrapport augusti 2022 för kommunstyrelsen
2. Central lägesbild augusti 2022
3. Prioriterade frågor för ökad trygghet och minskad brottslighet
4. Rapport Sund konkurrens
5. Rapport Osund konkurrens
6. Slutrapport Skatteverkets pilotprojekt felaktig folkbokföring

Ärendet

Kommunstyrelsen ska godkänna delårsrapport augusti 2022 för kommunstyrelsen enligt bilaga 1 (beslutssats 1). Enligt Göteborgs Stads tidplan för uppföljningsprocessen är sista dag för beslut i nämnd 2022-09-26.

I ärendet redovisas sex uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, varav ett kommer från budget, där stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att för egen del förklara uppdragen genomförda (beslutssatserna 2–7). I ärendet redovisas också fyra uppdrag från kommunstyrelsen till stadsledningskontoret där stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen förklara uppdragen fullgjorda (beslutssatserna 8–11).

Ärendet innehåller också central lägesbild av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, prioriterade frågor för ökad trygghet och minskad brottslighet, rapporten Sund konkurrens, rapporten Osund konkurrens samt slutrapporten Skatteverkets pilotprojekt felaktig folkbokföring i bilagorna 2–6.

Anders Roswall

Eva Hessman

Chef för område Kontorsledning

Stadsdirektör

Delårsrapport augusti 2022

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	8
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	10
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	10
2.2.1	Organisationsmål	10
2.2.2	Nämndspecifika mål.....	11
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	16
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	16
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR- perspektiv.....	16
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	17
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning	17
3.2	Ekonomisk uppföljning.....	18
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag	18
3.2.2	Utfall till och med perioden	18
3.2.3	Prognos.....	18
3.2.4	Kostnader hänförliga till konsekvenser av kriget i Ukraina	19
3.2.5	Ekonomisk utveckling 2023 och framåt	19
3.2.6	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder.....	19
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	19
3.3.1	Plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor	19
3.3.2	Plan för arbetet med finskt förvaltningsområde.....	20
4	Styrinformation till nämnden.....	21
4.1	Grunduppdrag	21
4.1.1	Ny organisation inom stadsutvecklingsområdet.....	21
4.1.2	Trygghetsfrämjande och brottsförebyggande uppdrag	21
4.1.3	Kommunfullmäktiges inriktningar för kommunstyrelsen	23
4.1.4	Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	29
4.1.5	Uppdrag från kommunfullmäktige utanför budget.....	30

4.1.6	Uppdrag från kommunstyrelsen	34
4.2	Styrning och ledning	36
4.2.1	Aktuella revisionsrapporter	36
4.3	Ekonomisk uppföljning	38
4.3.1	Utfall till och med perioden	40
4.3.2	Prognos helår	41

1 Sammanfattning

Inom ramen för stadsledningskontorets förstärka samordning med anledning av Rysslands invasion av Ukraina inrättades en funktion för stadens flyktingmottagande. Kontoret har hanterat samordningen inom staden, medan det operativa ansvaret hanterats av stadens förvaltningar.

Ledning och samordning i staden har förstärkts genom att kontoret mer uttalat driver implementering och följer förvaltningar och bolags genomförande av uppdrag för att säkerställa effekter av tagna beslut. Processen förändringsledning erbjuder ett stärkt stöd i genomförandet.

Stadsledningskontoret bedriver ett antal aktiviteter för att bidra till måluppfyllelse. Bland annat: delta i arbeten kring företagsetableringar, i samarbetet mellan staden, akademien och civilsamhället, driva stadens digitaliseringsarbete som ger förutsättningar för verksamhetsutveckling, delta i genomförande av elektrifieringsplanen, stödja miljöförvaltningen i arbetet med att implementera Göteborgs Stads energiplan. Vidare har uppdragen för äldre- och funktionshinderombudsmännen nu mer samstämmig inriktning och mandat som underlättar god planering och framdrift i uppdragen.

Det förberedande arbete som sker inom ramen för genomförandeprojektet Ny organisation för stadsutveckling (NOS) löper på enligt plan. Rekryteringar till tjänster inom förvaltningsledningarna var i det närmaste klara i början juli. Under hösten kommer ansvaret för att driva arbetet successivt förflyttas till de nya ledningsorganisationerna.

I dagsläget finns inga väsentliga avvikelser mot kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan att rapportera.

Det ledarutvecklingsprogram som kontorets chefer genomgått har resulterade i ett antal utvecklingsområden som genomförs i syfte att stärka ledarskapet, organisationens identitet och kultur. Kontoret har säkerställt att chefers arbetsmiljö omfattas av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet med kontorets långsiktiga kompetensförsörjning har fördjupats och aktiviteter sammanförs med verksamhetsplaneringen inför 2023.

Kontorets personalvolym beräknas öka med drygt 9 procent. NOS-projektet utgör nära hälften av ökningen och resterande avser ökad bemanning i syfte att säkerställa att kontoret kan leverera i sitt uppdrag.

Prognosen pekar på ett överskott på 10 mnkr och beror i huvudsak på tillfälliga vakanser när medarbetare slutar.

I ärendet redovisas sex uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, varav ett kommer från budget, där stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att för egen del förklara uppdragen genomförda. Vidare fyra uppdrag från kommunstyrelsen till stadsledningskontoret där stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen förklara uppdragen fullgjorda.

Ärendet innehåller också central lägesbild av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, prioriterade frågor för ökad trygghet och minska brottslighet, rapporten Sund konkurrens, rapporten Osund konkurrens 2022 samt slutrapporten Skatteverkets pilotprojekt felaktig folkbokföring (bilagorna 2–6).

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Förstärkt samordning med anledning av Rysslands invasion av Ukraina

Inom ramen för stadsledningskontorets förstärkta samordning inrättades en funktion för stadens flyktingmottagande. I den inledande fasen fanns en osäkerhet om antalet flyktingar från Ukraina som beräknades komma, men även kring ansvarsfrågor mellan stat och kommun. Kommunens verksamheter mobiliserades och ett antal boendeplatser kunde iordningställas på kort tid. Länsstyrelsen fick uppdrag att samordna länets kommuner för att inventera tillgängliga boendeplatser i kommunerna. Migrationsverket har huvudansvaret för asylsökandes boende, men bedömdes inte klara att tillgängliga behovet av nya boendeplatser, utan stöd från kommunerna.

Redan tidigt stod det klart att EU skulle aktivera det s.k. massflyktsdirektivet. Det var första gången det gjordes sedan direktivet trädde i kraft 2001.

Massflyktsdirektivet innebär att de personer som omfattas, beviljas tidsbegränsade uppehållstillstånd för en given tidsperiod utan individuell prövning av sina asyl- eller skyddsbehov. I den svenska lagstiftningen innebär det, att man även omfattas av lagen om mottagande av asylsökande, trots att man beviljats uppehållstillstånd.

Regeringens ambition var en bred och jämn fördelning av boendeplatser över landet. Det krävde ny lagstiftning som möjliggjorde att även kommuner kunde anskaffa boendeplatser för personer som omfattas av massflyktsdirektivet samt att staten anvisar ett fastställt antal personer till respektive län och kommun. Detta innebär en principiell förändring av ansvaret mellan stat och kommun.

Göteborgs stad inrättade boendeplatser på två lokaliseringar – Sandåsskolan och Toftaåsen. Socialförvaltning Sydväst tog tidigt ansvar för att driva boendena och valde att arbeta med s.k. IOP (Idéburet offentligt partnerskap) avseende bemanning. Parallellt har det funnits beredskap för att öppna fler platser om det skulle uppstå behov av det. Det har kommit färre flyktingar från Ukraina än vad som bedömdes när kriget inleddes. I dagsläget har det kommit cirka 30 procent av det anvisade antalet skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet.

Under hela processen har staden arbetat med den interna ansvarsfördelningen, ett tillfälligt reglemente togs fram för att möjliggöra för nämnder och styrelser att agera utifrån uppkomna behov. Ansvaret har formaliserats i samband med att nationellt regelverk förändrats och kommunernas ansvar och skyldigheter tydliggjorts. Stadsledningskontoret har hanterat den formella samordningen mellan stadens berörda parter och det operativa ansvaret har hanterats främst av stadens förvaltningar.

Vid sidan av flyktingsituationen kommer andra effekter av Rysslands invasion av Ukraina att påverka staden under den kommande hösten och vintern. Brist på gas påverkar redan stora delar av Europa i stor utsträckning och omfattande åtgärder vidtas i bland annat Tyskland för att minska energiförbrukningen och därmed spara gas inför vintern. Gasbristen väntas även komma att påverka Göteborg både direkt

och indirekt. Göteborg Energi har jobbat aktivt med frågan sedan försommaren och Stadsledningskontoret följer utvecklingen noggrant samt samverkar/samordnar med berörda parter vid behov.

Planering, budget och uppföljningsprocessen

Arbete med att utveckla arbetssätt som stödjer uppdraget att leda och samordna den årliga planerings- och budgetprocessen samt att leda och samordna stadens uppföljningsprocess fortgår. Kontorets målsättning är att leverera väsentlig styrinformation som är robust och kvalitetssäkrad till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Stadsledningskontoret har under våren lämnat underlag till kommunstyrelsen som beskriver förutsättningar för budget kommande år.

Leda och samordna staden

Stadsledningskontoret leder eller samordnar många olika processer där samverkan mellan nämnder krävs för att leverera på fullmäktiges övergripande mål i budget eller andra styrande dokument. En målsättning är att säkerställa ett mer sammanhållet arbete avseende hur stadens verksamheter gemensamt driver arbete utifrån inriktningar och beslut gällande bland annat de stora utmaningarna för staden.

Ledning och samordning i staden förstärks genom kontorets arbete att mer uttalat driva implementering och följa förvaltningar och bolags genomförande av uppdrag för att säkerställa effekter av tagna beslut. Att driva förändringsarbete som berör stor del av stadens förvaltningar och bolag kräver kunskap inom området förändringsledning. Den för staden framtagna processen för förändringsledning som förvaltas av stadsledningskontoret erbjuder förvaltningar och bolag ett starkt stöd i genomförandet av förändringar och implementering av beslut.

Ett annat förändringsuppdrag som pågår för att leda och samordna staden är utveckling av digitalisering, it och innovation, där bland annat nya reglerande och planerande dokument har beslutats för att staden ska ha ändamålsenlig styrning inom området. Stadsledningskontoret leder och samordnar arbetet med implementering av den nya styrmodellen inom digitalisering och IT som gäller från 2023. Den förändrade styrmiljön består av gemensamma principer, gemensam styrning och gemensamma mål och insatser för kommunkoncernen.

Vad gäller fokusområden för innovation ligger under år 2022 tyngdpunkt på två projekt ISO56002 som verktyg för strukturerad innovationsledning samt Klimatneutrala Göteborg 2023 2.0. Fokus för 2022 och framåt vad gäller digitalisering är implementering av beslutade förändringar för styrmiljön inklusive förändrade arbetssätt, etablering av kunskapsarena för gemensamt lärande och utbyte samt fortsatt utveckling av gemensam uppföljning, prioritering, värdering och analys av det samlade digitaliseringsarbetet och stadens digitala mognad och förmåga.

Ledning och samordning i staden sker även genom det gemensamma arbetet som sker inom Stadens ledarforum, som samlar alla förvaltning- och bolagsdirektörer. Under 2022 ska ett fortsatt förändringsarbete ske, från delar till helhet, som både har fokus på att förflytta stadens leveranser inom prioriterade områden och på organisationskultur och att utveckla ledar- och medarbetarskap.

Utifrån stadsledningskontorets drivningsansvar vad gäller ledarskap ska en långsiktighet och en röd tråd skapas i de chefsutvecklingsinsatser vi erbjuder på central nivå. Det utvecklingsprogram som genomförts för förvaltning och bolagschefer avslutades under våren och arbete pågår nu med att ta innehållet i

programmet vidare i organisationen. Dels genom arbete som görs på ledarforum, dels genom att ta fram ett upplägg för nya direktörer som en del av deras introduktion. Flera förvaltningar har påbörjat ett arbete i den egna organisationen och tanken är att under hösten tydliggöra vad som bör tas vidare i respektive organisation, samt i stadens olika chefsutvecklingsprogram och introduktioner. Som ett led att skapa ett intressant utbud vad gäller chefsutveckling har ett antal workshops genomförts med exempelvis HR- chefer, direktörer, HR-specialister och personer på Intraservice. Resultatet härifrån ska ligga till grund i arbetet med att ta fram ett utbud för 2023.

En handlingsplan för att motverka tystnadskultur, har arbetats fram. Planen är nu ute på remiss till samtliga förvaltningar i Göteborgs Stad. Viktiga delar i denna plan handlar om ledarskap, organisationskultur och chefers organisatoriska förutsättningar och blir ett bra bidrag i ett långsiktigt arbete. I och med att avdelningen nu utökats med en person med huvudansvar för organisationskultur går detta arbete in i en intensivare fas.

Stadsledningskontoret har gradvis ökat såväl fokus som arbetsinsatser inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området och aktiviteter bedrivs för att öka samordningen av och driva utvecklingen inom stadens verksamheter. Arbetet bedrivs samordnat och som ett komplement till det främjande och förebyggande arbete som sker inom stadens kärnuppdrag och Jämlik stad.

Under våren har stadsledningskontoret kartlagt sin verksamhet utifrån Agenda 2030. Både utifrån hur kontoret arbetar med målen men också hur mandatet ser ut för att bidra till en sammanhållen hållbar utveckling. Under hösten fortsätter arbetet internt med att omhänderta resultaten.

Leda, samordna och följa upp personal- och arbetsgivarpolitiken

Det förväntade trycket på verksamheterna till följd av Rysslands krig mot Ukraina har gradvis avtagit och resurser har riktats tillbaka till ordinarie arbetsuppgifter. Därtill har borttagande av restriktionerna, som rådde under pandemin, underlättat i vardagen samt arbetsmiljöarbetet även om viss påverkan fortfarande finns kvar. Arbetsmiljöverket har ställt krav på att Göteborgs Stad har rutiner för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt genomför en årlig uppföljning. Om inte kraven uppfylls kan Arbetsmiljöverket komma att besluta om ett föreläggande och ett vite. Rutin har tagits fram kring årlig uppföljning av Systematiskt arbetsmiljöarbete, som kommer följa stadens rutiner kring uppföljning. Förvaltningarna genomför uppföljningen av SAM för 2022 under årets första månader 2023. Under våren har processansvar för stadens rehabiliterings-, arbetsmiljö och rekryteringsarbete överförts från Intraservice till stadsledningskontoret, vilket sammantaget innebär ett tillfälle att se över arbetssätt, metoder och strukturer.

Det strategiska arbetet med att utveckla stadens chefer fortsätter med bland annat en översyn av de olika delarna i stadens utbildningar och utvecklingsinsatser. Översynen syftar till att skapa en röd tråd genom chefsutbildningarna samt att de ska linjera med stadens behov. Under året har ovanligt många förvaltnings- och bolagschefer slutat, vilket har inneburit en ökad belastning för involverade i dessa ersättningsrekryteringar.

Stadsledningskontorets stadenövergripande kompetensförsörjningsprognos för 2022–2031 visar att utmaningarna att kompetensförsörja främst beror på en strukturell brist på arbetskraft, vilken förklaras av den demografiska situationen samt bristande matchning mellan utbud och efterfrågan. Inom verksamheterna

genomförs olika aktiviteter för att hantera utmaningarna, där det till exempel kan handla om att kompetensutveckla anställda, sätta in språkstöd under pågående anställning eller insatser för att minska personalomsättningen. Det kommer krävas fortsatt arbete för att hantera utmaningarna och löpande analys och uppföljning för att säkra att vi arbetar med rätt insatser.

Ordinarie arbete med utredande ärenden pågår kontinuerligt.

Avtalsfrågor

Löneöversynen för 2022 är i stora delar (98 procent av medarbetarna i stadens förvaltningar) genomförd med utbetalning av nya löner i maj och juni, även retroaktivt belopp från april betalades då ut. Löneöversynen för Vårdförbundet återstår att slutföra då nytt centralt avtal tecknades för 2022 i april. Utfallet så här långt i löneöversyn 2022 för förvaltningarna blev 2.51 procent. Utfallet bedöms därmed bli i nivå med ökningarna på arbetsmarknaden i övrigt, Konjunkturinstitutets prognos i juni för ökning av timlönerna 2022 är 2,5 procent. Det innebär att löneskillnaderna i stort kvarstår eller i vissa fall ökar i förhållande till övriga arbetsmarknaden, då snittet för lönerna för kommunerna är lägre. Stadsledningskontoret har kunnat genomföra arbetet med löneöversynen enligt planeringen. Stadsledningskontorets övergripande analys av löneöversyn 2022 har därför kunnat genomföras för att redovisas efter sommaren som ett underlag för fortsatt budgetarbete övergripande och i förvaltningarna inför 2023.

Under våren har förberedelser gjorts för att kunna anpassa gemensamma arbetssätt för förvaltningarna till de förändringar i centrala avtal som träder i kraft 1 oktober 2022 till följd av justeringar i Lagen om anställningsskydd, LAS. Förberedelser har också gjorts vad gäller anpassning av gemensamma arbetssätt till följd av de nya centrala avtalen gällande omställning (nytt KOM-KR per 1 oktober 2022) respektive pension (nytt avtal AKAP-KR per 1 januari 2023). Förberedelser samt information om förändringarna fortsätter under hösten.

Ordinarie arbete med rådgivning till förvaltningar i frågor om tillämpning av lag och avtal inom arbetsrätten, omställning samt övergripande samverkan pågår i övrigt enligt plan. Arbete med översyn av lokala kollektivavtal pågår, bland annat som ett led i anpassning till ny förvaltningsorganisation med större förvaltningar.

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling stadsledningskontoret (nettokostnader mnkr samt procentuell förändring)	21,2 mnkr (+13,3%)	63,2 mnkr (+25,8%)
Årsarbetare stadsledningskontoret (antal samt procentuell förändring)	161,9 (+8,44%)	259,6 (+9,68%)
Nettokostnadsutveckling politisk verksamhet (nettokostnader mnkr samt procentuell förändring)	1,8 mnkr (+3,1%)	4,3 mnkr (+4,8%)
Årsarbetare politisk verksamhet (antal samt procentuell förändring)	48,9 (+1,03%)	75,1 (+0,54%)

Lönekostnader och årsarbetartal som uppstår hos kommunstyrelsen i posterna Personal- och kompetensförsörjning och fackliga förtroendemän i den "fackliga modellen" elimineras i tabellen. Lönekostnader

och årsarbetare redovisas uppdelat på stadsledningskontorets tjänstepersoner och den politiska organisationen.

Nettokostnaden för stadsledningskontoret har under perioden ökat med 21,2 mnkr (+13,3 procent) jämfört samma period föregående år. Nettokostnadsutvecklingen påverkas i huvudsak av löneökningar, ändringar i personalvolymen samt av de uppdrag som stadsledningskontoret har under året. Uppdragen kan variera mellan åren beroende på beslut som fattas och med det följer kostnadsutvecklingen. Jämfört med föregående är nettokostnaden för perioden högre huvudsakligen på grund av högre kostnader för uppdraget LOV3 samt på de kostnader som stadsledningskontoret har för genomförandeprojektet Ny organisation stadsutveckling 2023 (NOS 2023). Under 2021 samma period hade kostnaderna för LOV3 inte upparbetats som budgeterat på grund av den tid processen med ansökningar om LOV3-områden samt upphandlingsprocessen tar i anspråk. Endast en mindre del av budgeten som anslogs för det trygghetsfrämjande arbetet i form av ordningsvakter enligt LOV3 kunde därför nyttjas under 2021. Under 2022 är fler beviljade områden i gång enligt de förutsättningar som stadsledningskontoret har planerat och därför är kostnaderna under 2022 högre jämfört med samma period 2021.

Under perioden har stadsledningskontorets personalvolym ökat med 12,6 årsarbetare, vilket är en ökning med 8,4 procent jämfört med samma period föregående år. Ökningen beror på att kontoret bemannat med kompetens för att säkerställa att kontoret kan leverera i sitt uppdrag samt genomförandeprojekt för Ny organisation stadsutveckling (NOS) 2023. NOS står för cirka 50 procent av ökningen i årsarbetartal.

För den politiska verksamheten har nettokostnaden under perioden varit 1,8 mnkr (+3,1 procent) högre än jämfört samma period föregående år. Ökningen beror huvudsakligen på årliga löneökningar samt av avtagande påverkan av pandemin på kommunfullmäktiges representationsverksamhet.

Under perioden har personalvolym för den politiska verksamheten minskat med 0,5 årsarbetare, vilket är en minskning med 1,0 procent jämfört med samma period föregående år. Orsaken är kortvariga vakanser mellan avgångar och tillsättningar.

Jämfört med föregående års utfall visar augustiprognosen för stadsledningskontoret en ökning av nettokostnaden med 63,2 mnkr (+25,8 procent) för helåret. Ökningen beror huvudsakligen på att kostnaderna för LOV3 kommer, enligt informationen ovan, att öka under 2022 samt på de kostnader som stadsledningskontoret har för genomförandeprojektet Ny organisation stadsutveckling 2023 (NOS 2023). Ökningen av nettokostnaden beror också på årliga löneökningar, ökad personalvolym samt lägre prognostiserad vakansgrad jämfört med föregående år.

Stadsledningskontorets personalvolym för helår 2022 beräknas öka med 9,7 procent, vilket motsvarar 22,9 årsarbetare. I prognosen ingår både utökad bemanning i syfte att säkerställa att kontoret kan leverera i sitt uppdrag samt genomförandeprojekt för Ny organisation stadsutveckling (NOS) 2023. I prognosen står NOS för knappt 50 procent av ökningen i årsarbetartal.

Jämfört med föregående års utfall visar augustiprognosen för den politiska verksamheten en ökning av nettokostnaden med 4,3 mnkr (+4,8 procent) för helåret. Ökningen beror huvudsakligen på löneökningar samt på prognostiserad avtagande påverkan av pandemin på representationsverksamheten under 2022.

Den politiska verksamhetens personalvolym för helår 2022 beräknas vara i stort sett oförändrad jämfört med helår 2021.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

I dagsläget finns inga väsentliga avvikelser mot kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan att rapportera.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Organisationsmål

2.2.1.1 Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Staden ska ha god ekonomisk hushållning i verksamheten

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar att följa den ekonomiska utvecklingen för staden och vid behov vidta åtgärder för att ha en budget i balans. Stadsledningskontoret bevakar utveckling av stadens verksamheter och efterlevnad av ekonomistyrning och andra styrande dokument. I Göteborgs Stads delårsrapport för augusti återkommer stadsledningskontoret med systematisk uppföljning av stadens ekonomi i sin helhet utifrån respektive nämnd och bolags delårsrapporter och gör där bedömningen av arbetet med målet i sin helhet.

Kommunstyrelsen som nämnd har verkat för att det ska vara god ekonomisk hushållning i verksamheten och stadsledningskontoret har tagit fram en anvisning för interna ekonomistyrningsprinciper. Budgetansvarig chef ska, enligt den interna tidplanen, fem gånger per år (februari, mars, maj, augusti och oktober) följa upp och analysera ekonomin för sin verksamhet och presentera en prognos för helåret. Om prognosen för helåret pekar mot ett budgetöverskridande kan det, enligt stadsledningskontorets riktlinjer, resultera i att en åtgärdsplan tas fram.

En digital ledningsrapport för kontoret har tagits fram som kommer att öka tillgängligheten till utfalls- och prognosvärden och därmed förstärka stadsledningskontorets interna arbete med uppföljning, analys och planering.

Stadsledningskontoret har vidare tagit fram en anvisning för inköp för att säkerställa att alla inköp sker enligt gällande lagstiftning och enligt Göteborgs Stads inköps- och upphandlingspolicy. Anvisningen ser till att skydda nyttjandet av offentliga medel, att de konkurrensmöjligheter som finns nyttjas samt att inköpen genomförs affärsmässigt. Under våren 2022 har stadsledningskontoret också att anslutit sig till tjänsten Stöd vid uppföljning av inköp (Spendanalys). Anslutningen kommer att förstärka stadsledningskontorets arbete med att systematiskt följa upp och analysera kostnader som baseras på de inköp som görs.

2.2.1.2 Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen

<i>Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor</i>				
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Mål 2022

Utfall/mål för staden	79	78		81
Utfall/mål för nämnden	77	75		80

Den minskade omfattningen av Covid-19 har möjliggjort en fortsatt återgång till kontoret där medarbetaren har sin huvudarbetsplats. Merparten av arbetet ska utföras på kontoret med möjlighet till flexibiliteten att kunna utföra arbetet på annan plats utifrån uppdrag och arbetsuppgifter.

Fortsatt återgång till huvudarbetsplatsen möjliggör ett mer samlat arbete kring implementering av aktiviteter inom programmet för Attraktiv arbetsplats. En av aktiviteterna är att skapa delaktighet i vad som gör stadsledningskontoret till en attraktiv arbetsplats och vad vi tillsammans kan fortsätta att utveckla.

Stadsledningskontorets arbete med att chefer ska omfattas av det systematiska arbetsmiljöarbetet bedöms ge en positiv påverkan på HME.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt

<i>Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor</i>					
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt					
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall jan-jul 2022	Prognos 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	9,6	8,6	8,8		8,1
Utfall/prognos/mål för nämnden	2,3	1,9	2,3	2,9	3,5

Sjukfrånvaron för stadsledningskontoret har ökat med 0,6 procentenheter till 2,3 procent. Bedömningen är att pandemin med ökat arbete hemifrån medförde bättre förutsättningarna att tidigt vila förebyggande vid symtom av sjukdom samt att rutiner för att hindra smittspridning av covid-19 också bidrog till att minska annan smitta. I dagsläget då en större andel arbetar på kontoret ligger den något ökande sjukfrånvaron fortsatt på en låg nivå. Staden som helhet har ökat sjukfrånvaron med 0,3 procentenheter och yrkesgruppen handläggare i staden har ökat sjukfrånvaron med 0,7 procentenheter jämfört med föregående år.

2.2.2 Nämndspecifika mål

Stadsledningskontorets roll och uppdrag är i huvudsak att skapa förutsättningar för måluppfyllelse genom att leda, samordna och följa upp stadens övriga verksamheter och ekonomi. Den samlade bedömningen görs med utgångspunkt från samtliga nämnders och styrelsers uppföljning i Göteborgs Stads delårsrapporter och årsredovisning.

Under respektive mål nedan beskrivs vilka arbeten stadsledningskontoret driver kopplar till målen och resultat av dessa.

2.2.2.1 Övergripande mål: 1.0 Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför

Kommentar

Göteborg är en stad där företagen vågar investera och anställa. Under året blev det klart att den uppmärksammade etableringen av en batterifabrik men också ett utvecklingscentrum för eldrivna fordon lokaliseras till Göteborg. Dessa etableringar bedöms leda till att flera andra företag uppmärksammar Göteborg och stärker vår roll inom utveckling av fossilfria fordon. Göteborgsregionen är redan idag den region i Sverige som har störst investeringar inom forskning och utveckling. Ytterligare ett exempel på det är den positiva utvecklingen inom life science-sektorn med det näringslivskluster som växer fram runt AstraZeneca.

Tillväxten skapar ett ökande rekryteringsbehov och Göteborgsregionen hade under första halvåret rekord i antal nyanmälda platser med tillsvidareanställning, samtidigt som arbetslösheten sjunkit till nivåer lägre än innan pandemin. Det är dock fortsatt hög arbetslöshet inom gruppen utrikes födda.

Pandemin och dess restriktioner har drabbat besöksnäringen hårt. Visserligen har en kraftig återhämtning skett under året, men från låga nivåer. Branschen har fortsatta utmaningar inför framtiden vilket har inneburit att Göteborg & Co tidigare än planerat reviderat stadens program för destinationsutveckling. Förslag till nytt program beräknas bli behandlat av kommunfullmäktige under hösten.

Stadsledningskontoret leder och samordnar arbetet inom Avsiktsförklaringen mellan staden och Chalmers samt Göteborgs universitet. Det arbetet fick under 2022 ett positivt beslut om stöd från EU:s program ”Science Meets Regions” för att kunna genomföra en work shop-serie samt konferens under hösten. Syftet är att definiera formerna för att stärka och utveckla samarbetet mellan staden och universiteten.

När det kommer till avsiktsförklaringen med akademien och även överenskommelsen för samverkan med civilsamhället är det en utmaning att få den övergripande ambitionen och nå fram till verksamheterna i staden.

En viktig del i utvecklingen av en god samverkan med civilsamhället är förstärkt samspel internt i staden i dessa frågor. Utgångspunkten är nämnders/styrelsers och förvaltningars/bolags uppdrag om demokrati och samverkan med civilsamhället utifrån sina respektive ansvarsområden. Det finns en tydlig viljeyttring genom den övergripande överenskommelsen mellan staden och civilsamhällets organisationer (som beslutades i KF 2012), dessutom i budget och flertalet styrande dokument. Här följer stadsledningskontoret det pågående arbetet som bedrivs inom staden. Dessutom har stadens riktlinje för inköp och upphandling reviderats och antogs av KF 2022-05-19 § 11. Där finns nu en skrivning om att staden ska sträva efter att ha en varierad leverantörsbas där även civilsamhällets aktörer ingår. Det finns ett redan etablerat sakfrågeforum där staden möter civilsamhället med fokus på frågor om inköp och upphandling.

Verksamhetsledaren på Centrum för hållbar stadsutveckling (Urban Futures) slutade i juni och stadsledningskontoret har avtalat med centrumet att låna ut en medarbetare under hösten på deltid som ersättare. I enlighet med avtalet mellan parterna görs en halvtidsutvärdering av centrumets verksamhet. Resultatet presenteras för konsortiets parter och styrelse under hösten. Avtalet mellan konsortieparterna sträcker sig från 2020 – 2024. Stadsledningskontoret avser att återkomma till kommunstyrelsen med information om fortsatt inriktning av

verksamheten framåt. Under året gör Chalmers och Göteborgs Universitet organisationsförändring av Centrum för hållbar utveckling (GMV) där Urban Futures är placerad. I övrigt pågår verksamheten enligt plan.

Under 2022 har funktionshinderombudsmannen (FO) lämnat rapport enligt uppdrag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Rapporten beskriver områden som kommunfullmäktige bör ha kännedom om samt förslag på åtgärder som förbättrar levnadsvillkoren för medborgare med funktionsnedsättning och deras anhöriga samt stärker stadens arbete att nå målen i programmet för full delaktighet.

FO fortsätter under 2022 att följa/följa upp implementeringen av programmet för full delaktighet i nämnder och styrelser samt att utveckla de uppdrag som finns angivna och med särskilt fokus följer utvecklingen vad gäller de områden som anges i årsrapporten så som demokratisk delaktighet, enskildas ekonomi, uppföljning efter avslag på sökta stödinsatser, implementeringsgrad av programmet, ej verkställda beslut, tilliten till handläggare, enkelt avhjälpna hinder, stadens uppföljning, arbetsmarknaden, föräldrastöd, trygghet i skolan samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Kommunfullmäktige har beslutat om förtydligande av Äldreombudsmannens (ÄO) uppdrag vad gäller inriktning och mandat. Det omfattar bl a tydligare mänskliga rättighetsperspektiv samt former för dialog med nämnder i styrelser mellan rapporteringar.

ÄO samverkar med vård och omsorgsförvaltningens hälsofrämjande- och förebyggande avdelning i syfte att nå svagt representerade grupper. Med utgångspunkt i vårens förarbete görs under hösten en översyn av det uppsökande uppdraget och äldreombudsmannen stödjer i processens olika delar. Uppdraget bedöms genomförd inom året.

Struktur för beställning i Stratsys utformas under våren och hösten samt instruktioner till nämnder och styrelser för att följa upp handlingsplanen. Uppdraget bedöms genomförd inom året.

ÄO ingår i en strategigrupp och en nätverksgrupp för åldersvänliga Göteborg. Sammanfattningsvis handlar samverkan om långsiktig planering, genomförande av större aktiviteter i staden samt olika kommunikationssatsningar över året. Det finns i dagsläget inga risker för de uppdrag och aktiviteter som ligger i plan. Framdriften av äldreombudsmannens verksamhet både inom sitt grunduppdrag och särskilda uppdrag bedöms som god.

ÄO ingår i arbetsgruppen "Våga klaga" som är under ledning av stadsledningskontoret och i samverkan med äldre samt vård och omsorgsförvaltningen arbetar kring problematiken att omsorgstagare inte vågar framföra brister i verksamheter. Arbetsgruppen gör en kartläggning och analys av problematiken samt tar fram förslag om åtgärder.

Arbetet fortgår med att samordna och stärka kommunstyrelsens fem rättighetsbaserade råds förutsättningar att bidra till att fler perspektiv kan bli belysta. I rådets normmedvetna arbete identifieras förutsättningar och behov bland dem som bryter mot det förgivettagna. Rådets erfarenhetskunskap bidrar på så vis till att staden ska kunna erbjuda likvärdighet utifrån vars och ens individuella förutsättningar och rättigheter.

Analys av resultat

Att uppdragen för ombudsmännen nu har mer samstämmig inriktning och mandat underlättar för god planering och framdrift i uppdragen, vilket bidrar till högre måluppfyllelse.

Samordning av arbetet och stödet till de fem rättighetsbaserade råden för att omhänderta dessa gruppers synpunkter och specifika behov behöver förtydligas.

2.2.2.2 Övergripande mål: 2.0 Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro

Kommentar

Stadsledningskontoret driver stadens digitaliseringsarbete med utgångspunkt i att skapa förutsättningar för stadens förvaltningar och bolag att kunna ta ett aktivt ägarskap för sin verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Styrmiljön för området har setts över och förändrats i syfte att skapa förutsättningar för ett mer ändamålsenligt och effektivt arbete med verksamheternas digitala utveckling och förvaltning. Den förändrade styrmiljön består av Gemensamma principer, Gemensam styrning och Gemensamma mål och insatser för kommunkoncernen.

Fokus för 2022 och framåt är implementering av beslutade förändringar för styrmiljön inklusive förändrade arbetssätt, etablering av Kunskapsarena för gemensamt lärande och utbyte samt fortsatt utveckling av gemensam uppföljning, prioritering, värdering och analys av det samlade digitaliseringsarbetet och stadens digitala mognad och förmåga.

Vad gäller fokusområden för innovation ligger under år 2022 tyngdpunkt på två projekt ISO56002 som verktyg för strukturerad innovationsledning samt Klimatneutrala Göteborg 2023 2.0. Fokus för 2022 och framåt vad gäller digitalisering är implementering av beslutade förändringar för styrmiljön inklusive förändrade arbetssätt, etablering av kunskapsarena för gemensamt lärande och utbyte samt fortsatt utveckling av gemensam uppföljning, prioritering, värdering och analys av det samlade digitaliseringsarbetet och stadens digitala mognad och förmåga.

Stadsledningskontoret deltar i BRG:s arbete med genomförande av elektrifieringsplanen. Planen är viktig då den skapar förutsättningar för samverkan mellan stadens verksamheter och att den för omvärlden tydliggör vilka mål staden har för elektrifiering av transporter. Kommunfullmäktiges uppdrag till BRG att uppdatera planen, bedöma de ekonomiska konsekvenserna av elektrifieringsplanen samt föreslå en strategi för utbyggnad av laddinfrastrukturen, kommer till kommunfullmäktige under hösten.

I april beslutade kommunfullmäktige om Göteborgs Stads Energiplan 2022–2030. Planen innehåller åtgärder för att nå klimatmålen i Miljö och klimatprogrammet. Energiplanen kommer att följas upp vartannat år av miljöförvaltningen. Uppföljningen ska redogöra för status på implementering av åtgärderna, inklusive en analys av hur eventuella hinder och utmaningar kan övervinnas. Stadsledningskontoret stödjer miljöförvaltningen i arbetet med att implementera energiplanen.

Analys av resultat

Aktiviteter inom innovation genomförs enligt plan och ett arbete för att säkra

finansiering för ett fortsatt aktivt innovationsarbete inom staden pågår.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Kontoret kan ytterligare bidra till att stadens övergripande samordning och ledning och ökad måluppfyllelse genom analys av målkonflikter och synergieffekter. Agenda 2030 kan vara både ett stöd och en referensram för ett sådant arbete.

2.2.2.3 Övergripande mål: 3.0 Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och tillväxt

Kommentar

Stadsledningskontoret bevakar utveckling av stadens verksamheter och efterlevnad av ekonomistyrning och andra styrande dokument såsom planer och program, till exempel programmet för attraktiv arbetsgivare. Uppföljning sker löpande till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige genom uppföljningsportalen på stadens intranät, delårsrapporter och årsredovisningen, samlingsärenden och fördjupade uppföljningar i enlighet med stadens uppföljningsprocess.

En långsam förbättring av företagsklimatet sker i Göteborg enligt Svenskt Näringslivs mätning. Däremot visar NKI-mätningen på en liten nedgång, vilket troligen kan förklaras som en effekt av pandemin. Stadsledningskontoret deltar aktivt i BRG:s arbete för utveckling av företagsklimatet och bidrar till att stadens verksamheter kan genomföra insatser som utvecklar kompetens och servicenivå.

2.2.2.4 Övergripande mål: Stadens finansiella mål efterlevs

Kommentar

Stadsledningskontoret följer upp och värderar de finansiella målen för staden i Göteborgs Stads delårsbokslut för augusti och Göteborgs Stads årsredovisning. Uppföljningen sker utifrån de beslutade målen i budgeten men också i relation till riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2022	Utfall 2021
Total sjukfrånvaro (%)	2,3%	1,7%	2,9%	1,9%
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	9	8		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	16	14		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			7,8%	7,6%

Nyckeltal för perioden gäller ackumulerat juli, och anges för Basverksamhet, vilket exkluderar temporär verksamhet, personal och kompetens, kommunövergripande verksamhet och politisk verksamhet.

Sjukfrånvaron för stadsledningskontoret har ökat med 0,6 procentenheter jämfört med samma period 2021. Den korta sjukfrånvaron har ökat med 0,4 procentenheter och den långa sjukfrånvaron har ökat med 0,3 procentenheter. Staden som helhet har ökat sjukfrånvaron med 0,3 procentenheter. Yrkesgrupperna administratör och handläggare i staden visar på en total ökning av sjukfrånvaron med 1,1 respektive 0,7 procentenheter.

Under pandemin minskade sjukfrånvaron. Det bedömdes vara en följd av ökad möjlighet att arbeta hemifrån vilket i sin tur kan ha gynnat förutsättningarna att tidigt vila förebyggande vid trötthet och symtom av sjukdom. Rutiner för att hindra smittspridning av covid-19 bidrar också till minskning av övrig smitta. Återgång till arbetsplatsen har medfört ökade sjuktal för såväl förvaltningen som staden.

Stadsledningskontorets målsättning är att bibehålla en rimligt låg nivå genom ett fortsatt aktivt arbete utifrån stadens rehabiliteringsprocess och genom att fortsätta följa upp och förbättra arbetsmiljön utifrån bland annat "temperaturmätningar" i verktyget Winningtemp.

Antalet avgångar och rekryteringar har ökat något för perioden. Pensionsavgångar har minskat medan antalet som gått vidare till annan tjänst i staden har ökat något. Prognosen för personalomsättningen bedöms hamna ungefär på samma nivå som 2021.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Ledarutvecklingsprogram för kontorets avdelningschefer som påbörjades under 2021 resulterade i ett antal utvecklingsområden som genomförs under 2022 i syfte att stärka det gemensamma ledarskapet, organisationens identitet och kultur.

Det fortsatta arbetet med att säkerställa att chefers arbetsmiljö omfattas av det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer att få påverkan på arbetsmiljön, men även organisationskulturen. Detta påverkar i sin tur hur stadsledningskontoret uppfattas som attraktiv arbetsgivare. Under våren har arbetsmiljöronder genomförts avdelningsvis för medarbetare och områdesvis för chefer. Utifrån resultatet från medarbetarenkäten, chefsenkäten och temperaturmätningsskylten Winningtemp, som mäter medarbetarupplevelsen, har varje avdelning och chefsområde arbetat fram en handlingsplan för arbetsmiljön.

Programmet för attraktiv arbetsgivare är en verksamhetsfråga där ledning och styrning, chefers arbetsmiljö och förutsättningar, relationer och samverkan mellan medarbetare har stor påverkan på verksamhetens resultat.

För att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare har arbete påbörjats med att synliggöra programmet i organisationen med de aktiviteter som stadsledningskontoret genomför kopplat till de tre målen och åtta strategierna. För ökad delaktighet arbetar varje avdelning med frågeställningen, ”vad är en attraktiv arbetsgivare och vad skulle göra att man som medarbetare på stadsledningskontoret skulle rekommendera arbetsplatsen till vänner och bekanta i större utsträckning än i dagsläget?” Målsättningen är att skapa ett ökat ambassadörskap bland kontorets anställda.

Den årliga uppföljningen av samverkan har genomförts och resulterade i några gemensamma utvecklingsområden för att ytterligare stärka partsamverkan. Vidareutveckling av strukturen för de lokala samverkansgrupperna, LSG, kommer att vara ett prioriterat område, då de medarbetarnära frågorna behandlas på LSG.

Några viktiga strategiska framtidsfrågor för stadsledningskontoret är den strategiska kompetensförsörjningen, medarbetarskap, chefers organisatoriska förutsättningar och chefers arbetsmiljö.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning

Ett mål i kontorets verksamhetsplan är att utveckla processen för strategisk kompetensförsörjningen. Ett förslag är framtaget och aktiviteter kopplat till processen startar under hösten. En bild av förvaltningens långsiktiga kompetensförsörjningsbehov och prioriterade aktiviteter kopplat till den beräknas vara klar i samband med årsrapporten i januari 2023.

Kompetensförsörjningsplanen ska visa hur förvaltningen tar sig till önskat läge genom prioriterade områden med tillhörande aktiviteter som är integrerade i den ordinarie styrning och verksamhetsplaneringen.

I förvaltningens digitala ledningsrapport, som omfattar ett antal nyckeltal som stöd för cheferna, redovisas läget för kommande pensionsavgångar för att stödja planering av ersättningsrekryteringar. 2022 har förvaltningen totalt 38 medarbetare som är över 60 år. I samband med budgetarbetet för 2023 under hösten sker avstämning med ansvariga chefer om kommande bemanning och kompetensbehov.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag

Perioden

	Perioden			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år
Intäkter	66,0	69,3	-3,3	67,4
Kostnader	-319,7	-352,8	33,1	-296,9
Kommunbidrag	255,6	255,6	0,0	244,4
Kommuninterna bidrag	30,6	44,3	-13,7	12,2
Resultat	32,5	16,4	16,1	27,1

Helår

	Helår			
	Prognos	Föregående prognos	Budget	Bokslut föregående år
Intäkter	109,6	111,5	109,7	115,0
Kostnader	-553,7	-568,6	-570,3	-479,0
Kommunbidrag	383,4	383,4	383,4	366,6
Kommuninterna bidrag	70,7	73,7	77,2	29,2
Resultat	10,0	0,0	0,0	31,8

3.2.2 Utfall till och med perioden

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 32,5 mnkr vilket motsvarar en positiv avvikelse mot periodens budget (16,4 mnkr) med 16,1 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen är överskott från stadsledningskontoret (26,9 mnkr) och överskott från den politiska verksamheten (5,6 mnkr). Under avsnitt 4.3.1 redogörs för de huvudsakliga orsakerna till den positiva avvikelsen.

3.2.3 Prognos

Prognosen för kommunstyrelsen är ett överskott på 10,0 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot budget med samma belopp. Den huvudsakliga förklaringen är överskott från stadsledningskontoret (5,4 mnkr) och överskott från den politiska verksamheten (4,6 mnkr). Under avsnitt 4.3.2 redogörs för de huvudsakliga orsakerna till denna positiva avvikelse.

3.2.4 Kostnader hänförlbara till konsekvenser av kriget i Ukraina

Belopp i tkr	Utfall till och med 31 aug	Prognos helår
Kostnader för flyktingmottagande	0	0
Bedömd statlig ersättning (statsbidrag)	0	0
Övriga intäkter	0	0
Bedömd nettokostnad	0	0

Stadsledningskontoret har inte haft några kostnader, statlig ersättning eller övriga intäkter som är hänförlbara till konsekvenser av kriget i Ukraina.

3.2.5 Ekonomisk utveckling 2023 och framåt

Den verksamhet som kommunledningen bedriver är personalintensiv och faktorer som påverkar personalkostnaderna får därför stor påverkan på nämndens ekonomi. Även om inflationen och stigande räntor kan komma att påverka inköps- och leasingkostnaderna är det främst de höjda pensionskostnaderna som kommer att ha stor påverkan på såväl stadsledningskontorets som den politiska verksamhetens ekonomi. Beroende på de ekonomiska budgetförutsättningarna för 2023 så kommer det att vara viktigt att följa personalvolymsutvecklingen och dess påverkan på förvaltningens ekonomi för att kunna agera ändamålsenligt i förhållande till förvaltningens uppdrag.

3.2.6 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
LOV 3 områden (del av trygghetspaketet)	17 365	29 000	32 000
Personal-/kompetensförsörjning	13 375	41 569	45 000

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor

Uppföljning av implementering av plan för arbetet med nationella minoriteter.

Göteborgs Stads planer för arbetet med nationella minoritetsfrågor och finskt förvaltningsområde 2020–2023 syftar till att säkerställa att Göteborgs Stad lever upp till internationell och nationell lagstiftning gällande de nationella minoriteternas rättigheter. I samband med delårsrapport augusti görs en mindre uppföljning av själva implementeringen av planerna, för de nämnder och styrelser med ansvar för insatser i planerna. Under hösten sker en deltidsuppföljning av planerna. Ärendet bereds som ett samlingsärende av stadsledningskontoret inför kommunstyrelsens sammanträde 2022-11-30.

Sedan planerna antogs i KF 2020 har en paragraf lagts till i KS reglemente (kapitel 2 § 22, gällande fr.o.m. 2022) för att tydliggöra kommunstyrelsens ansvar avseende samråd med de nationella minoriteterna i enlighet med minoritetslagen (2009:724). Stadsledningskontoret samordnar KS nationella minoritetsråd och samrådsforum. För att ge ökat inflytande i beslut som berör minoritetsgrupperna har kontoret arbetat fram gemensamma rutiner för inkludering av råden i ärendeprocessen och att det sker i ett tidigt skede. Detta arbete behöver fortsatt utvecklas. Likaså efterfrågar minoriteterna en tydligare återkoppling på hur dialoger mellan minoriteterna och de politiska representanterna har tagits vidare och om det leder till framdrift i frågorna. Även det arbetet behöver förstärkas.

3.3.2 Plan för arbetet med finskt förvaltningsområde

Uppföljning av implementering av plan för finskt förvaltningsområde.

Utöver det som står under 3.3.2 som berör båda planerna, följer nedan det som rör stadsledningskontorets uppdrag gällande finskt förvaltningsområde. En svårighet vad gäller implementering av Göteborgs Stads plan för arbetet med finskt förvaltningsområde 2020–2023 är att alla förvaltningar och bolag inte utsett särskilt ansvariga för minoritetsfrågor. Denna svårighet gäller även planen för nationella minoritetsfrågor. Det innebär att stadsledningskontoret saknar naturlig kontakt inom vissa förvaltningar och bolag och en risk minoritetens lagliga rättigheter inte tas om hand. Det har också visat sig att omorganisationen i staden, har inneburit kunskapsstapp vad gäller dessa frågor.

Stadsledningskontoret har initierat ett projekt vars målsättning är att Vårt Göteborg kommer att utges delvis på finska.

Stadsledningskontoret och Göteborgs Stads sverigefinska råd har tillsammans inlett en dialog mellan rådets referensgrupper och FSF samt ÄVO i mer verksamhetsnära frågor som berör minoriteten. En liknande dialog behöver initieras även med kulturförvaltningen. Syftet med dessa dialoger är att minoritetens synpunkter i mer verksamhetsnära frågor ska kunna lämnas direkt till berörd förvaltning och samrådsarbetet i rådet kan fokusera på de strategiska frågorna. Vad gäller delmål 5 i planerna, som handlar om delaktighet och inflytande, utför stadsledningskontoret ett aktivt arbete med att medvetandegöra förvaltningarna om deras ansvar att i tidigt skede i sina processer lyssna in och ta del av minoritetens erfarenheter och kompetens i sitt beslutsfattande. Detta arbete berör såväl den sverigefinska minoriteten som nationella minoriteten romer, samer, judar och tornedalingar.

En extern utvärdering av Göteborgs Stads sverigefinska rådets arbete genomfördes under våren 2022. I rapporten framkom att rådets interna arbete har präglats av samverkanssvårigheter i flera år.

4 Styrinformation till nämnden

4.1 Grunduppdrag

4.1.1 Ny organisation inom stadsutvecklingsområdet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-26 § 13 att genomföra en förändring av stadens organisation inom stadsutvecklingsområdet. Den nya organisationen träder i kraft vid årsskiftet och det förberedande arbete som sker inom ramen för genomförandeprojektet löper på enligt plan. Utöver de närmast berörda förvaltningarna deltar även andra av stadens förvaltningar/bolag i arbetet, bland annat inom projektets styrgrupp eller genom deltagande i olika arbetsmöten och workshop.

Under våren har arbetet främst varit inriktat på att kartlägga verksamheternas omfattning och innehåll inom väsentliga områden. Därutöver har vissa fördjupningar genomförts för att ytterligare tydliggöra kommunfullmäktiges beslut och därmed ge bättre förutsättningar för en ändamålsenlig fördelning av verksamhetsansvar mellan de nya nämnderna på en mer detaljerad nivå. Ett stort arbete har också varit att förbereda och genomföra rekryteringar till tjänster inom de nya förvaltningsledningarna. Tillsättningarna var i det närmaste klara i början juli, men först efter semesterperioden fick de möjlighet att träffas och därmed påbörja arbetet med att etablera och bygga upp de nya förvaltningarna. Under hösten kommer ansvaret för att driva förändringen successivt förflyttas från genomförandeprojektet till de nya ledningsorganisationerna.

4.1.2 Trygghetsfrämjande och brottsförebyggande uppdrag

Central lägesbild. (Rapport central lägesbild se bilaga 2 och 3)

Stadsledningskontoret bedömer att det skett en positiv förflyttning inom det område som den centrala lägesbilden avser. Stadens förvaltningar och bolag har utvecklat och förtydligat sitt arbete.

De utvecklingsområden som stadsledningskontoret bedömer kvarstå är bland annat ett kontinuerligt och uthålligt samarbete mellan stadens förvaltningar och bolag. Generellt sett krävs ett förbättrat och utvecklat kontrollarbete av bidragsgivning och uthyrning av mark samt lokaler. Stadsledningskontorets bedömning är att kontroll av stadens leverantörer behöver förbättras.

Förvaltningar och Bolag framhåller att de behöver utveckla arbetet med att kontrollera leverantörer av varor och tjänster. Oseriösa aktörer och organiserad brottslighet använder sig av komplexa upplägg och de förändras löpande. Stadsledningskontorets bedömning är att en enskild förvaltningen eller bolag har inte den kapacitet som krävs för att säkerställa att oseriösa aktörer inte får avtal med staden eller att oseriösa aktörer används som underleverantörer.

Staden behöver, genom ett förbättrat kontrollarbete, motverka en osund konkurrens mellan företag. Osund konkurrens medför att företag som sköter sig slås ut till förmån för företag som har kopplingar till bland annat organiserad brottslighet.

Osund konkurrens mellan företag är på sikt systemhotande.

Stadsledningskontoret bedömning är att förutsättningarna för en gemensam organisering av stadens kontrollarbete avseende leverantörer och underleverantörer före, under och efter avtalsperioden behöver utredas.

Ett kvarstående förbättringsområde sedan tidigare centrala lägesbilder är att förvaltnings och bolagsledningarnas engagemang och organisationens omhändertagande av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet har varit avgörande för de som har utvecklat sitt arbete.

Samarbetsprojektet "sund konkurrens " (Rapport sund konkurrens se bilaga 4)

Göteborgs Stad har genom förvaltningen för inköp och upphandling och stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet samt Mölndals Stad under hösten 2021 bildat nätverket Sund konkurrens. Genom nätverket kan staden på ett enhetligt sätt driva och arbeta med frågor gällande fel, fusk och uppföljning inom det ekonomiska området.

Nätverket ska tillsammans dra nytta av goda erfarenheter och dela varandras kompetens för att staden ska gynna och anlita leverantörer och aktörer som är seriösa och vill göra rätt för sig. Fram tills nu har arbete påbörjats inom tre olika kluster; vård och omsorg, bygg samt föreningsliv och kultur. Då klustren är vitt skilda till sin karaktär och även genom organisatorisk placering, arbetsätt, lagstiftning och möjligheter till bedrägerier är också behoven av insatser olika.

Under verksamhetsår 2021–2022 har flera nätverksträffar och en konferens hållits inom vård- och omsorgsklustret. Inom området för bygg har ett samverkansprojekt startats. Vidare finns ett generellt digitalt stödmaterial som kompletterats med fördjupning inom ideella föreningar.

Det finns en efterfrågan av ökad kunskap, erfarenhetsutbyte, samverkan såväl inom staden som med andra myndigheter.

Nätverket sund konkurrens kommer under hösten 2022 påbörja arbete inom klustret förening och kultur. Fokus under hösten kommer bland annat att ligga på utbildningsinsatser, digitala utbildningar och stödmaterial, arbeta med platskontroller inom bygg samt fortsätta utveckla samverkan.

Samarbetsprojektet "osund konkurrens" (Rapport osund konkurrens se bilaga 5)

Osund konkurrens innebär att företag och organisationer bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. Osund konkurrens medför att företag som sköter sig slås ut till förmån för företag som har kopplingar till bland annat organiserad brottslighet. Osund konkurrens mellan företag är på sikt systemhotande då skattemedel som ska finansiera den gemensamma välfärden försvinner.

Göteborgs Stad har sedan 2018 bedrivit ett organiserat samarbetsprojekt med namnet Osund konkurrens.

Syftet att motverka osund konkurrens är att staden tillsammans med statliga myndigheter ska arbeta aktivt med att bland annat genomföra tillsyns- och kontrollbesök för att stoppa och störa den organiserade brottsligheten. Praktiskt innebär ett samordnat tillsynsbesök att deltagande förvaltningar och myndigheter genomför tillsyn utifrån sin lagstiftning vid samma tillfälle med stöd och skydd av

polismyndigheten.

Resultat av 2021 och 2022 insatser är att två nattklubbsverksamheter med koppling till organiserad brottslighet upphört med sin verksamhet

Samarbetsprojektet Osund konkurrens har inneburit att illegala verksamheter kunnat stängas ner. Det har inneburit att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har försvunnit. Arbetet med att stänga ner arenor och olaglig verksamhet fortgår.

Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med statliga myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten

Samarbetsprojektet Osund konkurrens medför att samtliga parter får kunskap och möjlighet att använda de olika möjligheter som respektive lagstiftning ger. När myndigheter arbetar samordnat och tillsammans ökar möjligheten att förhindra organiserad brottslighet och dess systemhotande verksamhet.

4.1.3 Kommunfullmäktiges inriktningar för kommunstyrelsen

1. En attraktiv arbetsplats

Göteborgs stads program för attraktiv arbetsgivare har nått fram till halvtid och i och med detta pågår en uppföljning som genomförs i dialogform med ett urval av förvaltningar och bolag under perioden mars till september.

Materialet kommer att sammanställas i en rapport men redan nu kan några preliminära iakttagelser göras, exempelvis:

- Programmets innehåll går ofta hand i hand med den egna verksamhets- eller affärsplanen
- Det finns ett mycket stort engagemang för frågan om attraktiv arbetsgivare
- Många initiativ har tagits i förvaltningar och bolag men verksamheterna har ofta behövt bromsa eller lägga arbetet på is då pandemin har krävt att man har behövt prioritera ”Corona-relaterade” insatser och åtgärder
- Programmets innehåll är välarbetat och relevant, det vill säga Göteborgs Stad lyckades skapa ett program som fungerar för stadens mångfacetterade verksamheter

Många av de centrala projekt som startades i samband med att programmet lanserades 2019 börjar nu närmas sig slutfasen och ett arbete pågår avseende implementering alternativt fördjupning av dessa. Några exempel är Chef i Göteborg, Introduktion av nyanställda och Att leda i förändring.

2. En stad, ett Göteborg

Organisering för kunskapsutveckling och implementering av mänskliga rättigheter, Kompetensteam MR, har initierats inom stadsledningskontoret. Kontorsövergripande organisering med uppdrag att bland annat vidareutveckla kontorets strategiska arbete med mänskliga rättigheter beslutad i ledningsgruppen. Ett sådant strategiskt utvecklingsområde är att kompetensen om mänskliga rättigheter inom kontorets avdelningar behöver öka.

Göteborgs Stads Barnrättsplan antogs 9 juni. Under våren har arbete med att informera om barnrättsplanen internt och externt fortsatt, bland annat i ett samlat möte för alla socialförvaltningar samt vid möten inom SKR:s barnrättsnätverk.

Barnrättsgruppen är en avdelningsöverskridande arbetsgrupp, som har kollegialt utbyte med Kompetensteam MR på stadsledningskontoret, för att på tvären stärka kontorets kompetens inom MR.

3. Långsiktiga och uthålliga insatser mot gängkriminaliteten

Ärendet avseende en handlingsplan (långsiktig strategi) för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen i Göteborg har återremitterats av Kommunstyrelsen. Arbetet pågår med att komplettera förslaget och ärendet kommer åter upp till kommunstyrelsen under kvartal fyra.

Som styrande dokument kommer handlingsplanen (strategin) att (vara en handlingsplan) som knyter an till de befintliga programmen Trygghetsskapande och Brottsförebyggande programmet samt Jämlik Stad. Strategin kommer även samspela med handlingsplanen för att inga områden ska vara särskilt utsatta till år 2025 och AB Framtidens strategi.

Stadsledningskontoret redovisade till kommunstyrelsen i delårsrapport mars en lägesbild avseende av släktbaserade kriminella nätverk och förtryckande klanstrukturer i Göteborg samt att utreda kopplingen mellan hedersförtryck och klanstrukturer. Kommunstyrelsen beslutade i samband med delårsrapporten att avsätta 10 miljoner kronor för insatser för att utvidga Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet för att även omfatta arbete mot släktbaserade kriminella nätverk.

Nedanstående är exempel på stadsledningskontorets arbete med uppdraget:

Stadsledningskontoret har efter lägesbilden genomfört två pilotutbildningar: Att möta kriminalitet i sin yrkesutövning. Pilotutbildningarna har varit riktade till första linjens medarbetare och deras chefer i Hammarkullen. Pilotutbildningarna ligger till grund för en utbildningssatsning som Göteborgsregionen ska stödja staden att genomföra. Utbildningssatsningen ska bland annat finnas tillgänglig som e-utbildning för stadens medarbetare och men även för hela regionen. Planering av ytterligare insatser sker mellan Stadsledningskontoret, stadens förvaltning och bolag samt Polismyndigheten.

Stadsledningskontoret samverkar med statliga myndigheter inom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet.

Stadsledningskontoret stödjer genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet samordnade tillsynskontroller som genomförs av staden och statliga myndigheter för att motverka osund konkurrens, olagliga näringsverksamheter och mötesplatser för organiserad brottslighet.

Göteborgs stad och Polisområde storgöteborg har undertecknat ett samarbetsavtal. Staden arbetar kontinuerligt med polismyndigheten på lokal och stadenövergripande nivå.

En avsiktsförklaring har undertecknats mellan Staden, Polismyndigheten och Kriminalvården för att gemensamt införa strategin Group Violence Intervention (GVI) i Göteborgs Stad som ett treårigt projekt. Stadens samlade avhopparverksamhet (SAV) är en del av arbetet med GVI.

Alla uppdrag som kommunstyrelsen gett stadsledningskontoret, förvaltningar och bolag inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området har en

betydelse i arbetet med långsiktiga och uthålliga insatser mot gängkriminaliteten.

4. Inga särskilt utsatta områden i Göteborg

Ärendet avseende Handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta har återremitterats av kommunstyrelsen. Under våren och sommaren har stadsledningskontoret arbetat med kompletteringar och revideringar av förslaget till handlingsplan och ärendet kommer åter upp till kommunstyrelsen i september.

5. En jämställd stad

En halvtidsuppföljning har gjorts av hur implementeringen av Göteborgs Stads plan för Jämställdhet 2019 – 2023 gått (dnr 1433/21). Uppföljningen av de delmål och utvecklingsområden som omfattar serviceperspektivet visade på att genomförandet av åtgärderna varit relativt goda. Däremot visade uppföljningen att genomförandet av åtgärder kopplat till ”jämställdhetsintegrering som strategi” varit lågt och att det generellt saknas en systematik i att integrera jämställdhetsfrågor i planerings- och uppföljningsprocessen. Stadsledningskontoret har därför inlett ett arbete på vilket sätt stödet av implementeringen av utvecklingsområdet kan förstärkas med kompetenshöjande insatser för ett bättre genomslag.

Ett av delmålen i jämställdhetsplanen är att säkerställa att staden arbetar systematiskt för att uppnå en god arbetsmiljö med fokus på att hantera, förebygga och främja arbetet mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Halvtidsuppföljningen visade att åtgärderna kopplat till arbetsgivarperspektivet fungerat bra, troligen utifrån att utvecklingsåtgärderna riktar sig till förvaltningarnas HR-avdelningar och har fokus på att stärka det ordinarie arbetet samt att åtgärderna är knutna till lagstiftning som anger vad staden som arbetsgivare ska åstadkomma. En ytterligare förklaring är att mål och insatser i jämställdhetsplanen och i planen för stärkta insatser mot rasism togs fram i nära samverkan med område HR på stadsledningskontoret. Insatserna i planerna har utifrån detta stämt väl överens med det arbete som nu genomförs, främst kopplat till stadens förvaltningar.

I slutsatserna från uppföljningen lyfts vikten av långsiktighet och professionellt omhändertagande såväl i hantering vid förekomst som i det förebyggande arbetet mot kränkningar eller trakasserier och att arbetet fortsatt hålls ihop med fokus på att bygga upp en stadig grund, utan inslag av lösryckta insatser.

En nyligen genomförd analys av medarbetarenkätens resultat 2017-2021 visar på en tydlig positiv utveckling vad gäller utsatthet för kränkande särbehandling/mobbning, sexuella trakasserier samt diskriminerande behandling. Utsatthet för kränkande särbehandling/mobbning har under perioden gått ner med 21 procent, medan medarbetare som uppgett att de utsatts för sexuella trakasserier minskat med 32 procent och 19 procent färre har uppgett att de utsatts för diskriminerande behandling.

6. En öppen stad för alla

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor har förlängts till och med 2023-12-31 enligt beslut i kommunfullmäktige 2022-01-17 § 10. Gällande redovisning av hur målet i hbtq-planen att inrätta ett regnbågshus och förslag på ny ansvarig nämnd ska kunna verkställas under 2022, beslutade kommunfullmäktige 2021-10-28 § 9 att nämnden för demokrati och medborgarservice tilldelas uppdraget som ansvarig nämnd för åtgärden. I beslutet beskrivs även att åtgärden

ska ske i samverkan med civilsamhället, vilket bland annat skett genom kontinuerlig dialog med HBTQ-rådet.

Utifrån beslut i kommunfullmäktige 2020-09-01 § 27 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny uppdaterad rapport om hbtqi-personers livsvillkor i Göteborg, till grund för en ny plan. Uppdraget innefattade även en rapport som undersöker villkoren för hbtqi-personer inom utbildnings- och grundskoleförvaltningens verksamheter. Under våren presenterades rapporterna Hbtqi+ personers livsvillkor i Göteborg 2021 och Det är ingen temadag att vara hbtq - det är man året om. Rapport om unga hbtqi-personers villkor i skolan 2021. Rapporterna lämnar 32 respektive 12 framåtsyftande rekommendationer för fortsatt arbete. Utifrån rapporterna beslutade kommunstyrelsen 2022-04-27 §343 att uppdragsledningskontoret att komplettera rapporten om hbtqi+ personers livsvillkor i Göteborg, baserat på otrygghet och diskriminering. Ärendet är pågående och planeras att återrapporteras till kommunstyrelsen under hösten 2022. Ärendet har under framarbetningen stämts av med representanter från HBTQ-rådet.

På uppdrag av Göteborgs Stad genomförde Göteborgs universitet 2018 en studie om hur hbtq-personer som arbetar i kommunen upplever sin sociala arbetsmiljö, samt vilka konsekvenser arbetsmiljön får för välbefinnandet. I rapporten rekommenderar forskarna att staden i rollen som arbetsgivare arbetar med att undanröja trakasserier samt att fortsätta arbetet med normmedvetet ledarskap och att ge hbtq-kompetens genom verksamhetsanpassade utbildningar. Samtidigt lyfter forskarna vikten av att inte arbeta separat med dessa frågor utan rekommenderar staden att ta ett bredare helhetsgrepp för ett hållbart arbetsmiljöarbete.

Utifrån ovanstående men också utifrån ärendet från kommunfullmäktige om att stärka insatserna mot sexuella trakasserier på arbetsplatserna i Göteborgs Stad (dnr 1449/19) samt tillsyn från Diskrimineringsombudsmannen 2019 (dnr 1122/19) har stadsledningskontoret allt sedan dess tagit ett omfattande helhetsgrepp med fokus på de skyldigheter staden som arbetsgivare har utifrån både arbetsmiljö- och diskrimineringslagens krav och intentioner. Utvecklingsarbetet genomförs tillsammans med stadens förvaltningar och i nära samverkan med de fackliga organisationerna. Arbetet genomförs inom ramen för Göteborgs stads systematiska arbetsmiljöarbete och har kontinuerligt redovisats till kommunstyrelsen.

Att stadens arbete är på rätt väg påvisas i en nyligen genomförd analys av medarbetarenkätens resultat från åren 2017 till 2021. Antalet medarbetare som svarar att de varit utsatta för kränkande särbehandling/mobbning har minskat med 21 procent medan antalet medarbetare som uppgett att de utsatts för sexuella trakasserier minskat med 32 procent och 19 procent färre har uppgett att de utsatts för diskriminerande behandling.

I Årsrapport 2020 (2021-02-10, dnr 0254/20) godkände kommunstyrelsen stadsledningskontorets förslag om att godkänna redovisningen och omhändertagandet av rekommendationerna i Normer som skaver, och att förklara ärende 0424/20 som fullgjort.

7. Den våldsbejakande extremismen ska bekämpas

Under 2022 har implementering av riktlinjen mot våldsbejakande extremism påbörjats. Nätverk och kontaktpersonsgrupper för stadens förvaltningar och bolag har startats upp. Våldsbejakande extremism ingår även som fokusområde inom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet och dess myndighetssamverkan. Som ett led i att utveckla och stärka arbetet med att höja kunskapsnivån har en kunskaps- och informationssida tagits fram och finns nu på stadens intranät. Syftet

med sidan är att samla relevant kunskap, forskning och information gällande våldsbejakande extremism och radikaliserings. Härtill har även en digital introduktionsutbildning inom ämnesområdet utvecklats.

8. En stad som klarar klimatförändringar

Översvämningsrisker till följd av extrema väder och höjda havsvattennivåer är Göteborgs främsta utmaningar inom klimatanpassning men stadsledningskontoret ser även utmaningar inom andra områden som värmebölja, skogsbränder, hälsa och ekosystemtjänster, vilket får effekter relaterade till klimatförändringar i stadens verksamheter och fastigheter. Fokus under året har legat på att vidareutveckla en paraplyorganisation för samordning av stadens vattenfrågor som; genomförande av högvattenskydd, skyfallshantering, dagvatten och miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten. Utredningar och planer som tydliggör förutsättningar för stadens fortsatta arbete med klimatanpassning har tagits fram inom främst översvämningsrelaterade områden men även inom värmebölja och den övergripande klimatanpassningsplanen. En kajutredning har tagits fram för hantering och organisering av stadens kajer. Högvattenskyddet har ett tydligt samband med hur staden väljer att hantera sina kajer som behöver förtydligas för det fortsatta arbetet med klimatanpassning.

Arbetet med att ta fram en klimatanpassningsplan har pågått sedan ett år tillbaka och kommer att resultera i förslag till uppdrag till samtliga förvaltningar och bolag inom staden inom klimatanpassning av verksamheter och fastigheter. På sikt kommer ett åtgärdsprogram tas fram för prioritering av insatser.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att samordna klimatsäkringsarbetet och föra dialog med staten om finansiering inom ramen för 100 klimatneutrala städer. I dialogen ska Kommunstyrelsen verka för statlig finansiering av översvämningskydd. Stadsledningskontoret har ingått i Boverkets programstyrgrupp för genomförande av nationell klimatanpassningskonferens sedan 3 år där finansiering tas upp. Boverket har samordningsansvaret för det nationella klimatanpassningsarbetet. 2022 utökades konferensen med en studiebesöksdag i Göteborg som staden var värd för tillsammans med Statens Geotekniks Institut, SGI. Sveriges kommuner och regioner, SKR, har SLK haft en kontinuerlig dialog med och under våren var SKR politiska programberedning för hållbar omställning med tjänsteperson på studiebesök på SLK med flera förvaltningar representerade. Under våren föredrog SLK stadens klimatanpassningsarbete och främst utredningen om finansieringsmodeller och lagändring för genomförande av högvattenskyddet i Göteborgsregionens, GR, politiska styrgruppen för miljö och samhällsbyggande. Efter sommaren har SLK varit föredragande och deltagit i paneldebatt om stadens klimatanpassningsarbete och arbetet med finansieringsmodeller för Storebrand och SKR på KOMMEK-mässan, landets största och ledande mötesplats för alla som arbetar med ekonomi och styrning i kommuner och regioner. Flera kontakter med föredragande och diskussioner har förts med Fastighetsägarna både på medlemsmöte och med styrelsen. SLK deltog på SGI:s inspektionsresan i år på sträckan Lilla Edet-Trollhättan tillsammans med bland annat, Annika Strandhäll miljö- och klimatminister, SGI:s generaldirektör, VG landshövding och ordförande i nationella expertrådet, miljödepartementet, m fl, där diskussioner fördes om utmaningar med finansiering och behov av lagändring för klimatanpassning. Representanter från staden har också haft föredragningar och diskussioner om behovet av finansiering med rikspolitiken. För att nämna några insatser för det nationella påverkansarbetet.

9. Näringsliv

Stadsledningskontoret deltar aktivt, genom medverkan i BRG:s styr- respektive arbetsgrupp för företagsklimat, i arbetet att förbättra förutsättningarna för företagande i staden. Kompetensutvecklingen för stadens anställda som har företagskontakter, ”Förenkla Göteborg”, har genomförts. Under 2022 har SLK ett budgetutrymme på 3 mnkr för utveckling av företagsklimatet. Dessa fördelas till 8 projekt som genomförs under året i förvaltningar som har direkt kontakt med företag i sin verksamhet.

Kommunstyrelsen och stadsledningskontoret representerar Göteborgs Stad i STRING, ett samarbete mellan regioner och städer från Hamburg till Oslo. Fokus på vår medverkan har under året främst varit aktiviteter, tillsammans med VGR och de norska medlemmarna, att få ett beslut om en utbyggnad av järnvägen mellan Göteborg och Oslo. Norges och Sveriges regeringar har nu kommit överens om att ha ett bilateralt möte under 2023 om denna fråga, vilket är första gången.

Stadsledningskontoret har bidragit, tillsammans med övriga berörda förvaltningar och bolag, i arbetet med uppdatering av Göteborgs Stads elektrifieringsplan som kommunfullmäktige fastställde 2021. Kontoret medverkade också i den revidering som Göteborg & Co genomfört av besöksnäringens programmet. Pandemins effekter för besöksnäringen är betydande och innebär bland annat att förutsättningarna att nå målen i nuvarande program förändrats. Det reviderade programmet ska behandlas av kommunfullmäktige under hösten.

Den viktiga strategiska näringslivsdialogen mellan kommunstyrelsen och företrädare för det lokala näringslivet har fortsatt. Stadsdirektören, i nära samarbete med BRG, planerar och genomför dialogerna. Ett nytt steg för att utveckla och bredda dialogen togs den 17 maj då kommunstyrelsen, och politiker och tjänstemän från övriga delar av stadens verksamheter, besökte sammanlagt 122 företag. Syftet var att få en inblick i hur det är att driva företag i Göteborg.

Högprofilerade EU-utmärkelser bidrog till att stärka Göteborgs internationella position under första halvåret. Det nyinstituerade priset ”European Capitals of Inclusion and Diversity” delades ut för första gången i april och Göteborg var nominerat i två kategorier. Bland 82 städer som skickade in bidrag tog Göteborg hem silver i bägge, i specialkategorin om romsk inkludering samt i kategorin städer med fler än 50 000 invånare som arbetar för inkludering och mångfald på ett föredömligt vis. Stadens arbetsmarknadsinsats Grön omställning valdes ut som finalist i European Waste Reduction Awards (EWR) samt i Eurocities Awards och en film om projektet presenterades under en ceremoni i Eurocities årsmöte i Espoo 9 juni.

10. Göteborgs Stads investeringsbehov

Stadsledningskontoret har ett ansvar och har drivit utvecklingsarbetet kopplat till Ny nämndorganisation för stadsutveckling (NOS) under året. Syftet med organisationsförändringen är att få till en effektivare process för stadsutvecklingen.

Det pågår även ett arbete för att se över stadens principer för investeringsstyrning enligt beslut i KS 2021-12-15 §996.

4.1.4 Uppdrag från kommunfullmäktiges budget

Budgetuppdragen i avsnitt 4.1.4.1 överlämnas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Om kommunstyrelsen beslutar att förklara uppdragen genomförda redovisas de vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads uppföljningsstruktur.

I avsnitt 4.1.4.2 gör stadsledningskontoret en delredovisning till kommunstyrelsen för kännedom. Budgetuppdragen kommer att redovisas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande vid senare tillfälle.

4.1.4.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att för egen del förklara genomförda

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att delta i Skatteverkets pilotprojekt om felaktig folkbokföring, dnr 1680/20, budget 2021.

Regeringen gav under 2021 Skatteverket i uppdrag att tillsammans med flera andra myndigheter och kommuner, kartlägga kopplingar mellan folkbokföringsfel och felaktiga utbetalningar. Göteborgs Stad har genom sitt deltagande på lokal nivå arbetat i pilotprojekt genom bland annat Framtidskoncernen genom Störningsjouren och Gårdstensbostäder, Socialförvaltning Nordost, Polismyndigheten och Skatteverket.

Göteborgs Stad har inom ramen för pilotprojektet överlämnat drygt 1 000 impulser om misstanke om fel i folkbokföringen till Skatteverket. Av dessa 1 000 impulser har cirka 200 utretts. Skatteverket har funnit att folkbokföringen varit felaktig i 162 fall.

Göteborgs Stad har kartlagt befintliga kontrollverktyg och undersökt möjligheten att utveckla nya arbetsmetoder för en effektivare kontroll. Bland annat har Gårdstensbostäder startat en fördjupad kontroll i syfte att säkerställa att rätt person bor i deras lägenheter.

Störningsjouren har gjort en kontroll av folkbokföringsdata gällande Familjebostäders bestånd på cirka 20 000 lägenheter. Utöver ovanstående har olika typer av beställningar gjorts till bland annat. Folkbokförings data från Skatteverket har inhämtats. Underlagen har sedan använts för riktade kontroller med fokus på riskföreteelser.

För att kontrollen ska fungera effektivt är tillgång till aktuella och säkra uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsregister nödvändiga. Det finns sedan år 2021 en lagstadgad skyldighet för kommuner att underrätta Skattemyndigheten vid misstanke om fel i folkbokföring. Vid misstanke om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet ska utbetalande myndighet underrättas. Underrättelseskyldigheten är det sista ledet i en kontrollkedja som möjliggör utbyte av information och ett effektivt arbete mot folkbokföringsfel och välfärdsbrottslighet.

För att möta dessa krav och behov behöver staden dels arbeta med kunskapshöjande insatser, dels stödja en fungerande samverkan, såväl inom staden som med andra myndigheter.

Några exempel på intern och extern samverkan som inletts under projektets gång som bidragit med att skapa kunskap om arbetssätt och kompetensöverföring så att fel i folkbokföring och felaktiga utbetalningar förhindras.

-Störningsjouren har under 2022 fått en samordnande roll i stadens arbete mot

oriktiga hyresförhållanden.

-Lokalpolisen i Nordost har startat upp ett pilotprojekt i syfte att samverka för att effektivare motverka välfärdsbrottslighet, felaktig folkbokföring samt arbeta med normförskjutningar. Socialförvaltning Nordost och stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet deltar.

-Stadsledningskontoret är sedan 2021 adjungerande i det regionala underrättelsecentret (RUC) som leds av polisen Västra regionen.

Stadsledningskontoret har i rapporten tagit fram några förslag och rekommendationer till hur staden fortsatt kan utveckla sitt arbete mot fel i folkbokföringen och välfärdsfusk. Stadsledningskontoret verkar för att föreslagna aktiviteter genomförs i samråd med berörda förvaltningar/bolag inom ramen för kontorets arbete.

Uppdraget att delta i Skatteverkets pilotprojekt om felaktig folkbokföring, dnr 1680/20, budget 2021 kan härmed förklaras fullgjort.

Redovisning av rapporten i bilaga 6.

4.1.4.2 Uppdrag stadsledningskontoret delrapporterar till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en klimatanpassningsplan i enlighet med klimatkontraktet, dnr 0120/22

Syfte & mål med klimatanpassningsplanen

Klimatanpassningsplanen ska bidra till att staden står rustad för ett klimat i förändring där stadens verksamhet och människors trygga livsmiljö och hälsa kan upprätthållas. Hittills har staden haft stort fokus på översvämningsrisker kopplat till fysisk planering. Arbetet behöver breddas till att omhänderta samtliga klimateffekter så som även värme och torka, och genomsyra alla stadens verksamheter inklusive staden som fastighetsägare.

Nulägesanalys & nästa steg

En inventering i stadens förvaltningar och bolag under våren 2022 visar på en stor spridning i kunskapsläge och aktivitet i frågorna men där samtliga förvaltningar och bolag behöver ta ett bredare grepp om frågan. Arbetet bör i stor utsträckning ske lokalt och verksamhetsnära för att ta fram analyser och bedöma risker och åtgärdsbehov utifrån den egna verksamheten, men samordnas, prioriteras och följas upp centralt för att få fram en stadenövergripande åtgärdsplan - *klimatanpassningsplanen*. Nulägesanalysen visar att klimatanpassning för många förvaltningar och bolag är ett nytt kunskapsområde där stöd i etablering behöver ges för att arbetet ska komma i gång och samtliga berörda verksamheter bedriver ett aktivt arbete med frågorna.

Stadsledningskontoret avser återkomma till KS i slutet av 2022 med förslag till uppdrag för nämnder och styrelser.

4.1.5 Uppdrag från kommunfullmäktige utanför budget

Uppdragen i avsnitt 4.1.5.1 överlämnas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Om kommunstyrelsen beslutar att förklara uppdragen genomförda redovisas dessa vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads

uppföljningsstruktur.

I avsnitt 4.1.5.2 gör stadsledningskontoret en delredovisning till kommunstyrelsen för kännedom. Uppdragen kommer att redovisas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande vid senare tillfälle.

4.1.5.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att för egen del förklara genomförda

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med nämnden för intraservice komplettera intervjuguiden i Göteborgs Stads HR-process för rekrytering med fördjupade frågor om kandidatens bakgrund för att bedöma den sökandes lämplighet för den aktuella tjänsten, dnr 1372/21, KF 2021-10-28.

Av kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen och nämnden för Intraservice dnr 1372/21 framgår att nämnderna ska komplettera intervjuguiden i Göteborgs Stads HR-process för rekrytering med fördjupade frågor om kandidatens bakgrund för att bedöma den sökandes lämplighet för tjänsten.

Stadsledningskontoret har kommit överens med stadens fyra socialförvaltningar om att socialförvaltningarna ska utgöra pilotorganisation för att ställa kompletterande frågor i samband med anställningsintervjun vid rekrytering till vissa av förvaltningens tjänster. Pilotprojektet omfattar främst utvalda befattningar inom verksamhetsområde Valfärd och fritid. Även ytterligare verksamhetsområden kan omfattas om socialförvaltningen bedömer att det finns möjlighet till detta. Piloten utförs under perioden oktober 2022 – mars 2023.

Målsättningen med pilotprojektet är att pröva frågeställningarna i samband med rekrytering för att utreda vilka frågor som bör ställas, identifiera konsekvenser samt vad som behöver finnas på plats och utredas närmare för att eventuellt utvidga arbetssättet till fler verksamhetsområden inom Göteborgs Stad.

Frågeområdena i lämplighetsbedömningen kommer att beröra brottslig belastning, intressekonflikter (jävsproblematik) samt alkohol och andra droger utifrån koppling till *Göteborgs Stads anvisning för alkohol – och drogfria arbetsplatser*.

2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att implementera drogtester som en del av den säkerhetsprövning som görs vid nyanställningar till säkerhetsklassade tjänster i förvaltningar och bolag, dnr 1373/21, KF 2021-10-28.

Stadsledningskontoret (SLK) och Kretslopp och vatten (KoV) har 2022-02-25 träffat överenskommelse att KoV ska utgöra pilot-organisation för implementering av drogtester vid säkerhetsprövning vid nyanställning till säkerhetsklassad tjänst. Bakgrunden är att Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige tagit beslut om att processen för säkerhetsprövning ska innefatta drogtestning. KoV ska inkomma med en utvärdering av pilotprojektet i november 2022.

Stadsledningskontoret använder under samma period drogtester i samband med nyrekrytering av personal till tjänst inplacerad i säkerhetsklass. Erfarenheterna har hittills varit goda.

3. Kommunstyrelsen, tillsammans med Göteborgs Stads socialnämnder Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, får i uppdrag att starta ett projekt i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, gällande metoden Group Violence Intervention med lokal anpassning, dnr

1456/21, KF 2021-11-25.

Kommunfullmäktige gav 2021-11-25 § 25 punkt 1 kommunstyrelsen i uppdrag, att tillsammans med Göteborgs Stads socialnämnder Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, starta ett projekt i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, gällande metoden Group Violence Intervention (GVI) med lokal anpassning. Uppdraget kan förklaras fullgjort i samband med myndighetsgemensam uppstartsdag av strategin GVI den 25 mars 2022.

Under uppstartsdagen undertecknades avsiktsförklaring mellan Staden, Polismyndigheten och Kriminalvården att gemensamt införa strategin Group Violence Intervention i Göteborgs Stad som ett projekt under 3 år. Kommunstyrelsens beslut 2021-10-13 § 754 punkt 2 att stadsdirektören får i uppdrag att för Göteborgs Stads räkning ingå nödvändiga avtal med Polismyndigheten och Kriminalvården för genomförande av ett projekt i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, gällande metoden Group Violence Intervention med lokal inriktning kan därmed förklaras fullgjort.

4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och styrelser undersöka möjlighet och lämplighet att använda stugbyn Kärralund för ukrainska flyktingar under pågående krig och invasion av Ukraina, dnr 0487/22, KF 2022-03-28.

Inledning och bakgrund

Utifrån lag om kommunernas ansvar för att ordna boende för skyddsbehövande från Ukraina, utifrån massflyktingdirektivet, har Göteborgs Stad enligt Migrationsverkets fördelning att skapa beredskap att ta emot 1 182 personer under 2022. I stadens organisering har socialförvaltning Sydväst att samordna arbetet och har inventerat möjliga boendeplatser. Efter inventering görs bedömningen att fler platser med kort varsel, både större kollektiva boenden och mindre boenden, kan öppnas. Sammanlagt beräknar staden med att från aktuellt datum finns 450 boendeplatser att tillgå. Exempelvis har staden möjlighet att göra placeringar i anvisningsboende som omfattar 270 platser. En stor del av mottagandet i Göteborg sker också genom samarbete med den ideella sektorn i så kallade IOP, idéburet offentligt partnerskap. I samverkan med de ideella organisationerna kan ytterligare boendelösningar ordnas fram. Tillsammans med Bräcke diakoni, Reningsborg, Räddningsmissionen, Skyddsvärnet och Göteborgs stadsmission har det till exempel hittills tagits fram drygt 100 platser runt om i staden via verksamheten Hjärterum (innebär boende hos privatpersoner).

Genomförande

Fastighetskontoret hade under slutet av mars, 2022, kontaktat med Liseberg om möjligheten att få tillgång till bland annat stugbyn Kärralund. Vid samtalen framkom dock att Liseberg utifrån bokningar som gjorts under 2020/2021 hade flera helger och även veckor fullbokade under sommaren 2022. Platser i stugbyn skulle kunna möjliggöras tidigast från oktober 2022. Fastighetskontoret har i dialog med socialförvaltning Sydväst lagt med dessa boendeplatser i sin inventering som möjliga att vid behov återöppna mot slutet av 2022, då i en förnyad dialog med Liseberg.

Bedömning

Stadsledningskontoret bedömer utifrån Migrationsverkets fördelning, stadens organisering, genomförd inventering för beredskap att hitta boendeplatser och

dialog förd mellan fastighetskontoret och Liseberg att uppdraget kan avslutas.

5. Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att se över sin kapacitet att hantera kontanter i händelse av kris, dnr 0488/22, KF 2022-03-28.

Stadsledningskontoret har inte behov av kontanthantering inom verksamheten.

4.1.5.2 Uppdrag stadsledningskontoret delrapporterar till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en tidplan, kostnadskalkyl som är inom budget samt hur, när och var återrapportering av åtgärderna ska ske, gällande hur målen i hbtq-planen angående inrättandet av skyddat boende och jourverksamhet för våldsutsatta ska kunna verkställas senast under 2022, dnr 1371/21, KF 2021-10-28.

Två av de åtgärder socialnämnd centrum är ansvarigt för i Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor 2017–2023 är ett skyddat boende och en jourverksamhet för våldsutsatta hbtq-personer. Kommunfullmäktige gav (2020-09-10 § 27) kommunstyrelsen i uppdrag att utreda hur målen skulle kunna verkställas senast under 2022.

Utredningen redovisades i kommunfullmäktige (2021-10-28 § 10, dnr 1323/20) som då gav kommunstyrelsen i uppdrag att i enlighet med förslagen i redovisningen: ta fram en tidplan, kostnadskalkyl som är inom budget samt hur, när och var återrapportering av åtgärderna ska ske.

Utgångspunkten i förslagen i kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige är det kommunala ansvaret att erbjuda alla våldsutsatta skydd utifrån utredning och riskbedömning av var och ens individuella behov. I stället för att inrätta ett nytt boende för endast hbtqi-personer, föreslogs det i utredningen att ett av ansvarig nämnds boenden görs om till ett boende för alla våldsutsatta – vilket inkluderar även till exempel personer med funktionsnedsättning och äldre personer. I likhet med hbtqi-gruppen finns det i dessa grupper ett befarat mörkertal kring våldsutsatthet både vad gäller anmälningar och behov av stöd och skydd. Vad gäller inrättandet av en jourverksamhet riktad mot hbtqi-personer föreslogs en systematisk och långsiktig förstärkning och samordning av normkritisk kompetens inom stadens befintliga strukturer för att säkerställa upptäckt och möjlighet till skydd och stöd för alla våldsutsatta – oavsett vem personen är.

I stadsledningskontorets arbete med uppdraget har under året dialog förts med socialförvaltning centrum, vars nämnd är ansvarig för uppdragets bägge åtgärderna i hbtq-planen. I samtalen har stadsledningskontoret påtalat behovet av förvaltningens beskrivning och plan för att verkställa uppdragen i planen, eftersom det har en direkt påverkan på kommunstyrelsens uppdrag att redovisa en tidplan, en kostnadskalkyl inom budget samt hur, när och var en återrapportering av åtgärderna ska ske. Stadsledningskontoret har av socialförvaltning centrum ännu inte erhållit tillräckligt underlag för att göra en fullständig återrapportering i föreliggande uppdrag.

Stadsledningskontoret avser att ha fortsatta dialoger med socialförvaltning centrum gällande uppdraget men gör i nuläget bedömningen att målen i hbtq-planen angående inrättande av skyddat boende och jourverksamhet inte kommer att verkställas under 2022.

2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att socialförvaltningarna och stadens befintliga verksamheter tydligare marknadsför det stöd och skydd

som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella, dnr 1386/20, KF 2021-09-30

Stadsledningskontoret har i uppdrag att säkerställa att socialförvaltningarna och stadens befintliga verksamheter tydligare marknadsför det stöd och skydd för avhoppare som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella. Socialnämnderna har i ett tidigare remissvar redogjort för de verksamheter som idag möter kriminella och deras anhöriga. Sedan remissvaren skrevs har den samlade avhopparverksamheten (SAV) startats upp och varit verksam en tid samt strategin GVI (Group Violence Intervention) påbörjats. SAV och GVI kommer att bidra till en ökad kommunikation om vad staden har att erbjuda kriminella och deras anhöriga.

I samband med revidering av stadens styrmiljö för arbetet med avhoppare kommer dialog att föras med socialnämnderna under hösten 2022 i hur verksamheterna tydligare marknadsför det stöd och hjälp som finns att få. Stadsledningskontoret avser att redovisa hur stadens verksamheter som möter målgruppen tydligare marknadsför det stöd och skydd som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella i kommande årsrapport.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med äldre samt vård och omsorgsnämnden göra en kartläggning över förekomsten av att äldre i hemtjänst och vård- och omsorgsboende inte vågar framföra brister i verksamheten, dnr 1464/21, KF 2021-11-25

Kommunfullmäktige beslutade, i samband med att äldreombudsmannen redovisade sin årsrapport, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med äldre samt vård och omsorgsnämnden göra en kartläggning över förekomsten av att äldre i hemtjänst och vård- och omsorgsboende inte vågar framföra brister i verksamheten. Uppdraget skulle även innehålla en analys över problematiken, samt förslag på åtgärder. Stadsledningskontoret har påbörjat uppdrag från kommunfullmäktige 2021-11-25 §39 och planerat återrapportera kvartal 4 2022.

Uppdraget ska genomföras i tät dialog med såväl fackliga organisationer, anhöriga som andra relevanta parter, utöver första linjens chefer och medarbetare.

Stadsledningskontoret har formerat en arbetsgrupp med representanter från äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen. Gruppen har träffats för att planera hur kartläggningen kan göras och för att samla in sådant arbete som redan görs inom äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen och som har anknytning till uppdraget. Arbetet kommer intensifieras under hösten då även en facklig referensgrupp kommer knytas till arbetet.

4.1.6 Uppdrag från kommunstyrelsen

Uppdragen i avsnitt 4.1.6.1 överlämnas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Kommunstyrelsen ska fatta beslut om uppdragen kan förklaras fullgjorda.

I avsnitt 4.1.6.2 gör stadsledningskontoret en delredovisning till kommunstyrelsen för kännedom. Uppdragen kommer att redovisas till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande vid senare tillfälle.

4.1.6.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att förklara fullgjorda

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över möjligheterna att harmonisera stadens riktlinjer för vård- och omsorgspersonal med Västra Götalandsregionens, gällande doftanvändning, dnr 0666/21, KS 2021-05-19.

2021-05-19, KS, 0666/21 § 422: Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över möjligheterna att harmonisera stadens riktlinjer för vård- och omsorgspersonal med Västra Götalandsregionens, i linje med uppmaningen från Sahlgrenska sjukhusets etiska råd och återkomma till kommunstyrelsen med en beskrivning av detta, samt hur stadens organisation kommer att arbeta vidare med frågan framgent. I översynen ska befintliga rutiner och riktlinjer tas i beaktande.

Stadsledningskontoret har varit i kontakt med Västra Götalandsregionen (VGR) för att söka efter den uppmaning som anges i uppdraget, att Sahlgrenska sjukhusets etiska råd givit rekommendation om harmonisering av riktlinjer för kommunens vård- och omsorgspersonal. Någon sådan uppmaning har inte hittats. Det som finns i frågan är den riktlinje som gäller i Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsverksamheter, enligt beslut i Regionstyrelsen sedan 2008, uppdaterad 2018. I denna riktlinje framgår att ”Samtliga medarbetare har ett ansvar att inte utsätta någon annan för påträngande dofter. Personal bör endast använda parfymfria produkter (parfym, rakvatten, deodoranter, kroppslotion och hårvårdsprodukter). Det är inte tillåtet att utsätta någon för rökluft”. I riktlinjen framgår även att vårdtagare och besökare på vårdinrättning genom information ska uppmärksammas på problemet med doftöverkänslighet.

Inledningsvis konstaterar stadsledningskontoret att i Tobakslagen finns förbud mot rökning i lokaler för gemensamt bruk inom vård- och omsorg, framför entréer samt regel om en rökfri arbetsmiljö för medarbetare. Det ger en tydlighet gällande tillämpning för medarbetare i vård- och omsorgsverksamheter.

När det gäller den kommunala vård- och omsorgen skiljer den sig åt jämfört med hälso- och sjukvård genom att boende i stadens verksamheter befinner sig i sina egna hem, till skillnad från vårdtagare och besökare på sjukvårdens vårdinrättningar. Generellt är också genomströmningen av människor betydligt större i hälso- och sjukvårdens vårdinrättningar än i kommunens verksamheter.

Vid förfrågan till företrädare för äldre, vård och omsorgsförvaltningen samt förvaltningen för funktionsstöd konstateras att det inte finns någon gemensam riktlinje för förvaltningen eller vård- och omsorgsverksamheten i staden. Vid behov hos brukare/boende och medarbetare hanteras information respektive instruktion till medarbetare utifrån det aktuella behovet och förutsättningarna. Det finns även andra allergier och överkänslighet som är angelägna att beakta när det finns behov hos brukare/boende eller personal. Exempel som ges är vissa livsmedel samt blommor. I dagsläget uppfattas möjligheten till situationsanpassade åtgärder som väl fungerande, och något som är befintliga arbetssätt. Förvaltningarna har uppmärksamats på frågan och följer utvecklingen.

2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att träda in i förhandling med arbetstagarparterna i syfte att träffa ett kollektivavtal som bland annat reglerar roll- och ansvarsfördelning angående trakasserier och kränkningar dnr 1424/21, KS 2021-11-10

Stadsledningskontoret får i uppdrag att träda in i förhandling med arbetstagarparterna i syfte att träffa ett kollektivavtal som bland annat reglerar roll-

och ansvarsfördelning angående trakasserier och kränkningar dnr 1424/21, KS 2021-11-10

Stadsledningskontoret har sedan en tid en pågående förhandling dit samtliga fackliga organisationer som tecknat kollektivavtal för stadens förvaltningar har bjudits in att delta. Förhandlingsarbetet har ännu inte avslutats.

3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att ta fram en mall för nämnderna att använda sig av för att redovisa varje hållbarhetsdimension för respektive investeringsområde och större projekt dnr 1551/21, KS 2021-12-15

Under 2021 rapporterade stadsledningskontoret kommunstyrelsens uppdrag att fortsatt utreda och föreslå en modell för att förbättra investeringsunderlagen i syfte att öka möjligheten att politiskt kunna prioritera och allokera investeringsresurser, mellan och inom nämnder och verksamhetsområden utifrån den ekonomiska, ekologiska och sociala dimensionen. Kommunstyrelsen beslutade, 2021-12-15 § 996, att jobba vidare i enlighet med stadsledningskontorets förslag samt gav kontoret i uppdrag att ta fram en mall för nämnderna att använda sig av för att redovisa varje hållbarhetsdimension för respektive investeringsområde och större projekt. Redovisningen skulle ske i tabellform. Stadsledningskontoret arbetade in detta till investeringsnomineringarna för 2023 som överlämnades till politiska organisationen i förutsättningar för budget 2023–2025. Uppdraget bedöms därmed vara slutfört.

4. Stadsledningskontoret får i uppdrag att senast i budgetunderlaget för 2023 redovisa historiska hyreshöjningar, dnr 1413/21 p.3, KS 2022-01-26

Stadsledningskontoret överlämnade i förutsättningar för budget 2023–2025 en redovisning över historiska hyreshöjningar och bedömer där med uppdraget som slutfört.

4.1.6.2 Uppdrag stadsledningskontoret delrapporterar till kommunstyrelsen

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att snarast möjligt följa upp och redovisa konsekvenser av hyresmodellen med särskilt fokus på diskrepanser mellan faktiskt utfall och beräkningar i budgetunderlaget för 2022. I detta arbete ska såväl lokalnämnden som de berörda verksamhetsnämnderna ges möjlighet att yttra sig. (kommunstyrelsen 2022-01-26 § 53 p.1, 1413/21)

Att följa upp och redovisa konsekvenser av nya hyresmodellen med faktiskt utfall och beräkningar kan inte slutredovisas förrän efter årsskiftet 2022/23. Internhyran debiteras preliminärt under innevarande år och en exakt avräkning mot verkliga utfall per hyresgäst görs först påföljande år. Över en två-årsperiod blir den verkliga debiteringen därmed rättvisande.

4.2 Styrning och ledning

4.2.1 Aktuella revisionsrapporter

Granskningen av kommunstyrelsens verksamhet 2021

Stadsrevisionen bedömde att kommunstyrelsen i stort skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt varit rättvisande och att den interna kontrollen varit tillräcklig. Revisionsredogörelsen innehöll tre

rekommendationer där stadsrevisionen ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna gäller ansvarsförhållandena avseende organisation och styrning av va-verksamheten i staden, det systematiska arbetsmiljöarbetet vid förvaltningen samt beslutsunderlag vid lokalinvesteringar.

Granskningen av Göteborgs Stads räkenskaper och bokslut 2021

Stadsrevisionens bedömde att Göteborgs Stad i huvudsak har en ändamålsenlig intern kontroll i de redovisningsrutiner som ingick i granskningen samt att Göteborgs Stads årsredovisning i allt väsentligt, hade upprättats i enlighet med god redovisningssed och att den gav en rättvisande bild av kommunens och den kommunala koncernens resultat och ställning. Revisionsredogörelsen innehöll två rekommendationer, där stadsrevisionen ser förbättringsområden och båda är kvarstående rekommendationer från tidigare år. Den första gäller att utveckla styrsystemet för att säkerställa en effektiv styrning mot verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning, den andra att fastställa tydliga principer för intäktsföring av inkomster från markförsäljning, exploateringsavtal, offentliga bidrag och liknande inom ramen för pågående projekt för en enhetlig styrning.

Yttrande från kommunstyrelsen

Stadsledningskontorets förslag till yttrande där det framgår vilka åtgärder som kommunstyrelsen gjort eller planerar att göra med anledning av rekommendationerna i de två granskningarna har godkänts av kommunstyrelsen 2022-06-01 och översänts till stadsrevisionen som kommunstyrelsens yttrande.

Stadsledningskontoret arbetar med åtgärder för att hantera rekommendationerna.

Pågående/planerad granskning av kommunstyrelsens verksamhet 2022

För kommunstyrelsens kännedom:

I revisionsplanen 2022 har stadsrevisionen beslutat att genomföra granskningar enligt följande punkter. Resultatet av granskningarna rapporteras i den årliga revisionsredogörelsen till kommunstyrelsen under våren 2023.

Årets granskning av kommunstyrelsens verksamhet omfattar:

- Grundläggande granskning med syfte att bedöma om kommunstyrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt, om styrningen, uppföljningen och rapporteringen av ekonomin är ändamålsenlig samt om den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.
- Kommunstyrelsens räkenskaper och bokslut omfattar översiktlig granskning av delårsrapport per augusti, intern kontroll i redovisningsrutiner samt årsbokslut.
- Kommunstyrelsens organisation för stadens säkerhetsarbete.
- Uppföljande granskning av kommunstyrelsens åtgärder med anledning av tidigare lämnade rekommendationer.

För närvarande pågår ytterligare beslutade granskningar berör kommunstyrelsen:

- Granskning av kontinuitetsförmåga i samhällsviktiga verksamheter i Göteborgs Stad.
- Göteborgs Stads arbete med bostadslösa barnfamiljer.
- Granskning av transparanslagens tillämpning om insyn i vissa finansiella förbindelser.
- Granskning av stadens strategiska styrning och uppföljning av arbetet med

skyfallshantering.

Pågående/planerad granskning av Göteborgs Stads räkenskaper och bokslut 2021

För kommunstyrelsen kännedom:

I revisionsplanen 2022 har stadsrevisionen beslutat att genomföra granskningar enligt följande punkter. Resultatet av granskningarna rapporteras i den årliga revisionsredogörelsen till kommunstyrelsen under våren 2023.

Årets granskning av kommunstyrelsens verksamhet omfattar:

- Göteborgs Stads delårsrapport
- intern kontroll i redovisningsrutiner
- Göteborgs Stads årsredovisning
- god ekonomisk hushållning
- balanskrav och resultatutjämningsreserv
- uppföljande granskning av kommunstyrelsens åtgärder med anledning av tidigare lämnade rekommendationer.

4.3 Ekonomisk uppföljning

Budgeten för kommunstyrelsen 2022 innehåller en fördelning av den ekonomiska ramen på 383,4 mnkr på de två delar som utgör kommunledningen, det vill säga stadsledningskontorets verksamhet och den politiska verksamheten. Tabellen nedan åskådliggör strukturen och fördelningen av den ekonomiska ramen.

Kommunstyrelsens resultaträkning innehåller även anslag och samordningsuppdrag som i sin helhet finansieras av kommuncentrala poster eller via intäkter från andra nämnder i staden. Posterna påverkar inte resultatet men omfattningen är ofta olika från år till år och bidrar därmed till avvikelser vid jämförelser mellan åren i resultaträkningen. Posterna kan också bidra till avvikelser vid jämförelse med budgeten.

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Hela kommunledningen								
Intäkter	66,0	69,3	-3,3	67,4	109,6	111,5	109,7	115,0
Kostnader	-319,7	-352,8	33,1	-296,9	-553,7	-568,6	-570,3	-479,0
Kommunbidrag	255,6	255,6	0,0	244,4	383,4	383,4	383,4	366,6
Kommuninterna bidrag	30,6	44,3	-13,7	12,2	70,7	73,7	77,2	29,2
Resultat	32,5	16,4	16,1	27,1	10,0	0,0	0,0	31,8

SLK								
Intäkter	19,6	17,6	2,0	20,4	34,5	34,2	32,4	39,7
Kostnader	-199,8	-213,4	13,6	-179,4	-343,0	348,1	-349,4	-285,0
Kommunbidrag	189,9	189,9	0,0	179,7	284,8	284,8	284,8	269,5
Kommuninterna bidrag	17,2	21,7	-4,5	0,0	29,1	29,1	32,2	0,2
Resultat	26,9	15,8	11,1	20,7	5,4	0,0	0,0	24,4
Politisk verksamhet								
Intäkter	0,5	0,3	0,2	0,1	0,9	0,7	0,5	0,4
Kostnader	-60,6	-65,4	4,8	-58,4	-94,9	-99,3	-99,1	-90,1
Kommunbidrag	65,7	65,7	0,0	64,7	98,6	98,6	98,6	97,1
Resultat	5,6	0,6	5,0	6,4	4,6	0,0	0,0	7,4
Övrig verksamhet								
Intäkter	45,9	51,4	-5,5	46,9	74,2	76,6	76,8	74,9
Kostnader	-45,9	-51,4	5,5	-46,9	-74,2	-76,6	-76,8	-74,9
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personal- och kompetensförsörjning								
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-13,4	-22,6	9,2	-12,2	-41,6	-44,6	-45,0	-29,0
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninterna bidrag	13,4	22,6	-9,2	12,2	41,6	44,6	45,0	29,0
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personal- och kompetensförsörjning								
Insatsområden								
Bemannings	-1,0	-2,1	1,1	-1,2	-4,1	-4,1	-4,1	-3,9
Kompetensutveckling förskola	-1,3	-1,4	0,1	-0,4	-2,9	-2,9	-2,9	-1,5

Kompetensutveckling skola	-2,1	-1,7	-0,4	-2,2	-4,7	-4,7	-4,7	-3,3
Kompetensutveckling äldreomsorg/hälso- och sjukvård	-2,9	-3,2	0,3	-3,3	-5,1	-5,1	-5,4	-5,3
Kompetensutveckling IFO/funktions hinder	-3,3	-5,3	2,0	-3,3	-9,5	-11,5	-11,8	-8,6
Övrig kompetensutveckling	-0,1	-2,0	1,9	-0,4	-2,1	-2,8	-3,0	0,0
Chefsförsörjning	-1,8	-3,3	1,5	-0,3	-7,2	-7,2	-6,9	-3,4
Leda, samordna och följa upp personalpolitiken	-0,9	-3,6	2,7	-1,1	-6,0	-6,3	-6,3	-2,9
Summa	-13,4	-22,6	9,2	-12,2	-41,6	-44,6	45,0	-29,0

4.3.1 Utfall till och med perioden

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 32,5 mnkr vilket motsvarar en positiv avvikelse mot periodens budget (16,4 mnkr) med 16,1 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen är överskott från stadsledningskontoret (26,9 mnkr) och överskott från den politiska verksamheten (5,6 mnkr). Nedan redogörs för de huvudsakliga orsakerna till detta överskott.

Stadsledningskontorets verksamhet

Resultatet för stadsledningskontoret uppgår till 26,9 mnkr med en positiv avvikelse gentemot budgeten (15,8 mnkr) med 11,1 mnkr. Den positiva avvikelsen beror huvudsakligen på personalvakanser under perioden samt på att kostnader för några uppdrag kommer att upparbetas senare än budgeterat.

Politisk verksamhet

Resultatet för den politiska verksamheten uppgår till 5,6 mnkr med en positiv avvikelse gentemot budgeten (0,6 mnkr) med 5,0 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre personalkostnader än budgeterat hos politiska sekreterare samt av att kostnaderna inte har upparbetats som budgeterat gällande kommunfullmäktiges representationsverksamhet.

Personal- och kompetensförsörjning (finansieras av kommuncentrala poster)

Intäkter och kostnader uppgår till 13,4 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 9,2 mnkr jämför med budget (22,6 mnkr). Posten bidrar till avvikelse vid jämförelse med budgeten men påverkar inte resultatet för perioden.

Fackliga förtroendemen (faktureras)

Intäkter och kostnader uppgår till 44,9 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 4,7 mnkr jämfört med budget (49,6 mnkr). Posten bidrar till avvikelse vid

jämförelse med budgeten men påverkar inte resultatet för perioden.

4.3.2 Prognos helår

Prognosen för kommunstyrelsen är ett överskott på 10,0 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot budget med samma belopp. Prognosen är 10,0 mnkr högre jämfört med föregående prognos. Nedan redogörs för de huvudsakliga orsakerna till denna positiva avvikelse.

Stadsledningskontorets verksamhet

Prognosen för stadsledningskontoret bedöms till ett överskott på 5,4 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot budget med samma belopp. Den positiva avvikelsen förklaras i huvudsak av personalvakanser under året. Ersättningsrekryteringar tar tid och gapet mellan att en medarbetare eller chef slutar till att en ny är på plats leder till lägre kostnader för kontoret under den perioden.

Politisk verksamhet

Prognosen för den politiska verksamheten bedöms till ett överskott på 4,6 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot budget med samma belopp. Den positiva avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre personalkostnader än budgeterat hos politiska sekreterare.

Personal- och kompetensförsörjning (finansieras av kommuncentrala poster)

Prognosen för intäkter och kostnader uppgår till 41,6 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot budget (45,0 mnkr) med 3,4 mnkr. Posten bidrar till avvikelse vid jämförelse med budgeten men påverkar inte resultatet för perioden.

Fackliga förtroendemän (faktureras)

Prognosen för intäkter och kostnader uppgår till 71,8 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot budget (74,3 mnkr) med 2,5 mnkr. Posten bidrar till avvikelse vid jämförelse med budgeten men påverkar inte resultatet för perioden.

Uppföljning av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Göteborgs stads verksamheter augusti 2022

Inledning och bakgrund

Stadsledningskontoret har under 2021–2022 genomfört fem uppföljningar inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området. Den första uppföljningen och centrala lägesbilden rapporterades till kommunstyrelsen i januari 2021.

Stadsledningskontoret har i augusti 2022 ställt frågor om det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet till samtliga av stadens förvaltningar och bolag. Frågorna är riktade till förvaltningar och bolag utifrån sina ansvarsområden.

Frågor är ställda inom följande områden:

- Motverka välfärdsbrottslighet
- Riskidentifiering av sociala mediers påverkan på tryggheten i Göteborg
- Säkerställa att stadens lokaler och mark inte hyrs ut och används till kriminell verksamhet
- Säkerställa att staden inte stödjer brottslighet vid inköp och upphandlingar

Bedömning av den viktigaste prioriterade frågan inom det brottsförebyggande området, redovisas i bilaga.

Avseende otillåten påverkan pågår ett utvecklingsarbete på stadsledningskontoret och redovisningen i den centrala lägesbilden bygger på kunskap från utvecklings och utredningsarbete.

Övergripande visar stadsledningskontorets uppföljning att förvaltningar och bolag har utarbetade interna rutiner för att motverka felaktigheter i sina processer inom ekonomi, inköp och bidragshandläggning. Man använder sig av brutna kedjor i sina processer och kontrollerna sker bland annat genom stickprov av utbetalningar och inköp/upphandling.

Stadsledningskontorets uppföljning avser främst stadens motståndskraft i förhållande till brottslighet inom ekonomi, besluts-, utyrningsperspektiven samt sociala medier. Det är inte en uppföljning av respektive förvaltnings eller bolags interna handläggningsrutiner.

Stadsledningskontoret noterar att det skett en förflyttning inom det område som den centrala lägesbilden avser. Stadens förvaltningar och bolag har utvecklat och förtydligat arbetet.

Fortfarande kvarstår ett förbättringsarbete, dels inom respektive organisation utifrån sitt ansvar, dels ett kontinuerligt och uthålligt samarbete mellan stadens förvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret ser att ledningens engagemang och organisationens omhändertagande har varit avgörande för de som har utvecklat sitt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet som nu är antaget pekar tydligare ut ansvar och förväntningar på nämnder och styrelser, programmet är stadens samlade styrdokument inom området.

Polisens nationella underrättelsecentrum (NUC) redovisar att två av de allvarligaste hoten från den organiserade brottsligheten är angrepp på utbetalande system och undandragande av skatter och

avgifter. NUC:s bedömning är att insatser som genomförs bör prioritera brottslighet som riktas mot staten/kommuners ekonomiska system där företag används som brottsverktyg. Genom myndighetssamverkan finns förutsättningar för att motverka brottslighet i form av felaktiga utbetalningar, undandragande av skatter och avgifter. Ett kunskapshöjande och strukturerat arbete, menar NUC, motverkar att offentliga medel används för att finansiera brottslighet.

Fråga om att motverka välfärdsbrottslighet

Med välfärdsbrottslighet menas när en extern aktör – företag, organisation eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommunala medel för egen vinning. Det kan handla om utbetalningar av ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans, hemvårdsbidrag, kulturstöd, föreningsbidrag samt ersättningar till utförare av välfärd enligt LOV samt i arbetet med kontroll av oriktig folkbokföring

Förvaltningen för Funktionsstöd

Funktionsstödsförvaltningen ansvarar för beslut om personlig assistans, daglig verksamhet samt hemvårdsbidrag.

Personlig assistans

Personlig assistans avser personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp. Kommunen har ansvar för den personliga assistansen i de fall då de grundläggande behoven understiger 20 timmar per vecka. Försäkringskassan har ansvar för de timmar som överstiger 20 timmar per vecka. Den som beviljats assistans beslutar själv vem som ska utföra assistansen. Oavsett utförare ansvarar kommunen för de första dagarna i sjukskrivningsperioden för assistenter och också för tillfälliga utökningar så som sjukhusvistelser eller resa.

Förvaltningen har under året skapat gemensamma rutiner för förvaltningens funktioner som utför kontroll av sjuklöner och fakturor avseende personlig assistans. Förvaltningsgemensamma rutiner finns också på plats för kontroll av nya aktörer. Utförarna för den kommunala assistansen har börjat använda digitala system i samverkan med Försäkringskassan.

Daglig verksamhet enligt LSS

Brukare som blir beviljade daglig verksamhet har möjlighet att välja mellan privata och kommunala utförare enligt LOV, lagen om valfrihet. Ansvaret för handläggning av ansökan av utförare samt uppföljning av privata utförare inom valfrihetssystemet för daglig verksamhet är förlagt till Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen. Förvaltningen har dialog med äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen för att säkerställa relevant kompetens för uppföljning och kontroll finns avseende privata utförare av daglig verksamhet.

Under året har egenkontroll genomförts av registrerade nivåer för att säkerställa att rätt ersättning utbetalas. Som ett resultat av egenkontrollen har beslut fattats att en utökad granskning av samtliga ersättningar ska genomföras samt ett förändrat arbetssätt av granskningen

Stadsledningskontoret

Bedömning är att kontrollen av sjuklöner inom personlig assistans samt egenkontroller vid LOV är en positiv förflyttning. Förvaltningen redovisar ingen ytterligare kontroll, utöver sjuklöner, för att motverka välfärdsbrott inom verksamhetsområdet (personlig assistans) och hemvårdsbidrag.

Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen

Hemtjänst

Brukare som blir beviljade hemtjänst har möjlighet att välja mellan privata och kommunala utförare enligt LOV, lagen om valfrihet.

Förvaltningens enhet för kontrakt och uppföljning ansvarar för handläggning av ansökan från privata utförare om att bli godkända som utförare av hemtjänst i Göteborgs Stad, samt för uppföljning av godkända utförare. I handläggning av ansökan ingår att inhämta underlag från olika myndigheter och andra kommuner för att säkerställa att privata utförare är seriösa aktörer enligt de krav som ställs i Göteborgs Stads förfrågningsunderlag. Exempel på andra myndigheter är Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bolagsverket, Inspektionen för vård och omsorg. Även uppgifter om utförarens kreditvärdighet inhämtas. Om den privata utföraren blir godkänd och får kontrakt med Göteborgs Stad om att utföra hemtjänst genomförs motsvarande kontroller under kontraktstiden.

Kontroll av utbetalning av ersättning för utförd hemtjänst enligt beställning görs av myndighetsutövningen inom förvaltningen samt av förvaltningen för funktionsstöd avseende uppdrag gällande personer under 65 år.

Hemvårdsbidrag

Äldre vård och omsorgsförvaltningen fattar beslut om hemvårdsbidrag. Förvaltningen rapporterar att antalet hemvårdsbidrag skiljer sig åt i förvaltningens myndighetsövning. Det finns otydligheter i regelverket som kan utnyttjas där handläggare kan bli utsatta för otillbörlig påverkan.

Stadsledningskontoret

Förvaltningen redovisar ingen kontroll för att motverka de risker som man identifierat avseende handläggningen av hemvårdsbidrag. Kontroll av leverantörer inom LOV bedöms vara god.

Socialförvaltningarna

Ekonomiskt bistånd

Socialförvaltningarna har sedan rapporteringen till den centrala lägesbilden i augusti 2021 utarbetat en gemensam handbok och handlägningsprocess där handläggare får stöd i hur misstänkta bidragsbrott ska handläggas. Det innebär en förbättrad styrning i de ärenden som misstänks ha fått felaktiga utbetalningar. Handlägningsprocessen ihop med de tidigare utarbetade handlägningsstöden för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd och handlägningsstödet för att motverka ekonomiskt bistånd till oriktiga andrahandsuthyrningar innebär att tre viktiga verktyg nu ska användas av stadens samtliga handläggare av ekonomiskt bistånd. Fortfarande kvarstår utmaningar kring socialtjänstens möjligheter att kräva andrahandskontrakt som är godkända av hyresvärd. Rättsläget är oklart. Förvaltningarna är från 2021 skyldiga att underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen är oriktig eller ofullständig. Arbetssätt och rutiner finns utarbetade.

Stadsledningskontoret

Bedömning är att en positiv förflyttning skett. En förändring av socialtjänstlagen som innebär att ekonomiskt bistånd, ändras från att vara en vistelsebaserad ersättning till folkbokföringsbaserad ersättning skulle ge socialtjänsten förbättrade möjligheter att motverka felaktiga utbetalningar.

Grundskoleförvaltningen

Grundskoleförvaltningen har utvecklat samarbetet med bland annat skolinspektionen, skatteverket, försäkringskassan, länsstyrelsen och polisen för att motverka felaktiga utbetalningar till andra kommuner och fristående huvudmän. Tidigare samarbete med andra myndigheter har varit mer en rapportering av elevers långvariga frånvaro än ett ömsesidigt samarbete med utbyte av information om elevers närvaro på skolenheter.

Förvaltningen arbetar nu med insyn avseende fristående huvudmän både operativt, konsultativt och förebyggande för att motverka bland annat brott-

Grundskoleförvaltningen har omorganiserat uppdraget och kopplat ihop arbetet med bidrag till andra huvudmän med ansvar för central skolpliktbevakning och skolplacering. Förändringen innebär samordnad kontroll av skolplacering och utbetalade bidrag. Fortfarande kvarstår behov av att utveckla den samordnade kontrollen.

Utvecklingsbehov

Ett förstärkt systematiskt samarbete med Skolinspektionen, Skatteverket, Försäkringskassan, länsstyrelsen och polisen skulle kunna säkerställa att felaktiga utbetalningar inte sker av grundskoleförvaltningen eller andra myndigheter. Förvaltningen behöver även stärka de samarbeten som finns internt inom Göteborg stad, bland annat med socialtjänsten, för att effektivt upptäcka elever som är frånvarande och motverka felaktiga utbetalningar.

Förvaltningens hantering av tilläggsbelopp för så kallade extraordinära insatser för elever utreds för närvarande och kommer under närmaste året att utvecklas med en förenklad ansökan och stärkt kontroll av användning av utbetalda medel.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret delar förvaltningens bedömning.

Förskoleförvaltningen

Inom området för tillsyn av fristående verksamhet har arbetet för att motverka välfärdsbrottslighet förbättrats genom de befogenheter som ägar- och ledningsprövningar gett. De utökade befogenheterna har vid handläggning av ärenden av oseriösa aktörer bidragit till skarpare förelägganden och i vissa ärenden återkallelse av godkännanden eller avslag på nya ansökningar om etablering av fristående verksamhet. Beslut har även prövats av rättsinstans och visat på att förvaltningen gjort korrekta tolkningar av regelverket.

Den fristående pedagogiska omsorgen i kommunen omfattas av cirka 40 fristående dagbarnvårdare. Under våren 2022 gjorde förvaltningen gemensamma tillsynsbesök av samtliga anställda under en och samma huvudman. Tillsynen visade på att det kvarstår utvecklingsarbete för huvudmannen för att möta de nya kraven om lämplighet och insikt.

Även ett oanmält besök hos en annan huvudman vars verksamhet hade anställda i en lokal har genomförts. Denna lokal förelades med verksamhetsförbud och endast en av de åtta dagbarnvårdarna driver vidare sin verksamhet i hemmiljö. Förvaltningen kommer att fortsätta med tillsyn av fristående pedagogisk omsorg under hösten 2022 och kommande år.

Under året har samarbeten med såväl statliga myndigheter, kommunala förvaltningar och externa bostadsbolag etablerats ytterligare. Även dialogen med andra kommuner har utvecklats för att stärka likvärdigheten.

Utvecklingsområde

Vid årsskiftet förstärks lagstiftningen så att även huvudmän för fristående pedagogisk omsorg kommer kontrolleras utifrån huvudmannens insikt och lämplighet. Att ta fram rutiner och arbetssätt för detta kommer därför vara ett utvecklingsområde på förvaltningen.

Samverkan inom kommunen kan utvecklas ytterligare då flera förvaltningar berörs av de fristående aktörernas verksamhet. De olika förvaltningarna har olika lagstiftning vilket skulle kunna underlätta arbetet med att gemensamt identifiera oseriösa aktörer. Några förvaltningar där förskoleförvaltningen ser möjligheter med ökad samverkan är lokalförvaltning, miljöförvaltning, socialförvaltning och stadsbyggnadskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret delar förvaltningens bedömning.

Förenings- och kulturbidrag

I Göteborgs stad handlägger följande förvaltningar ansökningar av förenings och kulturbidrag: Funktionsstödsförvaltningen-, idrott och föreningsförvaltningen-, kulturförvaltningen samt de fyra socialförvaltningarna.

De förvaltningar som utbetalar olika former av förenings- och kulturbidrag redovisar att man följer Göteborgs stads riktlinje för föreningsbidrag. Man har utarbetat rutiner och checklistor som stöd för att motverka oriktiga utbetalningar. Utöver den administrativa kontrollen har förvaltningarna dialog med de föreningar som ansöker om bidrag samt andra samarbetspartners för att säkerställa att den sökande uppfyller grundkriterierna som finns kopplat till stadens bidragsgivande.

Kunskap och medvetenhet gällande risk för välfärdsbrottslighet har ökat genom deltagande i seminarier som anordnats av polisen och Skatteverket samt deltagande i stadsledningskontorets nätverk sund konkurrens.

Informationsutbyte och kontakt sker vid behov med bidrags- och stödgivande förvaltningar i staden, statliga och regionala instanser samt med stadsjurist, skatteverk och inkassoföretag. I vissa enskilda fall kan även information hämtas från andra relevanta aktörer.

Kultur- respektive funktionsstödsförvaltningen lyfter fram att man stärkt egenkontrollen och uppföljningen av utbetalningar samt förtydligat riktlinjerna avseende jävssituationer.

Socialförvaltningen i centrum arbetar på uppdrag av sin nämnd med att utveckla egenkontrollen gällande bidrag till studieförbund.

Idrott och föreningsförvaltningen jobbar systematiskt för att motverka välfärdsbrottslighet. När förvaltningen ger bidrag till föreningar så finns en kontrollfunktion genom att stickprov görs dels vid misstanke, dels som en del av kvalitetsarbetet, för att säkerställa att pengarna används av rätt aktörer till rätt syften. Förvaltningen har stärkt sitt arbete genom att öka tillsätta en trygghetsutredare som ska öka förvaltningens aktivitet i relation till bidragsgivningen.

Hösten 2022 kommer ett nytt IT-system för ansökan och handläggning av bokning av lokaler och ansökningar av bidrag. Det nya handläggningssystemet kommer att underlätta samordning mellan de utbetalande förvaltningarna ökad transparens och möjlighet att upptäcka problem eller oegentligheter.

Stadsrevisionen har genomfört en granskning avseende bidragsgivning till föreningar. Tre nämnder har ingått i granskningen – idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden Centrum. Stadsrevisionen skriver att nämnderna till stor del har väl utvecklade rutiner för att handlägga föreningsbidrag. Systematik i egenkontrollen saknas, sammanställningar och analys av egenkontrollerna sker inte vilket motverkar utveckling av handläggningsprocessen till en föränderlig omvärld.

Stadsrevisionen efterlyser en större riskmedvetenhet och tydligare bedömningar hos de tre nämnderna. Samtliga granskade nämnder har väl utvecklade rutiner för att förebygga jäv i handläggningen men de har kommit olika långt i arbetet med att motverka andra former av oegentligheter. *Stadsrevisionen rekommenderar idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden Centrum att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivning.*

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret har i sin uppföljning noterat samma förbättringsbehov som stadsrevisionen rekommenderar de tre granskade nämnderna. Stadsledningskontoret bedömer även att rekommendationen är tillämplig på samtliga nämnder som hanterar bidragsgivning till föreningar och organisationer.

Stadsledningskontorets bedömning är att det nya stadengemensamma IT-systemet kommer att öka transparens i det administrativa kontrollarbetet. Trots det kommer behovet av det lokala perspektivet,

samt samarbete mellan stadens organisationer att kvarstå för att bedöma att den sökande uppfyller grundkriterierna som finns kopplat till stadens bidragsgivande. Utveckling av samarbetet med västra götalandregionen kvarstår i syfte att undvika att bidrag betalas ut för samma ändamål från staden och regionen.

Stadsledningskontoret avser att i augusti 2023 rapportera utvecklingen av det nya IT-systemet kopplat till hur väl målet med stöd till verksamheten med administrativ kontroll, undvika att bidrag betalas ut för likande ändamål från fler förvaltningar till samma bidragssökande genom transparens mellan bidragshandläggare som stöd i skapande av överblick och egenkontroll i bidragsgivande.

Frågan om riskidentifiering av sociala mediers påverkan på tryggheten i Göteborg

Använder ni sociala medier och andra digitala källor för att upptäcka och motverka desinformation, påverkan från extremistiska miljöer och rekrytering till brottslighet

Förvaltningar och bolag rapporterar en ökad vaksamhet avseende desinformation i sina digitala kanaler. Kultur-, grundskole- och utbildningsförvaltningen arbetar utifrån sina grunduppdrag med att öka och stärka göteborgarnas förmåga att ta till sig och värdera information, sätta den i ett sammanhang samt avgöra om den är korrekt.

Förvaltningar och bolag använder sociala medier i sin kontakt med göteborgarna. Man bevakar de sociala medierna för att inte åsikter som strider mot stadens värdegrunder förs fram. I de fall sådant förekommer sker en dokumentation, inlägget tas bort och i de fall det bedöms vara skäligt sker en polisanmälan.

Intraservice arbetar i sin kärnverksamhet proaktivt med att sprida kunskap och information till staden om phishing, det vill säga nätfiske som är ett sätt att ”fiska” efter känslig och personlig information, metoder och risker med ransomware, det vill säga utpressningsprogram som innebär att lösensumma behöver betalas för att komma åt sina system. Förvaltningen har även extra bevakning vad gäller otillåten påverkan och följt ökad aktivitet vid till exempel val. Man följer sociala medier eller andra digitala ytor i syfte att omvärldsbevaka inom Intraservice tjänsteleverans. Där ingår delar inom de brottsförebyggande åtgärderna, till exempel informationssäkerhet och fysisk säkerhet.

Fältverksamheterna inom socialförvaltningarna arbetar med sociala medier som ett medel för omvärldsbevakning kopplat till målgruppen och ungdomstrender samt även i relation till civilsamhället. Instagram används som ett medel för att skapa kontakt med exempelvis föreningar. Enskilda medarbetare kan fånga upp och se inlägg i olika former av sociala medier som strider mot stadens värdegrund och kan leda till ökad otrygghet och brottslighet. Detta förmedlas då i organisationen.

Idrotts- och föreningsförvaltningen har i dagsläget ingen aktiv bevakning av sociala media eller nyhetsbevakning i syfte att förebygga brott eller skapa trygghet. Däremot har de en löpande mediabevakning, både automatisk och manuell sådan, som gör att de hela tiden har koll på vad som skrivs om förvaltningen och deras anläggningar i offentliga media.

Stadsledningskontoret

Bedömning i den centrala lägesbilden 2021 kvarstår. Det innebär att inga av stadens förvaltningar och bolag har ett systematiskt arbetssätt att följa sociala medier med syftet att fånga in information som kan indikera ökad otrygghet eller uppmana till brottslighet mot staden eller dess tillgångar. Det saknas även kommuncentralt ett arbete i sociala medier och andra digitala ytor för att motverka desinformation, påverkan från extremistiska miljöer och rekrytering till brottslighet.

Frågan om att säkerställa att stadens lokaler och mark inte hyrs ut och används till kriminell verksamhet

Beskriv vad som förbättrats sedan 2021 i ert arbete för att motverka uthyrningar av lokaler och mark till kriminella/oseriösa aktörer.

I kommunfullmäktiges budget 2020 beslutades att stadens lokaler och mark inte ska hyras ut till och användas till kriminell verksamhet. Detta arbete fortgår.

Stadsledningskontoret konstaterar inledningsvis att de förvaltningar och bolag som hyr ut lokaler och mark har prioriterat det utdelade ansvaret olika. Stadsledningskontoret samordnar arbetet med de uthyrande organisationerna. Varje organisation har utarbetat egna rutiner som i möjligaste mån ska ha överensstämmelse med de staden överenskomna rutinerna.

Fastighetskontoret rapporterar att pandemin stoppade upp arbetet med egeninitierad tillsyn och skötsel. Nu agerar förvaltningen på tips från allmänhet eller medarbetare.

Lokalförvaltningen arbetar mycket med upplåtelse utan besittningsskydd till lokalerna, just för att möjliggöra att lättare kunna sägas upp hyresgästen om problem skulle uppstå.

Higab genomför årligen cirka 700 kundmöten och använder sig av en standardiserad agenda som stöd.

Idrotts- och föreningsförvaltningen genomför en kontinuerlig kontroll av de som önskar hyra, att hyresgäster betalar hyra mm. Det redovisas inga större satsningar inom detta område sedan 2021. Förvaltningen agerar utifrån tips och andra indikationer. Förvaltningen är uppmärksam på om den som vill hyra en lokal lämnar falska uppgifter eller efter en tid otillåtet överlåter avtal på en tredje part. Vid alla signaler om att något sådant skett så agerar förvaltningen. En förstärkt samverkan sker med bland annat miljöförvaltningen med gemensamma tillsynsinsatser och informationsöverföring.

Älvstranden utveckling AB rapporterar att de inte gör regelrätta kontroller av hyresgäster. Bolaget följer den vägledning och checklista Fastighetsägarna och Sveriges Allmännyttan har tagit fram för en tryggare lokaluthyrning.

Förvaltnings AB Framtiden har sedan maj 2021 en styrelsebeslutad gemensam policy och riktlinje för uthyrning av lokaler med syftet att säkerställa att:

- rätt hyresgäst får rätt lokal
- verksamheten som bedrivs i lokalen inte bidrar till att skapa otrygghet i närområdet
- motverka och försvåra kriminell eller annan lagvidrig verksamhet och organiserad brottslighet i koncernens lokaler
- verksamheten i lokalen inte får bidra, uppmuntra eller bejaka våld, rasism, våldsbejakande extremism eller bristande demokratiska värderingar.

Koncernen har utvecklat en gemensam checklista med kontrollpunkter som kan användas inför och under uthyrningen av lokaler till bland annat förenings- och kulturliv. Checklistan används också för uppföljning av uthyrningen.

GöteborgsLokaler, som till största delen hyr ut så kallade kommersiella lokaler, följer systematiskt upp hyresgästers ekonomiska förhållanden av hyresgästen och har regelbunden kontakt med hyresgäster. Uppföljning sker också genom att träffa hyresgäster vid besök i verksamheterna, vid brukarmöten samt i möten i företagarföreningar. Eventuella avvikelser utreds, dokumenteras, åtgärdas vid behov samt rapporteras årligen i antal incidenter, antal utredningar och antal åtgärder.

Under 2022 kommer Framtiden koncernen, som en del av bolagets interna kontrollplan, att genomföra en uppföljande granskning av koncernens arbete för uthyrning av lokaler med utgångspunkt i

koncernens nya policy och riktlinje för uthyrning av lokaler och checklista som stöd för uthyrning av lokaler.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret konstaterar att alla inte har ett systematiskt kontrollarbete av sina hyresgäster. Metoderna för att kontrollera så att stadens hyresgäster av mark och lokaler inte är oseriösa liknar arbetet med att motverka oseriösa leverantörer och behöver utföras.

För att förbättra kontroll av hyresgäster behöver samverkan och samordning utvecklas. Stadsledningskontorets bedömning är att uthyrning av lokaler och mark till kriminella aktörer är av sådan strategisk betydelse att resurssättning samt att förvaltnings- och bolagsledningars styrning av frågan behöver öka.

Frågan om att säkerställa att staden inte stödjer brottslighet vid inköp och upphandlingar

Hur förvaltningen/bolaget systematiskt arbetar för att -säkerställa egen internkontroll för att motverka att staden inte understödjer brottslighet/osund konkurrens vid inköp, direktupphandling och upphandlingar. -vid upphandling och under avtalsperioden kontrollera leverantörers seriositet (avseende avtal och lagar) -följa upp sina, inköp, exempelvis med leverans- och fakturakontroll.

Stadens förvaltningar och bolag redovisar att de har fortsatt arbetet med att stärka sina inköpsorganisationer och de medarbetare som arbetar med inköp/upphandling. Fokus i arbetet är främst förvaltningarnas och bolagens interna processer, inte kontroller under och efter avtalet undertecknats.

Förvaltningar och bolag har kommit olika långt i arbetet med att implementera Göteborgs Stads handlingsplan för ökad inköps- och beställarkompetens och Riktlinje för Inköp och upphandling. Båda dessa styrdokument har koppling till sund konkurrens och stadens arbete för att minska risken för oegentligheter.

Sammantaget skriver förvaltningar och bolag om tillfredsställande interna inköps och beställare organisationer utifrån deras behov. Leverans- och fakturakontroll beskrivs även som ett område som löpande behöver utvecklas.

De flesta verksamheterna redovisar att de till stor del gör avrop och beställningar på stadens ramavtal. Inköp och upphandlingsförvaltningen (INK) ansvarar för att teckna ramavtal för staden och genomför också för leverantörskontroller på dessa avtal. Det är dock endast 25 % av stadens inköp som sker inom ramavtal. De övriga upphandlingarna/inköpen sker utanför ramavtal. Vid dessa upphandlingar ansvarar respektive förvaltning och bolag för kontroll av leverantören. Leverantörsuppföljning om hur leverantören följer lagar, avtal är komplicerat och kräver kompetens och resurser.

Creditsafe och Visma Proceedo är de system som ofta används vid leverantörskontroll.

Majoriteten av de rapporterade förvaltningar och bolag framhåller, trots välfungerande inköpsorganisationer, behovet av ytterligare praktisk hjälp, hjälpmedel, samverkan för att kontrollera leverantörer inför ett avtal, vid tips och under avtalsperioden. Strukturerat uppföljningsarbete av leverantörer görs sällan och genomförs endast av de större organisationerna vid behov eller genom stickprov.

INK har inlett en upphandlingsprocess för ett kommungemensamt systemstöd i form av en avtalsdatabas där stadens samtliga avtal och leverantörer ska finnas samlade för att information om en leverantörs seriositet kan delas mellan förvaltningar och bolag.

Samordnad upphandling (SPINK)

Köp av vård och boende

Socialtjänsten köper insatser från ett stort antal leverantörer. Totala kostnader i staden för vård, omsorg och boende utförda av externa leverantörer för socialförvaltningarna, uppgick 2021 till drygt 1 miljard.

Samlad placerings- och inköpsfunktion (SPINK) arbetar för och finansieras av socialförvaltningarna och funktionsstödsförvaltningen. SPINK, bevakar leverantörer inom vård och omsorg. Det är verksamheter som omsätter stora summor och där insyn och transparens kan vara begränsad. SPINK följer upp leverantörer ur flera perspektiv för att verka så att staden använder leverantörer som har god finansiell stabilitet för att möjligheten till oegentligheter eller kriminalitet försvåras. Alla leverantörer i Spinks utförrregister kontrolleras dagligen genom Creditsafe samt löpande mediabevakning.

Spink har även i uppdrag att höja inköpskompetensen och säkra att socialtjänsten följer avtal och rutiner vid val av leverantör. Socialtjänsten ska vara en professionell beställare. Genom faktabaserade underlag och strukturerad dialog med leverantörer, såväl privata företag som ideella organisationer, minskar risken för avtalsbrott och otillåten påverkan vid val av leverantör.

Spink genomför löpande verksamhetsbesök på plats enligt en prioriteringsordning för att få god kännedom om verksamheterna och för att kunna följa upp eventuella oklarheter och brister.

Spink har ett samarbete med Skatteverket för att förebygga bland annat ekonomisk brottslighet. Det handlar om att kontrollera leverantörers utbetalade arbetsgivaravgifter månadsvis och kan indikera behov av att kontrollera leverantörer mer ingående då arbetsgivaravgifterna är låga i förhållande till den bemanning som angivits vid upphandlingen och när det saknas arbetsgivaravgifter.

Spink har en synpunktshantering som innebär att socialsekreterare kan informera Spink om eventuella brister hos leverantörer. Det kan leda till tillfälligt/permanent rekommendationsstopp, bevakning eller uppföljning av en leverantör.

Stadsledningskontoret

SPINK är ett bra exempel på samordnat kontrollarbete som underlättar administration och ökar kvalitén i leverantörskontrollen.

Inköp och upphandlings förvaltningen (INK)

INK redovisar att köp på ramavtal motsvarar cirka en fjärdedel av stadens totala köp.

Inköp och upphandling tar varje år fram en Årsrapport (spendrapport) över stadens samlade inköp inkl. byggnation vilket är totalt ca 25 miljarder kronor som jämförs med avtalsredovisning som förvaltningens ramavtalsleverantörer lämnar vilket är ca 5,9 miljarder kronor. Differensen mellan köp utanför och innanför Stadensgemensamma ramavtal beror på att sådana inte är lämpliga för unika projekt t.ex. byggtreprenader. Gemensamma avtal i Staden tas inte heller fram inom områden där det bara är en förvaltning/ bolag som agerar, vilket är aktuellt inom många områden där det är unika behov inom både förvaltningar och bolag.

INK har en god grundläggande kontroll av de leverantörer som lämnar anbud. I alla upphandlingar görs också en bedömning om en fördjupad kontroll ska genomföras vilket är aktuellt för upphandlingar inom riskbranscher så som boenden inom vård och omsorg, bygg, transporttjänster och lokalvårdstjänster.

Förvaltningen har en plan för systematisk avtalsuppföljning av leverantörer inom ramen för tecknade avtal. Vid en uppföljning kontrolleras alla hållbarhetskrav vilket minskar risken för fusk och osund konkurrens. När ett avtalsområde bedömts ligga i risk för osund konkurrens görs en kontroll vid uppföljningstillfället av avtalscontrollers med stöd av förvaltningens specialist inom sund konkurrens.

Förvaltningen tar också emot tips från förvaltningar och bolag. Även proaktiva kontroller sker utifrån en riskbedömning, förvaltningen genomför då även platsbesök.

INK har inlett en upphandlingsprocess för ett kommungemensamt systemstöd i form av en avtalsdatabas där stadens samtliga avtal och leverantörer ska finnas samlade för att information om en leverantörs seriositet kan delas mellan förvaltningar och bolag.

Sund konkurrens mellan företag förutsätter att uppställda krav i en offentlig upphandling upprätthålls vid utförandet av tjänsten. Osund konkurrens innebär att företag bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. När det gäller sund konkurrens har ett antal riskbranscher identifierats vid samverkan mellan olika myndigheter. Av dessa är staden en stor köpare inom framför allt fyra branscher:

- Bygg
- Transport
- Lokalvård
- Vård och omsorg

Erfarenheter både nationellt och lokalt visar på ett stort behov av kontroller inom riskbranscher. Staden har idag ingen samordning av kontroller inom riskbranscher. INK genomför kontroller av ramavtal. Köp på ramavtal motsvarar cirka en fjärdedel av stadens totala köp. För köp utanför ramavtal ansvarar respektive förvaltningar och bolag för kontrollerna. När förvaltningar och bolag gör inköp genom ramavtal sker avstämning genom INK:s handläggningssystem Visma Proceedo.

Utvecklingsbehov

Förvaltningen rapporterar att sund konkurrens mellan företag förutsätter att uppställda krav i en offentlig upphandling upprätthålls vid utförandet av tjänsten. Osund konkurrens innebär att företag bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. När det gäller sund konkurrens har ett antal riskbranscher identifierats vid samverkan mellan olika myndigheter. Av dessa är staden en stor köpare inom framför allt fyra av branscherna.

Genom att samordna kontroller inom riskbranscher kan staden stärka sitt arbete för en trygg och säker stad, och öka sitt arbete för att motverka osund konkurrens.

Genom samordnade kontroller minskar risken för att avtal sluts och att inköp sker från leverantörer som fuskar och inte följer lagar och regler, samtidigt som förutsättningarna för sund konkurrens stärks. Detta ger även en positiv effekt på tryggheten och säkerheten i samhället. Utökade och samordnade kontroller torde även öka förtroendet för stadens verksamheter hos medborgarna.

Nämnden för inköp och upphandling har gjort en verksamhetsnominering inför 2023 om "Samordnade kontroller inom riskbranscher", med önskan om ett uppdrag att samordna och utföra kontroller inom riskbranscher.

Förvaltningen ser att det är av stor vikt att kontrollerna inom alla de olika riskbranscherna inkluderas i en gemensam samordning i staden. Vidare är det förvaltningens bedömning att kontrollerna bör hantera såväl följsamhet mot lagar som följsamhet mot arbetsrättsliga villkor. Samordningen bör omfatta såväl hur kontroller utförs samt gemensam praktisk hantering av kontrollerna.

Om Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att ta fram en organisation för samordnade kontroller inom riskbranscher, som tillsammans med stadens stora köpare inom dessa branscher, arbetar fram en process för hur urval och kontroll ska ske, skapas större möjlighet för staden att motverka osund konkurrens och oegentligheter. På så sätt kan såväl den systematiska övergripande ekonomiska granskningen och kontrollen stärkas samt antalet på-plats kontroller ute i verksamheterna öka, för att verifiera att till exempel arbetsrättsliga villkor följs hos leverantörer och underleverantörer.

Ett sådant uppdrag skulle innebära utökad samverkan såväl inom staden som med andra myndigheter så som Polisen, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Migrationsverket samt med fackliga organisationer. I det fall organiserad brottslighet misstänks vara inblandat hos en leverantör kan stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet bistå i utredningsarbetet.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets bedömning är att det är nödvändigt att utöka kontrollarbetet avseende stadens inköp och upphandlingar. De olika upplägg som oseriösa aktörer använder sig av är komplexa och förändras löpande. En enskild förvaltningen eller bolag har inte den kapacitet som krävs för att säkerställa att oseriösa aktörer inte får avtal med staden eller att oseriösa aktörer används inom olika former av underleverantörer. Därför är det kommande kommungemensamma systemstödet i form av en avtalsdatabas är av stor vikt och kommer efter införande årsskiftet 2023/2024 att stödja kontrollarbetet.

Möjligheten för en gemensam organisering av stadens kontrollarbete avseende leverantörer och underleverantörer bör utredas.

SPINK är ett bra exempel på samordnat kontrollarbete som ger resultat. Ett uppdrag att samordna kontrollarbetet inom riskbranscher enligt INK:s verksamhetsnominering skulle med stor sannolikhet också ger bra resultat i arbetet att stärka stadens arbete för en trygg och säker stad samt motverka osund konkurrens.

Otillåten påverkan

Under första halvåret av 2022 har stadsledningskontoret i samverkan med berörda förvaltningar och bolag arbetat med flera uppdrag som berör otillåten påverkan och tystnadskulturer (dnr: 1060/21, 1198/21, 1199/21, 0116/22, 1200/21, 1093/21).

Stadsledningskontorets arbete med att ta fram fördjupade lägesbilder och kartläggningar av tystnadskultur samt otillåten påverkan i stadens verksamheter för att förstå bakomliggande orsaker samt vad som brister i stadens nuvarande rutiner, hantering och organisationskulturer. Kartläggningen visar att det inte finns någon tystnadskultur som råder över en hel förvaltning eller bolag. Den har bidragit till en djupare och mer nyanserad bild över förekomst av otillåten påverkan och tystnadskulturer och dess orsaker i Göteborgs Stad.

Det förekommer olika inslag av tystnadskulturer, i varierande omfattning, i olika förvaltningar och bolag samt att det finns flera orsaker till att det förekommer och upprätthålls. De framträdande bakomliggande orsakerna som har identifierats är otillåten påverkan, rädsla för hot och våld, rapportering och rättsprocessen, parallella samhällsstrukturer, rädsla för repressalier, arbete och boende i samma område samt normalisering.

Miljö och klimatförvaltningen

Arbetet med att motverka brottslighet och organiserad brottslighet inom Göteborgs stads verksamheter är viktigt. Miljö och klimatförvaltningen är en av viktigaste förvaltningarna som inom sitt uppdrag arbetar med kontroll av verksamheter genom prövning, tillsyn och kontroll.

Förvaltningen bedriver sedan ett antal år tillbaka ett aktivt operativt arbete i samverkan med andra myndigheter för att med hjälp av sina lagstiftningar: miljöbalken, livsmedels-, alkohol och tobakslagstiftningarna minska fusk och osund konkurrens. Parallellt med detta sker ett utvecklingsarbete för att identifiera effektivare arbetssätt inom detta område.

Förvaltningen anser att det finns ett behov i staden av att utveckla arbetssätten och undanröja de hinder som i dag finns för att få till ett ännu effektivare samarbete myndigheter emellan. En utmaning är till exempel att på ett rättssäkert sätt utbyta information mellan olika myndigheter samt att identifiera vilka aktörer som är oseriösa. Det sistnämnda kräver aktiv myndighetssamverkan.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att det skett en positiv förflyttning inom det område som den centrala lägesbilden avser. Stadens förvaltningar och bolag har utvecklat och förtydligat sitt arbete.

De utvecklingsområden som stadsledningskontoret bedömer kvarstår är bland annat ett kontinuerligt och uthålligt samarbete mellan stadens förvaltningar och bolag. Generellt sett krävs ett förbättrat och utvecklat kontrollarbete av bidragsgivning och uthyrning av mark samt lokaler. Stadsledningskontoret bedömning är att kontroll av stadens leverantörer behöver förbättras.

Förutsättningarna för en gemensam organisering av stadens kontrollarbete avseende leverantörer och underleverantörer före, under och efter avtalsperioden behöver utredas vidare.

Detta då de olika upplägg som oseriösa aktörer använder sig av är komplexa och förändras löpande. En enskild förvaltning eller bolag har inte den kapacitet som krävs för att säkerställa att oseriösa aktörer inte får avtal med staden eller att oseriösa aktörer används inom olika former av underleverantörer.

Ett kvarstående förbättringsområde sedan tidigare centrala lägesbilder är att förvaltnings och bolagsledningarnas engagemang och organisationens omhändertagande av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet har varit avgörande för de som har utvecklat sitt arbete.

Förvaltningen/bolagets nu viktigaste prioriterade fråga

Vilken är förvaltningen/bolagets nu viktigaste prioriterade fråga som identifierats inom verksamhetsområde för en ökad trygghet och minskad brottslighet.

-inom ekonomi – och beslutsperspektivet

-inom det brottsförebyggandet området som helhet

Sammanfattning

Inom ekonomi – och beslutsperspektivet svarar en majoritet att aktuella och prioriterade frågor är att minimera risken för otillåten påverkan, stärka interkontrollen och förbättra information om leverantörer före, under och efter avtalsperioden.

Grundskoleförvaltningen arbetar för att minimera risken för felaktiga utbetalningar till andra huvudmän. Kulturförvaltningen genom att säkerställa att utbetalningar och handläggning av kulturstöd sker transparent och att medlen används för det de är avsedda för. Förvaltningen för funktionsstöds viktigaste prioriterade frågan är att se till att det finns uppföljningar och kontroller som ändamålsenligt och systematiskt är på plats gentemot: utförare inom LOV för daglig verksamhet och personlig assistans. och avtalsföljsamhet för egna upphandlingar och direktupphandlingar.

Inom det brottsförebyggandet området som helhet svarar de flesta att frågan finns i deras ordinarie uppdrag/kärnuppdrag, ex stadsbyggnadskontoret, miljö och klimatförvaltningen främst genom arbetet med tillstånd, tillsyn och kontroll.

Grundskoleförvaltningens arbete med trygghet i skolan, att barnen lyckas i skolan, samarbetet med socialförvaltningarna avseende föräldracentrerat arbetssätt och arbetet inom skolan som arena samt barnens fritid viktigast. För förskoleförvaltningen är förekomsten av olagliga föremål i form av vapen och narkotika den viktigaste frågan.

Idrott och föreningsförvaltningen skriver att förbättrat arbete avseende bidragsgivning och att stärka sina medarbetare så att idrottsanläggningar kan ha öppet på kvällstid som en del av arbetet med stadens främjande och förebyggande arbete. Socialförvaltning Hisingen rapporterar att den viktigaste frågan är att förhindra och försvåra socialisering och rekrytering till kriminella nätverk. Prioriteringen kvarstår sedan 2021.

Ytterligare aktiviteter är att Liseberg AB och Got Event AB arbetar med att öka tryggheten på identifierade platser som Ullevigaraget, Lisebergs entréer och parkeringar. Göteborgs stads parkeringsbolag har tagit investeringsbeslut för att installera kameraövervakning på samtliga parkeringshus. Higab AB har fokus på trygghet, säkerhet och trivsel utanför sina fastigheter.

Framtidskoncernen skriver att den mest prioriterade frågan för ökad trygghet och minskad brottslighet fortsatt är genomförandet av insatserna inom Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden.

Business region Göteborg AB (BRG) lyfter fram att det strategiska samarbetet med näringslivet för ökad delaktighet i trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete (motsvarande Destination Tynnered) är prioriterat.

Göteborg &co AB:s viktigaste prioriterade fråga när det gäller trygghet och minskad brottslighet är att öka närvaro genom att skapa evenemang på fler platser i staden. Genom evenemang på fler platser i staden ökar närvaron av fler människor tryggheten.

Förvaltningar och bolags svar

	Ekonomi-beslutsperspektivet	Prioriterad fråga inom det brottsförebyggande området
Regionarkivet	Inget område har bedömts vara prioriterat utifrån nämndens verksamhet, storlek och exponering	
Stadsbyggnadskontoret	Vidmakthålla vidtagna åtgärder och etablerade arbetssätt som har visat sig fungera väl och inga oegentligheter eller andra konkurrenspåverkande händelser har kunnat noteras vare sig av förvaltningen själva eller vid genomförda revisioner.	Arbetet med att säkerställa trygghet för göteborgarna i arbetet med detaljplaner. I bygglovverksamhet är det viktigt att säkerställa att byggnader och platser utformas så att miljön inte bidrar till att underlätta brottslig aktivitet. Genom tillsynsarbete kan miljöer och utrymmen som misstänks rymma brottslig verksamhet upptäckas.
Fastighetskontoret		Den viktigaste prioriterade frågan är att vi alltid gör en grundlig bakgrundskontroll vid nya hyresgäster/företag. Att de sköter sin ekonomi så att tex, inte okända pengar kommer in som inte hör till verksamheten. Det finns utvecklingsmöjligheter för att mer kontinuerligt och strukturerat följa upp avtal och avtalsvillkor, både inom staden och för förvaltningen. Arbete inom staden pågår för uppföljningsarbete lett av nämnden för inköp och upphandling.
Förskoleförvaltningen		Förekomst av olagliga föremål på förskolegårdar. Säkerhetsfunktionen i förvaltningen arbetar aktivt med förebyggande åtgärder samt stödjer verksamheten i deras arbete med förebyggande åtgärder och vid faktiska händelser. Förvaltningen har en tydlig handlingsplan som gäller när ett olagligt föremål hittas. Handlingsplan samt information om förebyggande åtgärder är förmedlad ut i verksamheten och finns tillgänglig på förvaltningens intranät.
Grundskoleförvaltningen	För att minimera risken för välfärdsbrott i form av felaktiga utbetalningar till andra huvudmän behöver förvaltningen ytterligare stärka den interna kontrollen i denna process. En effektiv skolpliktbevakning är helt central för att detta ska vara möjligt.	Ett arbete inom kärnuppdraget i form av trygghet i skolan, att barnen lyckas i skolan, samarbetet med socialförvaltningarna avseende föräldracentrat arbetssätt och arbetet inom skolan som arena samt barnens fritid.

<p>Idrott och föreningsförvaltningen</p>	<p>Att ur ett personal- och samhällsperspektiv göra vårt yttersta för att säkerställa att våra medarbetare är och känner sig trygga och säkra på sina arbetsplatser, så att verksamheter kan ha öppet är ett annat viktigt fokus för idrotts- och föreningsförvaltningen inom det brottsförebyggande området.</p>	<p>Rättssäkerhet i pågående processer och genomföra fördjupade kontroller/tillsyn där det identifierats risker och misstanke om att bidragssystem utnyttjas felaktigt behöver vara i fokus på förvaltningen. Att säkerställa uthållighet hos medarbetare när påfrestande och komplexa ärenden tar mycket tid i anspråk är en annan del av samma fråga.</p> <p>Att ur ett personal- och samhällsperspektiv göra vårt yttersta för att säkerställa att våra medarbetare är och känner sig trygga och säkra på sina arbetsplatser, så att verksamheter kan ha öppet är ett annat viktigt fokus för idrotts- och föreningsförvaltningen inom det brottsförebyggande området.</p>
<p>Kretslopp och vatten</p>	<p>Att leverantörer som anlitas är granskade och att förvaltningen tryggt kan anlita dem. Det är också viktigt att upprätthålla ett gott internkontrollarbete med syfte att avvikelser skall noteras och åtgärdas. Förvaltningen har även tagit fram en anvisning mot mutor och oegentligheter i syfte att motverka korruption och jäv.</p>	<p>Att bedriva ett effektivt säkerhetsarbete i syfte att kunna säkra förvaltningens leveranser i händelse av kris. Förvaltningens informationssäkerhets- och dataskyddsarbete utgör centrala delar i säkerhetsarbetet.</p>
<p>Kulturförvaltningen</p>	<p>Kulturförvaltningen behöver säkerställa att utbetalningar och handläggning av framförallt kulturstöd sker transparent och att medlen används för det de är avsedda för. Därtill behöver kulturförvaltningen ur flera perspektiv, däribland det legala, utveckla och stärka det interna arbetet inom området inköp och upphandling.</p>	<p>När det gäller det brottsförebyggande arbetet som helhet så ser kulturförvaltningen framförallt ett behov av att stärka det arbete som stadens bibliotek och kulturhus gör ute i stadsområdena. Tydligast är det behov i de särskilt prioriterade områdena. Här är satsningar såsom det nya kulturhuset i Bergsjön viktiga.</p> <p>I sammanhanget är det också viktigt att påpeka att det finns behov av att skapa trygghet och säkerhet för personal och besökare i och omkring de publika lokalerna. Här pågår det ett arbete inom förvaltningen och tillsammans med andra relevanta samarbetsparter.</p>
<p>Lokalförvaltningen</p>		<p>Under våren 2022 anställdes en säkerhetssamordnare som kommer att arbeta mer strategiskt med de trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet när det kommer till byggnation och förvaltning. Vi har börjat kartlägga vilka områden vi ska prioritera och arbetar med att uppdatera våra rutiner och arbetsmaterial. Så de blir vårt huvudfokus under resterande del av året.</p>
<p>Miljö och klimatförvaltningen</p>	<p>Att fortsätta arbetet med att minimera riskerna för att förvaltningens medarbetare utsätts för otillåten påverkan och när det ändå händer omedelbart</p>	<p>Miljö- och klimatnämndens viktigaste prioritering i det brottsförebyggande arbetet är att genom prövning, tillsyn och kontroll minska osund konkurrens, fusk och lagöverträdelser</p>

	<p>identifierar att de utsätts för ett försök till otillåten påverkan och har motståndskraft att inte påverkas</p> <p>När det gäller ekonomiperspektivet är de största riskerna relaterade till fakturering av genomfört provning, tillsyn och kontroll, där det finns en risk att man inte fakturerar i den omfattning som vi borde på grund av påtryckningar från verksamhetsutövarna.</p>	<p>inom nämndens ansvarsområden - miljö och hälsa, hantering av livsmedel, tobak och alkohol. Det finns flera goda exempel på där förvaltningens arbete har lett till att verksamheter antingen har fått läggas ned eller utvecklats till att bli laglydiga verksamheter.</p> <p>Förvaltningen bedriver sedan ett antal år tillbaka ett aktivt operativt arbete i samverkan med andra myndigheter för att med hjälp av "våra" lagstiftningar miljöbalken, livsmedels-, alkohol och tobakslagstiftningarna minska fusk och osund konkurrens. Parallellt med detta sker ett utvecklingsarbete för att identifiera effektivare arbetssätt inom detta område.</p> <p>Här bedömer förvaltningen att det finns ett behov i staden att utveckla arbetssätten och undanröja de hinder som i dag finns för att få till ett ännu effektivare samarbete myndigheter emellan. En utmaning är till exempel att på ett rättssäkert sätt utbyta information mellan olika myndigheter.</p> <p>En annan utmaning är att finna de aktuella verksamheterna, vilket kräver kreativitet och aktiv myndighetssamverkan.</p> <p>En tredje utmaning i arbetet mot osund konkurrens och fusk är finansieringen. Merparten av den provning, tillsyn och kontroll som genomförs ska vara avgiftsfinansierad. Den samverkan med andra myndigheter som krävs för att arbetet ska bli framgångsrikt kan som ett exempel inte finansieras med avgifter.</p>
Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen		Utöver frågor som hot och våld i verksamheten kan infosäkerhetsfrågor lyftas fram.
Förvaltningen för demokrati och medborgarservice	Att inköp sker enligt befintliga ramavtal vilket innebär att riskerna bedöms som acceptabla. Trots detta sker en översyn av inköpsorganisationen så att inköpen ska göras av färre medarbetare och därmed skapa en bättre kunskap genom att det blir mer kontinuerligt inköpsarbete och även att utbildningsmöjligheterna ökar då det är ett fåtal medarbetare som berörs.	Förvaltningen arbetar kontinuerligt med säkerhetsfrågor i form av fysisk säkerhet och personsäkerhet vad gäller hot- och våldsplaner och otillåten påverkan. Vi uppdaterar regelbundet medarbetare via information och samtal på APT och vid introduktion av nya medarbetare. En annan stor del av säkerhetsarbetet avser informationssäkerhet och dataskyddsarbete. <p>Förvaltningen ansvarar för stadens sociala kanaler så som facebook, instagram och youtube. Under vardagar bevakar medarbetare kommentarer i dessa kanaler och tar bort de kommentarer som är</p>

		olämpliga, till exempel kränkande kommentarer enligt Göteborgs Stads riktlinje. Vid behov sker också bevakning av kommentarer under kvällar och helger.
Förvaltningen för funktionsstöd	<p>Förvaltningen ser att den nu viktigaste prioriterade frågan är att se till att det finns uppföljningar och kontroller som ändamålsenligt och systematiska på plats gentemot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utförare inom LOV för daglig verksamhet och personlig assistans. - avtalsföljsamhet för egna upphandlingar och direktupphandlingar 	<p>Förvaltningen arbetar med en målgrupp i utsatthet och brukare/klienter som ibland är utåtagerande, oberäkneliga, i ett pågående missbruk eller i kriminella kretsar. Som medarbetare är det viktigt att känna trygghet och ha rätt förutsättningar för att kunna agera brottsförebyggande. Förvaltningen prioriterar därför frågor som rör rutiner och arbetssätt kring hot, våld, otillåten påverkan och tystnadskultur i syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten.</p> <p>Vi arbetar också med att sprida information i förvaltningen kring stadens avhopparverksamhet så att medarbetare känner till den och vet hur den fungerar.</p>
Förvaltningen för inköp och upphandling	<p>Den viktigaste frågan inom ekonomi/beslutsperspektivet är att stadens förvaltningar och bolag implementerar de styrdokument kopplat till inköp och upphandling som KF beslutat om inom området. Inom ekonomi/beslutsperspektivet finns framför allt två viktiga styrdokument som pekar på behovet av god intern kontroll inom inköp och upphandling samt vikten av att följa upp leverantörer och inköp.</p> <p>Detta då uppföljningen visar att många aktiviteter är påbörjade i staden, men ännu inte slutförda.</p>	<p>Det viktigaste utvecklingsområdet inom inköpsområdet för ett brottsförebyggande arbete bedömer förvaltningen är att Staden startar ett gemensamt arbete för kontroller av leverantörer.</p> <p>Nämndens har nominerat ett behov av samordnade/samorganiserade kontroller för samtliga förvaltningar och bolag i staden.</p>
Intraservice	Ett fortsatt arbete inom IT- och informationssäkerhet, inköp och upphandling, extra bevakning vid val, deltagande i relevanta nätverk samt vidta åtgärder som bidrar till att minska hot och konsekvenser vid säkerhetsincidenter.	
Park och naturförvaltningen	<p>Likt föregående år är den mest prioriterade frågan för park – och naturförvaltningen avseende en ökad trygghet och minskad brottslighet, arbetet som ryms inom program för Jämlik Stad 2018 - 2026, målområde Hållbara och jämlika livsmiljöer.</p> <p>Fortsatt arbete med uppdraget att utöka antalet bemannade platser i staden för att öka tillgänglighet och därmed</p>	

	<p>tryggheten i socioekonomiskt utsatta områden.</p> <p>Park- och naturförvaltningens övergripande bedömning är att förvaltningens förebyggande arbete mot oegentligheter i allt väsentligt är ändamålsenligt. Arbetet med att säkerställa att avtalsvillkoren efterföljs pågår och kommer att fortsätta</p>	
Socialförvaltning Centrum		<p>Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet behöver ses som en helhet.</p> <p>Förvaltningarna behöver få förutsättningar att arbeta långsiktigt och uthålligt och undvika tillfälliga punktinsatser.</p> <p>Arbetet kräver också att många olika aktörer inom offentliga och privata verksamheter, samt civilsamhället, samverkar och samarbetar i både planering och genomförande.</p> <p>Insatserna behöver också ske utifrån flera perspektiv parallellt. De huvudsakliga perspektiven kan sammanfattas enligt nedan:</p> <p>Den fysiska utformningen av människors livsmiljöer Ordningsskapande åtgärder, Insatser till grupper och individer.</p>
Socialförvaltning Hisingen		<p>Den i nuläget viktigaste frågan inom det brottsförebyggande arbetet på Hisingen, utifrån aktuell lägesbild och problembild är att förhindra och försvåra socialisering och rekrytering av unga till kriminella nätverk. Tyvärr ser förvaltningen en utveckling där rekrytering sker i allt yngre åldrar i stadsområdet, främst i Backa men även i Biskopsgården.</p>
Socialförvaltning Nordost		<p>Sett ur ett övergripande perspektiv är en av de viktigaste uppgifterna att vidmakthålla det goda arbete som bedrivits i de forna stadsdelarna och att skapa en gemensam organisation som över tid förmår att enas om inriktning och resurser mot identifierade problembilder.</p>
Socialförvaltning Sydväst	<p>Motverka otillåten påverkan vid myndighetsbeslut. I detta ingår även att motverka desinformationskampanjer och säkerställa att korrekt information ges till invånare.</p>	<p>Att satsa på våldspreventivt arbete. Våldspreventivt arbete har bäring på tre problem som identifierats som prioriterade i stadsområde Sydväst; våld i nära relation, våld inom/mellan kriminella grupperingar samt alkohol- och narkotikamissbruk. Dessa tre perspektiv har också kopplingar mellan varandra.</p>
Trafikkontoret	<p>Trafikkontoret har en bred verksamhet som omfattar såväl stora volymer upphandlingar av främst tjänster och entreprenader</p>	<p>Inom det brottsförebyggande som helhet bedömer trafikkontoret att det är viktigt att arbeta med bland annat de fysiska miljöerna. Här kan</p>

	<p>som myndighetsutövning. Det är prioriterat att säkerställa att de beslut som fattas inom dessa områden sker på korrekt och saklig grund, utan otillåten påverkan.</p> <p>Det är också viktigt att de leverantörer som trafikkontoret anlitar inte har anknytning till brottslig verksamhet (se även svar i avsnitt 1 ovan). Detta behöver i möjligaste mån förebyggas genom bland annat god kännedom om de leverantörer som trafikkontoret anlitar.</p> <p>Det är många organisationer som har liknande förutsättningar och trafikkontoret bedömer därför att en ökad samverkan och samarbete i frågorna, till exempel genom Inköp- och upphandlingsförvaltningens försorg, kan minska riskerna och försvåra för den brottsliga verksamheten.</p>	<p>trafiknämnden delta genom aktiva och riktade insatser när det gäller till exempel upprustning av stadsmiljöer.</p> <p>Även här bedömer vi att man genom ökad samverkan kan öka effekterna av insatserna genom en strukturerad satsning i olika miljöer</p>
Utbildningsförvaltningen	<p>Att fortsätta bevaka de största externa betalningsströmmar som avser utbetalningar till fristående skolor samt köp av platser i andra kommuner.</p> <p>Innan utbetalning sker till en fristående skola kontrolleras att skolan har tillstånd att bedriva utbildning och i samband med årsbokslut kontrolleras företagets kreditvärdighet.</p> <p>Implementeringen av beslutad rutin för att kontrollera jäv- och närståendetransaktioner.</p> <p>Internkontroll genomförs av poster som bedöms kunna bli felaktiga, exempelvis att eleven vi betalar för är inskriven på skolan eller att eleven som har ett busskort är aktiv på en skola och folkbokförd i Göteborgs kommun.</p>	<p>Den mest prioriterade frågan just nu handlar om personsäkerhet och närmare bestämt hot och våld i verksamheten.</p> <p>Frågan är alltid aktuell och nyligen inträffad händelse sätter extra fokus på frågan.</p> <p>Förvaltningens handlingsplan vid hot och våld, som riktar sig till anställda inom förvaltningen, har reviderats.</p> <p>Ett utbildningsmaterial kopplat till handlingsplan mot hot och våld har arbetats fram och utbildning för all personal på förvaltningen pågår och beräknas vara genomförd under 2022.</p>
Äldre samt vård och omsorgs förvaltningen	<p>Inom inköpsprocessen är det i första hand leverantörsfakturahantering samt upphandlingsförfaranden som utgör riskområden.</p> <p>Avseende beslutsfattande utgör jävssituationer naturligtvis ett riskområde där det handlar om att säkerställa att olika typer av relationer och beroendeförhållande inte ska få möjlighet att påverka myndighetsutövning och administrativa rutiner.</p>	<p>Det pågår en ständig diskussion och uppföljningar för att medvetandegöra, upptäcka och hantera uppkomna situationer som kan innebära otillåten påverkan.</p>

Göteborg energi AB		<p>Fokus på att öka säkerhetsmedvetenheten bland medarbetare så att det fortsättningsvis blir en naturlig del i det dagliga arbetet. Kontinuerliga riskanalyser och nära samverkan med myndigheter, staden, bevakningsföretag och andra aktörer.</p> <p>Kraven, förväntningar och det förändrade säkerhetsläget har under senare tid utvecklats i allt snabbare takt. Vi stärker därmed och effektiviserar vårt säkerhetsarbete ytterligare i syfte att skydda våra medarbetare, koncernens tillgångar och den samhällsviktiga leveransen.</p>
Förvaltnings AB Framtiden	<p>Samverkan med övriga aktörer i staden avseende i första hand markanvisningar, startplaner och start av planer bedöms väsentligt för att kunna göra de omfattande investeringar i nyproduktion i utvecklingsområdena som strategin innebär. Under år 2020–2030 är målet att färdigställa 3 000 nya bostäder i områdena. Utmaningen bedöms öka med hänsyn till konjunkturen och stigande priser på material och energi, vilket också kan påverka möjligheten att få in fler aktörer som vill både bygga och utveckla områdena.</p> <p>De lokala torgen i utvecklingsområdena har stor betydelse för områdesutvecklingen och är prioriterade i koncernens arbete kommande år. Bolaget bedömer att torgen har potentiella trygghetsvärden som inte fullt ut nyttjas i nuläget och som kräver fortsatta satsningar för att kunna bidra till strategin i högre omfattning.</p>	<p>Den mest prioriterade frågan för ökad trygghet och minskad brottslighet bedöms fortsatt vara genomförandet av insatserna inom Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden. Inom ramen för strategin pågår arbete med ett stort antal insatser för ökad trygghet och stadsutveckling i de sex utvecklingsområdena; Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered/Frölunda Torg.</p> <p>Bolaget bedömer att den viktigaste frågan är att koncernen fortsatt kan etablera tillräckligt kraftfulla arbetssätt och processer för att stå emot och hantera kriminell verksamhet som påverkar tryggheten i områdena. En process och principer för hur koncernen ska arbeta med nolltolerans mot kriminell verksamheten beslutades av koncernledningen i slutet av 2021 och innebär ökad tydlighet kring när och hur vi ska agera och att vi får ett tydligare och mer strukturerat arbetssätt – i hela koncernen. Detta ska arbetas in i verksamheterna successivt och kommer ingå som en väsentlig del i koncernens nya kompetensplattform för att rusta medarbetare och öka förutsättningarna för att få genomslag i strategin för utvecklingsområdena.</p> <p>Under 2022 är en prioriterad fråga för Framtidenkoncernen också att stärka och utveckla trygghetsvärdarnas roller och uppdrag. En viktig del av strategin för utvecklingsområden är att det finns trygghetsvärdar på plats i samtliga utvecklingsområden alla dagar i veckan för att öka den upplevda tryggheten och trivseln för de som bor i våra områden, verkar i våra områden och besöker våra områden.</p>

Higab AB	att genomföra fördjupade bakgrunnskontroller på nuvarande och potentiella hyresgäster, öka kontroller av underleverantörer.	ökad fokus på trygghet, säkerhet och trivsel runt Higabs hus
Göteborg stads parkerings AB		<p>Bolaget har tagit investeringsbeslut för att installera kameraövervakning på samtliga parkeringshus.</p> <p>Göteborgs Stads Parkering har ett koncept som säkerställer att bolaget ser till följande aspekter på alla parkeringsanläggningar: tryggt & säkert, tydligt & enkelt, rent & snyggt.</p> <p>Bolaget har i verksamhetsplanen 2022 ett mål att skapa ett internt säkerhetsforum för att kunna lyfta dessa frågor rörande trygghet och säkerhet och se till att frågorna hamnar rätt och åtgärdas</p>
Älvstranden utveckling AB	Vid inköp av tjänster ska vi bara gå på de ramavtal och upphandlingar som gjorts, med sedvanliga kontroller inför beställning samt uppföljning av genomförda uppdrag.	Att i samarbete med polis och andra rättsvårdande myndigheter samt stadens andra bolag och förvaltningar skapa rutiner och ramverk för att säkerställa att den organiserade brottsligheten inte får fötfa i vårt fastighetsbestånd eller bland de leverantörer vi upphandlat.
Göteborgs stads kollektivtrafik AB		<p>Fortsätta genomföra insatser för att öka samtliga medarbetares säkerhetsmedvetande. Detta gör vi genom att:</p> <p>Genomföra utbildningsinsatser för att peka på vikten av att arbeta i enlighet med koncernens interna processer, säkerhetskultur, medarbetarskap samt styrande och stödjande dokument. Utbildningsinsatser har genomförts och/eller ska genomföras inom exempelvis områdena kritiskt tänkande, cybersäkerhet samt konflikthantering och personsäkerhet.</p> <p>Ta fram och utveckla koncernens och dotterbolagens styrande och stödjande dokument, mikroutbildningar samt utveckla introduktionsprocessen.</p> <p>Se över koncernens och dotterbolagens rekryteringsprocesser utifrån fördjupad bakgrundskontroll för våra mest kritiska funktioner</p> <p>Kommunicera koncernens och dotterbolagens samhällskritiska uppdrag samt vikten av att följa regelverk avseende tillträde och behörighet till koncernens lokaler och verksamhetsområden.</p> <p>Utöver detta finns ett behov av att utöka det tekniska och fysiska</p>

		skyddet av fastigheterna där bolaget bedriver sin verksamhet. Dels utifrån faktumet att vi inom koncernen bedriver samhällskritisk verksamhet, dels som ett led i koncernens och dotterbolagens fortsatta planering inför Höjd beredskap. Men framför allt utifrån våra medarbetares säkerhet och trygghet samt koncernens systematiska brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.
Business Region Göteborg AB (BRG)	<ul style="list-style-type: none"> - förebyggande och uppföljande arbete för att identifiera eventuella leverantörer, kunder och/eller samarbetspartners med brister - efterlevnad och följsamhet till delegationsordning och årlig avstämning med samtliga medarbetare i samband med medarbetarsamtalen - öppenhet och transparens hos de som har ansvar och befogenheter att utöva intern kontroll i flera led 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategiska samarbeten med näringslivet för ökad delaktighet i trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete (motsvarande Destination Tynnered). - Att fler kommer i arbete och därigenom ges bättre förutsättningar för egenförsörjning vilket ger indirekta positiva effekter för såväl vuxna som barn. - Att utifrån näringslivets behov (undersökning hösten 2022) öka kunskapen och analysera möjliga åtgärder.
Göteborgs stadsteater AB		<p>Upprätthålla:</p> <p>den goda kontroll som är upparbetad sedan många år för inköp, upphandling och ekonomiska transaktioner. Gränsdragningslistan och kontrollfunktionerna mellan styrelsen och VD/verksamheten är tydlig och teaterns samlade bedömning är att risken för ekonomisk brottslighet är mycket liten, för att inte säga minimal.</p> <p>De föreställningar som berör, både i teater för vuxna och för barn och unga (Backa Teater), frågor som problematiserar kriminalitet, trygghet, våld och andra områden som är kännetecknande för brottslighet i ett större perspektiv.</p> <p>I dessa frågor skulle man kunna säga att teatrarna har en sorts förebyggande pedagogisk funktion. Inte genom att vi spelar moraliskt uppbyggliga pjäser, utan snarare för att vi utmanar publiken att tänka själva och peka på moraliska frågeställningar som man som människa ibland ställs inför och måste förhålla sig till.</p> <p>Stadsteatern har periodvis drabbats av en viss typ av kriminalitet på kvällstid och nattetid. Särskilt under teaterns stängning för ombyggnad uppstod det på Götaplatsen en viss typ av drogförsäljning i skydd av byggnadsställningar och containers. Enligt uppgifter från Polisen rörde det</p>

		<p>sig om illegala aktiviteter som flyttat runt på olika platser i stan, från Brunnsparken och Järntorget. Efter att teatern öppnat igen verkar det dock ha försvunnit. Däremot en del störande raggbilsaktivitet på Götaplatsen, trots parkeringsförbud numera. Polisen kommer dock att börja ingripa. Bra samtal med ansvarigt YB</p>
Liseberg AB	<p>Sammantaget är det alltså två viktiga omständigheter som är väsentliga för att öka tryggheten och minska brottsligheten inom ekonomi- och beslutsperspektivet. Det handlar om att ha en struktur som försvårar brottslighet och det handlar om att ha en kultur i hela verksamheten som inte tolererar oegentligheter.</p>	<p>Fortsatt fokusering på identifierade platser genom att öka bemanning av ordningsvakter och kameraövervakning.</p>
Got Event AB	<p>Verktyg för att förbättra information om leverantörer som har begått lagbrott eller allvarliga avtalsbrott</p>	<p>Ullevigaraget har tidigare identifierades och rapporterats som ett otryggt område då det uppehåller sig obehöriga under kvällar och nattetid. Det har också upptäckts användande av narkotiska preparat inklusive kvarglömda sprutor i garaget. Got Event har vid behov beställt väktare som rondderar garaget i samband med stängning. Problemområdet har rapporterats till Polisområde Storgöteborg vilket innebär att Poliser ibland patrullerat under kvällar och helger.</p> <p>Ullevigaraget har genomgått upprustning och renovering vilket har ökat den positiva känslan och kanske minskat risken för brottslighet.</p> <p>Trots att Got Event har genomfört trygghetsskapande åtgärder med riktade insatser så är problembilden fortfarande komplex och bedöms fortfarande som den viktigaste frågan för en för en ökad trygghet och minskad brottslighet inom verksamhetsområdet och de lokaler Got Event svarar för.</p>
Göteborg och Co AB		<p>Bolagets viktigaste prioriterade fråga när det gäller trygghet och minskad brottslighet är en ökad närvaro på fler platser i staden.</p> <p>Genom att möjliggöra både egna och andras evenemang/möten ökar bolagets närvaro i det offentliga rummet, vilket leder till att fler väljer att delta i aktuella evenemang. Genom att fler besöker våra evenemang ökar känslan av trygghet och verksamheten bidrar på så sätt till ett brottsförebyggande arbete.</p> <p>Inom bolagets evenemangsstrategi finns det en delstrategi som pekar på</p>

		att "skapa socialt engagemang genom evenemang". Delstrategin möjliggörs bland annat genom att det genomförs evenemang på flera nya platser i staden. Som exempel kan nämnas Göteborgs Kulturkalas som i år kommer vara närvarande på fler platser i staden än de tidigare mer traditionella platserna i centrala Göteborg. Även Göteborgs 400-årsjubileum kommer att genomföras på flera platser i staden.
Göteborgs hamn AB	<p>Efter hemställan från Länsstyrelsen i Västra Götaland har Sjöfartsverket genom delbeslut den 15 maj 2000 förklarat Göteborgs hamn och anslutande huvudfarleder som anläggningar av riksintresse.</p> <p>Behovet att försörja Sverige är viktigt för Sveriges säkerhet och de funktioner som gör att godsnavet kan hållas öppet i skärpt och högsta beredskap är av synnerlig vikt.</p> <p>I det systematiska säkerhetsarbetet ingår alla olika säkerhetsområden såsom bakgrundskontroller, säkerhetsprövning, fysiskt skydd, CCTV övervakning, säkerhetstekniska system, larm, säkerhetsutbildning, personskydd, personsäkerhetsutbildning, sjöfartsskyddsutbildning, hamnskyddsutbildning. Det sker utredningar och riskanalyser i ovan beskrivna lagrum och planer. I det som nämnts är allt systematiskt säkerhetsarbete brottsförebyggande.</p>	
Gryaab AB	<p>Inledningsvis kan Gryaab konstatera att bolaget utifrån sitt uppdrag och sin geografiska placering berörs i väldigt liten utsträckning av Göteborgs stads program för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.</p> <p>Det <u>direkt</u> trygghetsskapande och brottsförebyggande området inom stadens styrmiljö som berör Gryaab, är riktlinjen mot våldbejakande extremism och radikaliserings. Inom detta område kommer Gryaab att arbeta med den handlingsplan som styrelsen fastställde den 2 maj 2022.</p> <p>Av planen framgår bland annat att Gryaab ska säkerställa en följsamhet till stadens gemensamma anställningsprocess i syfte att hindra att individer med</p>	<p>Under både 2021 och 2022 har Gryaab bidragit till Göteborgs Stad och Polisens samverkansprojekt "Förekomst av narkotika i avloppsvattnet". Göteborgs Stad och Polisområde Storgöteborg samverkar i trygghetsfrämjande och brottsförebyggande frågor. Provtagning och analys av förekomst av narkotika i avloppsvatten är en del av den här samverkan.</p> <p>Gryaab har bidragit med att ta ut prover på inkommande avloppsvatten till Ryaverket samt med provtagningsutrustning för fältprovtagning.</p>

	<p>önskade värderingar anställs inom Gryaab. Gryaab deltar med en representant i stadens nätverk för kontaktpersoner i förvaltningar och bolag vars syfte är att följa trender, utbyta information och bedriva omvärldsbevakning i VBE- frågor</p>	
<p>Renova AB</p>	<p>En prioriterad fråga för Renova är granskning av leverantörer och uppföljning av avtal</p>	

Sund konkurrens

Pia Eriksson och Cecilia Strandberg

2022-08-29

Innehåll

1	Samverkan för sund konkurrens	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Bildandet av nätverket	3
1.3	Områdesindelning i kluster	4
2	Verksamhet	4
2.1	Vård och omsorg	4
2.1.1	Nätverksträffar	4
2.1.2	Konferens	4
2.2	Bygg	5
2.2.1	Bakgrund	5
2.2.2	Samverkansprojekt	5
2.2.3	Platskontroller	6
2.3	Handläggning av förenings- och kulturbidrag	6
2.4	Stödmaterial	6
2.4.1	Ideella föreningar	7
3	Genomförd workshop	7
4	Kommande aktiviteter	8
4.1	Digital utbildning	8
4.2	Stödmaterial	8
4.3	Fortsatt samverkan	8

1 Samverkan för sund konkurrens

1.1 Bakgrund

Under år 2020 köpte staden varor och tjänster för 26 miljarder kronor av cirka 13 000 leverantörer. Nästan 40 procent sker genom direktupphandling. Utbetalningar sker även i form av bidrag och staden har många lokaler till uthyrning. Göteborgs stad behöver försäkra sig om att inköp, uthyrning och avtal sker med seriösa aktörer och att dessa uppfyller lag- och avtalskrav både vid upphandlingen och under avtalstiden.

Drivkraften för oseriösa leverantörer och aktörer är att skapa vinster och fördelar på andras bekostnad. Den gynnar och möjliggör finansiering av brottslig verksamhet. I många fall är fusk och bedrägerier riktat mot staden ett led i organiserad brottslighet.

Genom att få kontroll på vilka staden gör utbetalningar till kan ett proaktivt arbete mot osund konkurrens ske. Därmed kan företag som bryter mot lagar och regler för att få konkurrensfördelar identifieras och undvikas.

De främsta verktygen mot oseriösa verksamheter är kunskap och samverkan. Inom staden har vi flera goda exempel på framgångsrikt arbete i syfte att nå sund konkurrens. Mot denna bakgrund har nätverket Sund konkurrens bildats som plattform för kunskapsutveckling.

1.2 Bildandet av nätverket

Göteborgs Stad har genom förvaltningen för inköp och upphandling, stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet samt Mölndals Stad under hösten 2021 bildat nätverket Sund konkurrens. Nätverket består av representanter från förvaltningar och bolag som har erfarenheter av att arbeta för en sund konkurrens.

Genom nätverket kan staden öka möjligheten för att på ett enhetligt sätt driva och arbeta med frågor gällande fel, fusk och uppföljning inom det ekonomiska området. Syftet är att deltagande förvaltningar och bolag tillsammans ska dra nytta av goda erfarenheter och dela varandras kompetens. Deltagarna utgör kontaktpersoner och är bärare av informationen i sin egen organisation.

Det finns flera skäl till att verksamheter inom Göteborgs Stad bör göra kontroller. Den främsta anledningen är att staden ska gynna och anlita leverantörer och aktörer som är seriösa och vill göra rätt för sig.

1.3 Områdesindelning i kluster

Nätverket består av representanter från förvaltningar och bolag som har goda erfarenheter av att arbeta för att främja seriösa aktörer. Nätverksarbetet sker områdesvis och är indelat i olika kluster.

- Vård och omsorg
- Bygg (stadsplanering)
- Transport
- Lokalvård
- Föreningsliv och kultur

2 Verksamhet

Hittills har arbetet påbörjats inom köp av vård och omsorg, inköp av varor och tjänster inom bygg- och markområdet samt utbetalning av förenings- och kulturbidrag. Genom att respektive kluster är vitt skilda till sin karaktär bland annat genom organisation, arbetssätt, lagstiftning och möjligheter till bedrägerier är också behoven av insatser olika.

Nedan finns en beskrivning över vilka insatser som genomförts under 2022 (fram till och med 29 augusti)

2.1 Vård och omsorg

2.1.1 Nätverksträffar

Nätverket har bjudit in till nätverksträffar inom området vård och omsorg. De har genomförts i mindre grupper där alla arbetar inom samma förvaltning. Det har varit en introduktion om riskbedömning och kontrollarbete. Mötena har varit kombinerade fysiska träffar och via teams.

Inom vård och omsorg har nätverksträffar genomförts vid fyra tillfällen under 2021/2022. Deltagare har varit förvaltningen för inköp och upphandling samt socialförvaltning Sydväst genom den socialförvaltning och funktionsstödsförvaltningens gemensamma placerings- och inköpsfunktionen (Spink), Mölndals Stad, förvaltningen för funktionsstöd, äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningarna. Det har deltagit cirka tio personer vid respektive träff.

2.1.2 Konferens

Under våren bjöd nätverket in till en work-shop inom vård och omsorg. Deltagare var representanter från förvaltningar som deltagit i nätverksträffarna och syftet var dels att höja kompetensen hos deltagarna, dels att starta ett nätverk som fungerar på löpande bas. Sammanlagt deltog drygt 30 personer.

På programmet fanns externa föreläsare från

- Polisens nationella operativa avdelning (NOA) med ansvar för arbetslivskriminalitet inom västra regionen, som berättade om fenomen och utmaningar.
- Utredare från Försäkringskassan som berättade om risker och kontrollarbete.
- Utredare från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som berättade om risker inom vård- och omsorgsområdet

Workshopen avslutades med praktiska exempel och erfarenhetsutbyte. Fokus var bland annat på vilka kontroller och uppföljningar som görs och tips att dela med sig av.

2.2 Bygg

2.2.1 Bakgrund

Byggklustret utmärks av upphandlingar och entreprenader till höga belopp och är ofta begränsade till förvaltningar och bolag som förvaltar och äger fastigheter och mark. Det omfattar både entreprenader och avrop på ramavtal. Den verksamhet som upphandlas kännetecknas av en omfattande underentreprenadsverksamhet, ofta med utländsk arbetskraft. En ökad risk för fel och fusk. Området är svårt att kontrollera och det förekommer systematiskt fusk kopplat till skatter och arbetslivskriminalitet.

I det inledande skedet, våren 2022, har arbetet skett tillsammans med Framtiden Byggutveckling, Bostads AB Poseidon, Familjebostäder i Göteborg, Higab AB, Lokalförvaltningen, Idrotts- och föreningsförvaltningen och stadens riktlinje för Gemensam Byggprocess. I mindre konstellationer och möten har gruppen samlat information och identifierat behov för att kunna genomföra och stötta vid kontroller till förvaltningar och bolag. I diskussionerna har inspiration tagits från Stockholmshems initiativ med konceptet Rättvist byggande.

2.2.2 Samverkansprojekt

Ett projekt tillsammans med Framtiden Byggutveckling AB, Brixly AB, Inköp och upphandling i Göteborgs stad, ID06 och Byggföretagen har skapats för att främja sund konkurrens och motverka arbetslivskriminalitet. ID06 är ett system för att kunna identifiera personer på en arbetsplats och koppla varje person till en arbetsgivare.

Samtliga parter i projektet har samma mål, sund konkurrens, inom byggbranschen. Parterna har olika roller och ansvarsområden för att nå detta mål och genom projektet arbetar man fram effektiva och smarta sätt för alla parter. Vidare verkar man för att endast seriösa leverantörer anlitas för byggprojekt i staden. Genom att arbeta fram en kvalitetsmodell säkerställs att kontroll och uppföljning sker på ett ändamålsenligt sätt.

2.2.3 Platskontroller

En viktig del i att kunna kontrollera och följa upp leverantörer inom byggklustret är platskontroller. -En platskontroll innebär att kontrollera vilka personer som är på plats och jämföra med vad som till exempel angivits i offerter genom att granska personalliggare kan illegal och svart arbetskraft synliggöras och hanteras.

Förvaltningen för inköp och upphandling har under våren 2022 upphandlat extern kapacitet för att genomföra platskontroller inom bland annat byggklustret. INK och stadsledningskontoret kommer inom ramen för ”Sund konkurrens” löpande att följa utfallet för att kunna dra slutsatser inför kommande arbete på området.

2.3 Handläggning av förenings- och kulturbidrag

Stadsledningskontoret har under 2022 påbörjat en granskning av stadens utbetalningar av förenings- och kulturbidrag. I augusti 2022 kommer ett första möte att hållas med stadens bidragsutbetalande bolag och förvaltningar. Det fortsatta arbetet kommer ske i samverkan och omfatta

- jämförelser med kravställning som finns i riktlinjen för utbetalning av föreningsbidrag
- riskbedömning, analys av risker och identifiering av riskutbetalningar
- urval för att göra en extern granskning

Stadsrevisionens revisionsrapport, Bidragsgivning till föreningar 2022-08-30, Stadsledningskontorets centrala lägesbild per augusti 2022 uppdraget som kommunstyrelsen lämnat (2021-11-24 § 917) efter Justitieombudsmannens granskning att tas med. En genomlysning kommer ske av

- vad som gäller vid ansökan, handläggning av ansökan, beslut, redovisning och dokumentation,
- vad som gäller avseende uppföljning och kontroll
- vad som gäller avseende utformning och krav vid tecknade av avtal
- vilket ansvar föreningar och organisationer för sina företrädare, medlemmar och inbjudna föreläsare

Avrapportering planeras ske i delårsrapporten under våren 2023.

2.4 Stödmaterial

Nätverket sund konkurrens utarbetat ett stödmaterial när behov finns för att ta fram fördjupade underlag vid handläggning av förenings- och kulturbidrag. Fördjupade utredningar behöver ske när misstanke finns om att sökande förening kan vara en möjliggörare för både brottslighet, oegentligheter och ett forum för demokratihotande krafter.

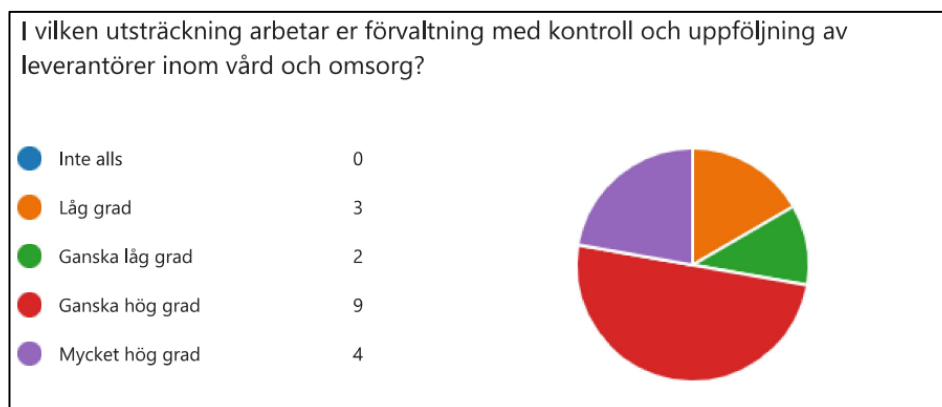
2.4.1 Ideella föreningar

Nätverket sund konkurrens har tagit fram ett underlag för att underlätta kontroll av ideella föreningar. Det finns på förvaltningen för inköp och upphandlings hemsida.

[Ekonomisk granskning - Inköp och upphandling - Göteborgs Stads intranät \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/intranet/ekonomisk-granskning-inkop-och-upphandling)

3 Genomförd workshop

En mindre uppföljning har genomförts i samband med den workshop som hölls i maj 2022 för tjänstepersoner inom vård- och omsorgsklustret gällande arbete med kontroll och uppföljning av leverantörer. På workshopen deltog ca 30 personer varav 18 lämnat in svar.

Förvaltningarna som deltog arbetar i stor utsträckning med kontroll och uppföljning.

Drygt hälften av respondenterna svarar att de har tillräckligt med stöd gällande kontroll och uppföljning medan resterande saknade detta. Uppföljningen har identifierat ett antal utvecklingsområden såsom:

- konkreta tips på leverantörskontroller och praktiska exempel på hur lyckade kontroller gått till
- kunskap om hur medarbetare kan bli utsatta för otillåten påverkan
- stöd och kompetensutveckling vid kontroll av leverantörer
- rutiner, stödmaterial och tips för att upptäcka ekonomiska oegentligheter i en ekonomisk rapport
- samverka och informationsutbyte inom staden för att undvika oseriösa aktörer
- mer samverkan mellan staden och andra myndigheter

4 Kommande aktiviteter

4.1 Digital utbildning

Inom ramen för nätverket kommer det tas fram en digital utbildning om sund konkurrens och genomförande av kontroll. Utbildningen ska vara på grundläggande nivå och vara generell. På detta sätt kan samma utbildning rikta sig till flera olika kluster.

Utbildningen ska underlätta för stadens upphandlare, beställare och avtalsskrivare att förstå vikten av att arbeta för sund konkurrens samt ge konkreta verktyg för detta.

4.2 Stödmaterial

Inom ramen för nätverket kommer det tas fram skriftligt stödmaterial som har en fördjupning inom respektive klusterområde. Detta för att fånga utmaningar och fallgropar som är specifika för de olika arbetsområdena.

Inom bygg ska material tas fram som tar upp specifika tillvägagångssätt för byggklustret som ID06, kunskaper om skatter och avgifter, arbetslivskriminalitet.

Det finns ett stödmaterial som tagits fram gällande utländska aktörer och som kommer publiceras på hemsidan hos förvaltningen för inköp och upphandling under hösten 2022.

4.3 Fortsatt samverkan

Inom klustret vård och omsorg har ett grundläggande arbete genomförts. Medarbetare som deltagit i nätverksträffarna som hållits under året kommer fortsättningsvis att vara del i ett samverkansforum. Det ska utgöra ett forum för informationsutbyte där deltagarna får kompetenspåfyllnad och information. Under hösten 2022 planeras kunskapshöjande aktiviteter inom området kontroll.

Gällande klustret bygg kommer samverkansprojektet för främja sund konkurrens och motverka arbetslivskriminalitet att fortgå. Dessutom kommer platskontroller att genomföras och möten i olika konstellationer att ske.

Arbetsgruppen för samverkan gällande förenings- och kulturbidrag till ideella föreningar kommer under hösten 2022 för att riskidentifiera och granska utbetalningar.

Stadsledningskontoret

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Rapport Osund Konkurrens

Pia Eriksson och Catharina Lindstedt

2022-08-26

Sammanfattning

Osund konkurrens innebär att företag och organisationer bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. Man konkurrerar inte på lika villkor. Osund konkurrens medför att företag som sköter sig slås ut till förmån för företag som har kopplingar till bland annat organiserad brottslighet. Osund konkurrens mellan företag är på sikt systemhotande genom att skattemedel som ska finansiera den gemensamma välfärden försvinner.

Göteborgs Stad har sedan 2018 tillsammans med andra myndigheter bedrivit ett organiserat samarbetsprojekt med namnet Osund konkurrens. Detta har utvecklats över tid och har idag en projektorganisation med arbetsgrupper på strategisk och operativ nivå.

Syftet att motverka Osund konkurrens är att staden tillsammans med myndigheter ska arbeta aktivt med att bl a genomföra tillsyns- och kontrollbesök för att stoppa och störa den organiserade brottsligheten. Praktiskt innebär ett samordnat tillsynsbesök att deltagande verksamheter genomför tillsyn utifrån sin lagstiftning vid samma tillfälle med stöd och skydd av polismyndigheten.

Under 2020 - 2022 har kontrollinsatser inriktats mot vattenpipecaféer och samlingslokaler som staden ansvarar för. Detta har medfört att samarbetsprojektet har utökats med deltagande av idrotts- och föreningsförvaltningen samt arbetsmiljöverket. Vidare har samverkan med polisen utökats genom deltagande från Gränspolisen. Genomförda insatser har bland annat resulterat i att två nattklubsverksamheter med koppling till organiserad brottslighet upphört med sin verksamhet. Utöver detta har omfattande vitesbelopp och avgifter ålagts ansvariga.

För att nå framgång behöver insatser och kontroller vara uthålliga. Efter genomförda insatser behöver ytterligare kontrollbesök ske för att säkerställa att verksamheten inte återstartat. Dessa kontrollbesök genomförs av respektive förvaltning och myndighets.

Samverkansprojektet har under 2022 utökats till att även omfatta oriktiga boenden, i lokaler och fastigheter som inte är avsedda för annan verksamhet än boende. Detta sker genom en samordning ledd av miljö och klimatiförvaltningen. Ett flertal besök har genomförts och resulterat i att boenden har upphört.

Genom polisens planering och deltagande har säkerhetsfrågan omhändertagits och skapat möjligheter att göra tillsyn på annars svårkontrollerade objekt. Polisens bedömning är att arbetet inom samarbetet Osund konkurrens har inneburit att illegala verksamheter kunnat stängas ner vilket skapat en bättre miljö för boende runt dessa verksamheter. Det har även inneburit att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har stängts. Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med statliga myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten.

Innehåll

1 Samverkan mot organiserad brottslighet inom ramen för projektet Osund konkurrens	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Ansvar och roller	4
1.4 Arbetsmetodik	5
1.4.1 Organisation av arbetsgrupper	5
1.4.2 Nomineringsrutin	6
1.4.3 Processkartläggning	6
2 Genomförda tillsyner	7
2.1 År 2020	8
2.2 År 2021	8
2.3 År 2022 till och med 220630	9
3 Reflektioner från polismyndigheten	10
4 Avslutande ord	10

1 Samverkan mot organiserad brottslighet inom ramen för projektet Osund konkurrens

1.1 Bakgrund

Osund konkurrens innebär att företag och organisationer bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. Man konkurrerar inte på lika villkor. Osund konkurrens medför att företag som sköter sig slås ut till förmån för företag som har kopplingar till bland annat organiserad brottslighet. Osund konkurrens mellan företag är på sikt systemhotande genom att skattemedel som ska finansiera den gemensamma välfärden försvinner.

Samarbetsprojektet ”Osund konkurrens” är ett samarbete som syftar till att motverka oseriös verksamhet och osund konkurrens med särskilt fokus att försvåra för den organiserade brottsligheten. Projektet startades av lokalpolisområde nordost i Göteborg år 2018 och drevs tillsammans med: Gränspolisen, Räddningstjänsten (RSG), Skatteverket, Kronofogdemyndigheten (KFM), Miljöförvaltningen, Tillståndsenheten i dåvarande Social resursförvaltning och Stadsbyggnadskontoret (SBK). Polisen ansåg att det fanns svårigheter för dem att få en överblick över stadens olika verksamheter och kontaktvägar till dem. Man såg ett behov av en samordnande funktion fanns för de kommunala verksamheterna. Under 2019 tog Stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet över den samordnande rollen för samarbetsprojektet ”Osund konkurrens”.

1.2 Syfte

Syftet med samverkansprojektet ”Osund konkurrens” är att tillsammans inom Göteborgs Stad och med samverkande statliga myndigheter motverka osunda, oseriösa och olagliga verksamheter. För att samverkansprojektet ska ta sig an ett uppdrag ska det föreligga ett behov av samverkan och samordning mellan flera av stadens organisationer och statliga myndigheter. Polisområde Storgöteborg säkerställer att samtliga lokalpolisområden deltar vid behov.

1.3 Ansvar och roller

Stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet samordnar stadens organisationer och samarbetsprojektet. I samordningsansvaret ingår:

- Att administrera förarbete, sammankalla till möten och sammanställa dokumentation
- Att vara kontaktpunkt gentemot statliga myndigheterna
- Kommunikationsansvar

- Att vara strategisk, rådgivande och stödja samarbetet

De kommunala förvaltningarnas roll är att vara operativa och ha expertkompetens inom sina specialområden. Det är förvaltningarna som gör tillsyns och kontrollbesök och handlägger de ärenden som en tillsyn och kontroll kan medföra. Förvaltningarna bidrar med kontaktpersoner som har mandat att utföra uppdragen och fått resurstid tilldelad.

Deltagare är Räddningstjänsten, Stadsbyggnadskontoret, Miljö och klimatförvaltningen (prövnings-, tillsyns- och kontrolluppgifter samt miljöövervakning inom miljö- och hälsoskyddsområdet, alkohol-, tobaks - livsmedels- och foderområdet), Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Polisen. Från och med år 2021 ingår även Idrott och föreningsförvaltningen, Arbetsmiljöverket och Gränspolisen i samarbetet.

1.4 Arbetsmetodik

Under projektets gång har arbetet utvecklats och effektiviserats och det har införts arbetsgrupper, fastställts en nomineringsrutin och arbetsgången har konkretiserats genom en processkartläggning.

1.4.1 Organisation av arbetsgrupper

Det finns två nivåer av arbetsgrupper, dels en styrgrupp och dels en basgrupp. Styrgruppen består av en chef från respektive kommunal förvaltning. Basgruppen är en basgrupp som består av operativ personal inom kommunala förvaltningar och myndigheter.

Styrgrupp bestående av chefer	Basgrupp bestående av handläggare
Leds av stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet och Polismyndigheten	Leds av stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet och Polismyndigheten
Kommunala chefer med mandat för respektive inriktning	Handläggare som arbetar operativt med tillsyn
Räddningstjänsten Stadsbyggnadskontoret Idrotts- och föreningsförvaltningen Miljöförvaltningen	Räddningstjänsten Stadsbyggnadskontoret Idrotts- och föreningsförvaltningen Miljöförvaltningen
<ul style="list-style-type: none"> - Tillstånd alkohol/tobak - Tillsyn - Livsmedel 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillstånd alkohol/tobak - Tillsyn - Livsmedel
	Skatteverket Kronofogdemyndigheten Arbetsmiljöverket

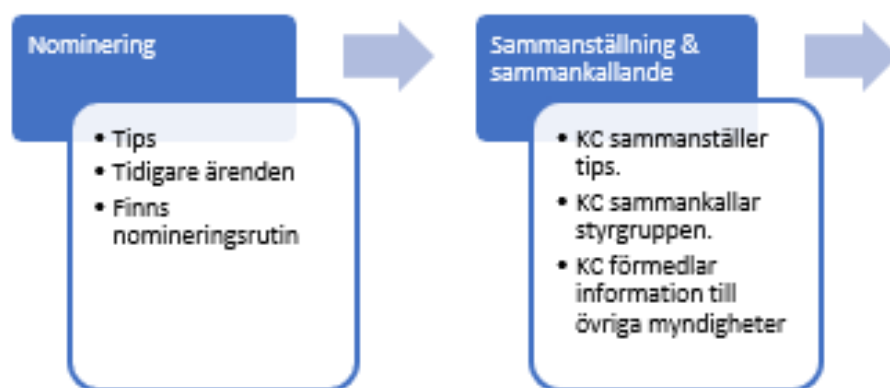
Styrgruppen inom projektet träffas regelbundet för uppföljning, fatta strategiska beslut och besluta om kommande insatser. Ett arbete för att motverka osund konkurrens kräver korta och snabba beslutsvägar vid behov av insats. Inför insats samordnas förberedelsearbetet av stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet. Vid den faktiska insatsen leds arbetet av polismyndigheten.

1.4.2 Nomineringsrutin

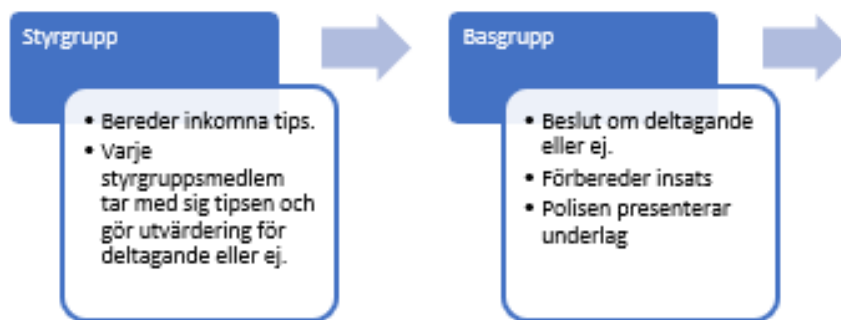
Under 2021 togs en nomineringsrutin fram. Syftet med nomineringsrutinen är att tydliggöra och förenkla processen kring nya objekt och göra en samordning av nomineringar inom staden. Respektive myndighet/förvaltning bidrar genom att lämna in tips på objekt som de identifierat i sin verksamhet och eventuella lägesbilder. Utvalda objekt ska ha haft brister inom flera områden och vara intressanta ur kontrollsynpunkt även för andra deltagande parter. Kunskapscentrum ansvarar för samordning av stadens nomineringar. Polisen tar sedan vid och gör lägesbilder och ansvarar för samordning vid en tillsyn.

Fokusområde från 2021 har varit samlingslokaler som används för olika former av näringsverksamhet och/eller föreningsverksamhet. Under 2022 har styrgruppen beslutat att följa samma nomineringsrutin med tillägg för oriktiga boenden. Beredning av ärenden inom illegala boenden har skett hos miljöförvaltningen. De ärenden som angränsar till organiserad brottslighet ska sedan kunna lyftas till ”Osund konkurrens”.

1.4.3 Processkartläggning

Ett nytt ärende initieras genom en nominering från deltagande myndigheter och förvaltningar. De tips som kommer in ska gälla verksamheter med koppling till organiserad brottslighet och ha möjliga ingångar för kontroll hos flera myndigheter eller förvaltningar. Beredning sker sedan av kunskapscentrum tillsammans med polisen. Kunskapscentrum har en polisresurs på central nivå knuten till sig och utgör en viktig del i samordningsprojektet. Polisen gör lägesbilder och kopplar in sina respektive operativa samordnare inom de olika lokala polisområdena i Göteborg.

Beslut om nytt objekt förankras hos styrgrupp som i sin tur informerar sina medarbetare. Beslut om insats och genomförande sker sedan under ledning av polisen och sker i basgruppen. Polisen har en viktig och nödvändig roll inom både styrgrupp och basgrupp.

Vid möte med basgruppen bestäms tidpunkt för genomförande och beslut om vilka myndigheter och förvaltningar som ska delta.

Efter genomförd insats sker ett uppföljningsmöte där insatsens resultat och genomförande utvärderas. Respektive myndighet och förvaltning har, vid tidpunkten för mötet, påbörjat ärenden och inväntar beslut. Det finns ofta behov av uppföljande insatser eller besök. Dessa sker vanligtvis i mindre grupper och tas inom ramen för den ordinarie verksamheten.

2 Genomförda tillsyner

Nedan följer en sammanställning över genomförda insatser utförda inom ramen för ”Osund konkurrens”. Det är polisen som samordnar arbetet och ansvarar för säkerheten. Respektive myndighet och förvaltning gör egna självständiga tillsyner utifrån tillämplig lagstiftning. Vid val av tillsynsobjekt har fokus varit på organiserad brottslighet där flera av deltagande myndigheter och förvaltningar har ingångar.

2.1 År 2020

På grund av rådande situation med covid-19 hade de flesta deltagande myndigheter och förvaltningar en restriktiv hållning gällande deltagande i insatser. En av de insatser som planerades var marknadsområdet vid Kviberg, vars verksamhet till följd av pandemin var starkt begränsad. Polis och miljöförvaltning har dock genomfört enstaka besök där.

Under hösten genomfördes insatser vid två tillfällen. Fyra olika näringsverksamheter besöktes, tre vattenpipecafeer och en köttgrossist.

Tillsynerna resulterade i:

- 7 löneutmätningar (KFM)
- 1 förrättning (KFM)
- 1 föreläggande om vite pga bristande livsmedelshantering
- 1 beslut att visa spårbarhet gällande kött
- Anmälan om narkotikabrott (polisen)
- Samtliga samverkanspartner har deltagit i någon av insatserna

Ett av vattenpipecaféerna som besöktes, kan ha fått en varning om en kommande myndighetsinsats. Vid ankomst till caféet var det i princip tomt.

Vid sidan av direkta effekter från insatserna finns ett flertal pågående processer gällande objekten som var föremål för insatserna:

Gällande en av vattenpipecaféerna har miljöförvaltningen drivit process mot såväl näringsidkaren som hyresvärderna. Miljöförvaltningen har även haft en dialog med fastighetsägaren för att stötta denne att säga upp hyresgästen

- Ansökan om utdömande av vite 200 000 kr till följd av pågående rökning i lokalerna som konstaterats vid polisens insatser.
- Ett förbud mot hyresvärd vid vite om 500 000 kr att hyra ut lokal för att använda serveringslokal för rökning av tobak.
- Hyresvärderna säger upp hyresgästen till vattenpipecafé till omedelbar avflyttning från lokalen, på grund av otillåten användning,

2.2 År 2021

Under året har projektets inriktning varit mot olika typer av lokaler vilket inneburit att besök skett till föreningslokaler med förmodad oredovisad näringsverksamhet. Antal insatser har påverkats till följd av att pandemin medfört att bedriven verksamhet inom samlingslokaler varit begränsad.

Två större insatser kvällstid samt en mindre insats har genomförts.

- Insatser på området Välen med klubbstugor och föreningsverksamhet
- Insatser på föreningslokal som bedriver nattklubbsverksamhet på Hisingen

- En mindre insats vid Marklandsgatan i en lokal med illegalt boende.

Därutöver skedde uppföljning av de tre nattklubbar/vattenpipecaféer och en konsertlokal som varit föremål för tillsyn även under 2020. Av de tre nattklubbarna har två stängts ned. Den tredje nattklubslokalen samt konsertlokalen har följts upp bland annat genom att polisen gjort löpande uppföljningar på plats.

Resultat av samarbetsprojektet osund konkurrens:

- Oseriösa hyresgäster blivit uppsagda och Kronofogdemyndigheten har förelagt om avhysning.
- Polis har gjort beslag av alkohol, samt lagfört brott mot alkohollagen och polislagen, samt misstankar om narkotikabrott
- KFM har gjort kontroll av cirka 90 personer. Skatteverket har gjort kassakontroller och personalliggarkontroller.
- Viten på sammanlagt 900 000 kr har kommunicerats från Miljöförvaltningen
- RSG har utfärdat förbud mot boenden samt underrättat ett flertal fall av brister i brandskyddssäkerheten
- SBK har konstaterat strid mot bygglov, ställt krav på lokaler, och utfärdat förbud för boende och spelklubb.

2.3 År 2022 till och med 2022-06-30

Miljö och klimatförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, räddningstjänsten har tillsammans arbetat mot oriktiga boenden. Arbetet har resulterat i fyra insatser, där miljö och klimatförvaltningen genomfört sju tillsyner som medfört att fyra oriktiga boenden försvunnit.

Därutöver har samarbetsprojektet ”Osund konkurrens” genomfört 4 tillsyner.

- Uppföljning av Välenområdets klubbstugor. Vid insatsen fanns det ingen aktivitet i klubbstugorna. Det fanns misstanke om att aktivitet pågått men blivit avbruten på grund av tips om att tillsyn var på gång.
- Uppföljning av vattenpipecafé/nattklubsverksamhet i Frölunda området. Miljö och klimatförvaltningen uppmärksammade rökning i samband med förtäring samt felmärkt tobak. De har ansökt om utdömmande av vite (300 000 kr plus 500 000 kr) Räddningstjänsten uppmärksammade brandtekniska brister på bland annat fritös och dörrar. Skatteverket har påfört en kontrollavgift på 27 500 kr avseende brister i personalliggaren. Arbetsmiljöverket har skickat inspektionsmeddelande gällande brister som behöver följas upp gällande bland annat elsäkerhet, kemiförteckning och utrymningsvägar
- Samlings- och festlokal Säve. Räddningstjänsten fann brister i utrymningsvägar. Miljö och klimatförvaltningen har beslutat om vite 150 000 för hög ljudvolym i lokalen mot. Arbetsmiljöverket har skickat inspektionsmeddelande med krav på utrymningsvägar.
- Nattklubsverksamhet i centrumområdet. Räddningstjänsten hade anmärkning på dörrar. Arbetsmiljöverket hade flertalet anmärkningar.

Inspektionsmeddelande skickat med krav på larm- och säkerhetsrutiner till följd av ensamarbete och krav på ventilation.

Under hösten 2022 planeras en samverkanskonferens och erfarenhetsutbyte med Malmö Stad samt fortsatta insatser mot samlingslokaler.

3 Reflektioner från polismyndigheten

För polismyndigheten har arbetet inom samarbetsprojektet Osund konkurrens inneburit att man fått stöd i sitt arbete mot organiserad och icke organiserad brottslighet.

Verksamheter har kunnat stängas ner och det har inneburit en bättre miljö för de som bott runt de stängda verksamheterna. Det har även inneburit att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har stängts. Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med statliga myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten.

Samarbetsprojektet medför kortare beslutsvägar och möjlighet till andra samarbeten som faller utanför projektets uppdrag.

Samarbetsprojektet Osund konkurrens leder till att samtliga inblandade får kunskap och möjlighet att använda de olika möjligheter som respektive lagstiftning ger. När myndigheter arbetar samordnat och tillsammans ökar möjligheten att förhindra organiserad brottslighet och dess systemhotande verksamhet.

4 Avslutande ord

Samarbetet Osund konkurrens har inneburit att illegala verksamheter kunnat stängas. Det innebär till exempel att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har stängts. Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med andra myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten.

Stadsledningskontoret

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Slutrapport Skatteverkets pilotprojekt felaktig folkbokföring

Dnr 1680/20

2022-08-30

Sammanfattning

Regeringen gav under 2021 Skatteverket i uppdrag att tillsammans med flera andra myndigheter och kommuner, kartlägga kopplingar mellan folkbokföringsfel och felaktiga utbetalningar. Göteborgs Stad har genom sitt deltagande på lokal nivå arbetat i pilotprojekt bland annat genom Förvaltning AB Framtidens (Framtidenkoncernen) bolag Störningsjouren och Gårdstensbostäder samt Socialförvaltningen Nordost, Polisen och Skatteverket.

Göteborgs Stad har inom ramen för pilotprojektet överlämnat drygt 1 000 impulser, det vill säga misstanke om fel i folkbokföringen till Skatteverket. Av dessa 1 000 impulser har cirka 200 utretts och Skatteverket har funnit att folkbokföringen varit felaktig i 81 procent av de 200 ärendena.

Göteborgs Stad har kartlagt befintliga kontrollverktyg och undersökt möjligheten att utveckla nya arbetsmetoder för att ha en mer effektiv kontroll. Bland annat har Gårdstensbostäder en pågående genomlysning av sitt bostadsbestånd, i syfte att säkerställa att rätt person bor i deras lägenheter. Vid genomgång av 75 procent av beståndet hade cirka 17 procent av hyresgästerna felaktiga uppgifter i folkbokföringen.

Störningsjouren har gjort en kontroll av folkbokföringsdata gällande Familjebostädernas bestånd på cirka 20 000 lägenheter. I samband med kontroll fann de bland annat 22 hyresgäster med dubbla hyreskontrakt och cirka 230 utredningsvärda adresser. Utöver ovanstående har olika typer av beställningar gjorts till bland annat Skatteverket för att få tillgång till mer specifika folkbokföringsdata. Underlaget har sedan använts för riktade kontroller med fokus på riskföreteelser.

För att kontrollen ska fungera effektivt behövs tillgång till aktuella och säkra uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsregister. Det finns sedan år 2021 en lagstadgad skyldighet för kommuner att underrätta andra myndigheter vid misstanke om fel i folkbokföring och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Underrättelseskyldigheten möjliggör utbyte av information samt effektivt arbete mot folkbokföringsfel och välfärdsbrottslighet.

För att möta krav och behov behöver staden dels arbeta med kunskapshöjande insatser, dels stödja en fungerande samverkan, såväl inom staden som med andra myndigheter. Störningsjouren har under 2022 fått en samordnande roll i stadens arbete mot oriktiga hyresförhållanden. Lokalpolisen i Nordost har startat upp ett pilotprojekt i syfte att samverka för att effektivare motverka välfärdsbrottslighet, felaktig folkbokföring samt arbeta med normförskjutningar. Socialförvaltning Nordost och stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet deltar från staden. Stadsledningskontoret är sedan 2021 adjungerande i det regionala underrättelsecentret (RUC) som leds av polisen Västra regionen. Detta är några exempel på intern och extern samverkan som inletts under projektets gång. Genom att skapa kunskap om arbetssätt och kompetensöverföring kan fel i folkbokföring och felaktiga utbetalningar förhindras.

Stadsledningskontoret har i rapporten tagit fram några rekommendationer till hur staden fortsatt kan utveckla sitt arbete mot fel i folkbokföringen och välfärdsfusk.

I syfte att minska folkbokföringsfel och utveckla det systematiska kontrollarbetet rekommenderar stadsledningskontoret ett antal olika kontrollåtgärder för berörda bolag och förvaltningar:

- Med 1–3 årsintervall göra kontroller av hyresbeståndet mot befintliga folkbokföringsdata för bättre registervård och signalfångst.
- Skapa rutiner för personal i bostadsområden, som bovärdar och likande, gällande impulser till Störningsjouren i syfte att nå enhetlig rapportering om oriktiga hyresförhållanden.
- Inom stadens bostadsbestånd genomföra kontroll enligt den modell med systematiskt kontrollarbete som Gårdstensbostäder genomfört.
- Genomföra fysiska kontrollbesök efter impulser i samverkan med andra förvaltningar inom staden som till exempel miljöförvaltningen och räddningstjänsten.

För tillgång till säkra och aktuella folkbokföringsdata för kontroll, rekommenderar stadsledningskontoret att intraservice ser över möjligheterna att starta en hemtagning av Skatteverkets uppgifter i folkbokföringsregistret (Navet). Intraservice kan på så vis möjliggöra för förvaltningar och bolag att beställa utdrag ur innehållet.

Vad gäller kompetenshöjande insatser rekommenderar stadsledningskontoret utbildning av berörd personal i allmännyttan och socialförvaltningarna inom följande:

- Nya lagar gällande underrättelseskyldighet.
- Det trygghetsskapande och brottsförebyggande området enligt underlag i budgetförutsättningar 2023–2025.
- Om oriktiga hyresförhållanden och underlag som kan lämnas som impulser till Störningsjouren samt arbetsmetodik.

När det kommer till samverkan föreslår stadsledningskontoret ett fortsatt deltagande i RUC, samverkan med Skatteverket (folkbokföringen) och andra kommuner i syfte att upptäcka nya företeelser, ta fram nya samt utveckla befintliga metoder för att motverka fel och fusk med folkbokföring.

Socialförvaltningarna och allmännyttan bör mot bakgrund av den utökade anmälningsskyldigheten om misstanke om folkbokföringsfel, utveckla sin samverkan i syfte att säkerställa att kontaktvägar finns. Rutiner för samverkan samt för att säkerställa att allmännyttan och socialförvaltningarna lämnar underrättelser till varandra när de kan och ska göra så, bör tas fram. Stadsledningskontoret bör årligen följa upp detta inom ramen för ordinarie uppföljning.

Innehåll

1	Inledning	5
2	Nulägesbild	6
2.1	Uppgifts- och anmälningsskyldighet.....	6
2.2	Skatteverkets arbete inom pilotprojektet	7
2.2.1	Impulser till Skatteverkets folkbokföringsavdelning	7
2.2.2	Exempel på felaktig folkbokföring	7
2.2.3	Skatteverkets slutsatser.....	8
2.3	Göteborgs Stads arbete inom ramen för pilotprojektet.....	8
2.3.1	Störningsjouren	8
2.3.2	Gårdstensbostäder	10
2.3.3	Uttag ur folkbokföringsdatabasen	11
2.3.4	Riktad uppföljning	11
3	Utvecklingsområden	13
3.1	Utveckling av kontrollarbetet.....	13
3.1.1	Kompetenshöjande insatser	13
3.1.2	Nytt metodstöd hyreskostnader	13
3.1.3	Uppgifter för kontroll av folkbokföring.....	14
3.2	Utveckling av samverkan.....	14
3.2.1	Tipshantering till och från andra myndigheter	15
3.2.2	Organiserad extern samverkan.....	15
3.2.3	Internt arbete i Göteborgs Stad.....	16
3.2.4	Samverkansprojekt i Nordost.....	17
Analys.....	18	
3.3	Folkbokföringsfel	18
3.4	Kontroll av folkbokföringsfel	18
3.4.1	Störningsjouren och Gårdstensbostäders kontrollarbete.	19
3.4.2	Kontrollarbete efter uttag ur folkbokföringsdatabasen	19
3.4.3	Uppgifter ur folkbokföringsregister	19
3.5	Underrättelser till andra myndigheter	20
3.6	Utveckling av samverkan.....	20
4	Rekommendationer	22
Bilagor	24	

1 Inledning

Under 2021 gav regeringen ett uppdrag till Skatteverket att tillsammans med flertalet myndigheter¹ och kommuner kartlägga kopplingar mellan fel i folkbokföring och fel kopplat till felaktiga utbetalningar inom välfärden.

Kommunerna som Skatteverket beslutade att inleda samverkan inom ramen för uppdraget var Göteborg Stad samt Södertälje kommun. Syftet med det var att:

- kartlägga strategiska adresser som misstänks användas för systematiska fel i folkbokföringen kopplad till organiserad brottslighet samt personer och företag som möjliggör detta
- stärka kontrollen av dessa adresser för att minska systematiska fel i folkbokföringen och förhindra välfärdsbrottslighet kopplat till detta.

I uppdraget ingick även att utveckla metoder och arbetssätt som underlättar myndighetssamverkan för att komma åt felaktig folkbokföring kopplad till organiserad brottslighet. Denna del av regeringsuppdraget har återrapporterats av Skatteverket den 1 oktober 2021. [Länk till rapporten](#)

Genom en utökning av pilotprojektet och regeringsuppdraget (Fi 2020/0597) bjöds ytterligare kommuner in och utökades med fenomen som inte har koppling till organiserad brottslighet. Följande kommuner har deltagit: Borlänge, Botkyrka, Göteborgs Stad, Helsingborg, Malmö, Stockholm, Södertälje och Uppsala. Arbetet i pilotprojektet har bestått av tre övergripande aktiviteter:

- Utredningar och kontroller på basis av underrättelser om felaktig folkbokföring som under projektets gång lämnats från kommunerna till Skatteverket.
- Bedömning av folkbokföringsfelets storlek i deltagande kommuner.
- Ett omfattande informations- och erfarenhetsutbyte med kommunerna. I dessa sammanhang har även andra aktörer deltagit, till exempel andra statliga myndigheter och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Göteborgs Stad har i denna del representerats av en kommunintern arbetsgrupp med representanter från Framtidenkoncernen genom Störningsjouren i Göteborg AB (Störningsjouren), stadsbyggnadskontoret och stadsledningskontoret. Denna grupp har sedan slutet av 2020 deltagit i nätverksträffar 2–3 gånger per månad tillsammans med bland annat Södertälje kommun under ledning av Skatteverket.

Stadsledningskontoret har tidigare gjort en delredovisning av detta uppdrag i samband med ett budgetuppdrag med koppling till detta.²

Skatteverket återrapporterade denna del av regeringsuppdraget i juni 2022.

[Länk till rapport 2](#)

¹ Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polisen, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten

² Redovisning av uppdrag att samordna arbetet mot svartkontrakt och att sprida arbetet över staden. diarienummer 1673/20

2 Nulägesbild

2.1 Uppgifts- och anmälningsskyldighet

Uppgiftsskyldighet/anmälningsskyldighet enligt lagstiftningen är grunden för myndigheternas möjlighet att lämna ut information utan hinder av sekretess.

- 3 § lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid misstanke om felaktiga utbetalningar. Om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd har beslutats, betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, ska underrättelse om detta lämnas till den myndighet eller organisation som har fattat beslutet.” (gäller enligt 2 § samma lag Migrationsverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Arbetsförmedlingen, kommunerna och arbetslöshetskassorna).
- 32 c § folkbokföringslagen (ändring genom lag 2021:275). En myndighet ska underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen om en person som är eller har varit folkbokförd är oriktig eller ofullständig. Från den 18 juni 2021 har bestämmelsen utökats tillämpningsområdet och gäller numera även socialtjänsten och omfattar fler uppgifter än vad som gällt tidigare.

Nedan följer en översikt över bestämmelserna:

Skyldighet att meddela andra myndigheter	
Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar	Folkbokföringslagen
<ul style="list-style-type: none">• Misstanke om felaktig utbetalning	<ul style="list-style-type: none">• Misstanke om fel i folkbokföring, adress och ofullständig adress
<ul style="list-style-type: none">• Till utbetalande myndigheter som till exempel Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	<ul style="list-style-type: none">• Till folkbokföringen på Skatteverket
<ul style="list-style-type: none">• Riskområden inom kommunen är till exempel felaktigt utbetalda försörjningsstöd, personlig assistens och barn som befinner sig i annat land	<ul style="list-style-type: none">• Riskområden inom kommunen är skenskilmässor, flera folkbokförda på samma adress

2.2 Skatteverkets arbete inom pilotprojektet

Skatteverket använder en modell för att mäta omfattningen av fel folkbokföringen. I den senaste skattningen (år 2019) beräknas 2,1 procent av befolkningen eller 214 000 individer vara felaktigt folkbokförda.

2.2.1 Impulser till Skatteverkets folkbokföringsavdelning

Inom ramen för pilotprojektet har Skatteverkets folkbokföringsavdelning fått i uppdrag att ta emot digitala impulser gällande misstanke om fel i folkbokföring från åtta svenska kommuner. Detta har skett under perioden december 2020 till och med maj 2022. Impulserna i pilotprojektet har på riksnivå resulterat i 920 diarieförda och avslutade ärenden, varav det finns misstanke om felaktig folkbokföring på 888 unika personer. Folkbokföringen har förändrats i 72 procent av ärendena. Utredningarna har hittills resulterat i 190 polisanmälningar om folkbokföringsbrott och 59 underrättelser om misstänkt felaktiga utbetalningar. Från Göteborgs Stad har 600 impulser lämnats från Störningsjouren och 400 från Gårdstensbostäder. Av totalt 1 000 lämnade impulser har Skatteverket vid tidpunkten för sin slutrapportering i projektet avslutat 196 ärenden varav 81 procent visat på fel i folkbokföringen.

Utfall	Antal	Andel
Utvandrade	86	44%
Egen flyttanmälan	49	25%
Ny adress i Sverige gm Skatteverket	23	12%
Utan åtgärd	33	17%
Övrigt	5	3%
Totalt antal avslutade ärenden	196	

2.2.2 Exempel på felaktig folkbokföring

I Sverige finns ett flertal bosättningsbaserade ersättningar och bidrag som betalas ut av bland annat Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Arbetslöshetskassor, Arbetsförmedlingen och kommuner. Detta medför att folkbokföringen får en central betydelse och blir likt en grindvakt in till det svenska välfärdssystemet. Det finns personer som medvetet använder sig av felaktig folkbokföring i syfte att tillförskaffa sig bidrag som man egentligen inte har rätt till eller för att gömma sig för olika myndigheter. Det kan även handla om olovlig andra handsuthyrning med ockerhyra som inkomstkälla. I bilaga 1 finns exempel på felaktig folkbokföring som uppmärksammats inom pilotprojektet.

2.2.3 Skatteverkets slutsatser

I Skatteverkets redovisning av pilotprojektet till regeringen finns ett flertal slutsatser som har bäring mot kommunerna, bland annat anges:

- Stora positiva effekter kan uppnås genom att öka kunskapen i kommunerna och deras invånare om folkbokföringen i allmänhet och dess koppling till missbruk av välfärdssystemen i synnerhet.
- Då underrättelseskyldigheten enligt § 32 c folkbokföringslagen (1991:481) är relativt ny behöver kommunerna fortsätta arbeta med tolkning och tillämpning av lagstiftningen. Skatteverket ser fördelar med att SKR är delaktig i den processen.
- Kommunernas behov och förväntningar på Skatteverkets folkbokföringsverksamhet kan inte tillgodoses fullt ut med nuvarande rättsliga och resursmässiga förutsättningar. Trots de bristande förutsättningarna finns det redan idag en stor potential för att utveckla samverkan för att motarbeta felen i folkbokföringen.

2.3 Göteborgs Stads arbete inom ramen för pilotprojektet

Under pilotprojektets gång har Göteborgs Stad jobbat operativt med olika kontrollprojekt i syfte att se om utfallet ger någon effekt. Göteborgs Stad har i projektet särskilt lyft fram problem med oriktiga hyresförhållanden, olovlig andrahandsuthyrning och skenseparationer med koppling till felaktiga utbetalningar. I denna rapport används begreppet allmännyttan som omfattar samtliga kommunala bostadsbolag i Göteborgs Stad. Nedan sker en redovisning av Göteborgs Stads arbete och nu framtagna kontrollprojekt.

2.3.1 Störningsjouren

Störningsjouren arbetar på uppdrag av Göteborgs Stads Bostads AB, Familjebostäder i Göteborg AB och Bostads AB Poseidon. Samtliga bolag är en del av Framtidenkoncernen. I allmännyttans bostadsbestånd ingår 70 600 lägenheter/bostäder. Störningsjourens arbete mot oriktiga hyresförhållanden är organiserat på en särskild avdelning.

2.3.1.1 Oriktiga hyresförhållanden

Störningsjourens ingång i arbetet mot oriktiga hyresförhållanden är att utreda vem som bor i lägenheten. Syftet är att korrigera felaktiga kontrakt bland annat genom att friställa lägenheter där förstahandshyresgästen inte längre är i behov av lägenheten. Det kan handla om förekomst av dubbla kontrakt eller kontrakt som innehas av personer som har sitt boende tillgodosett på annat ställe, inte längre vistas i landet eller är avlidna. Arbetet initieras framför allt via tips och sker genom utredningar av anställda jurister. Allmännyttan har inom ramen för sin verksamhet en systematisk kontroll som i sin tur genererar impulser till

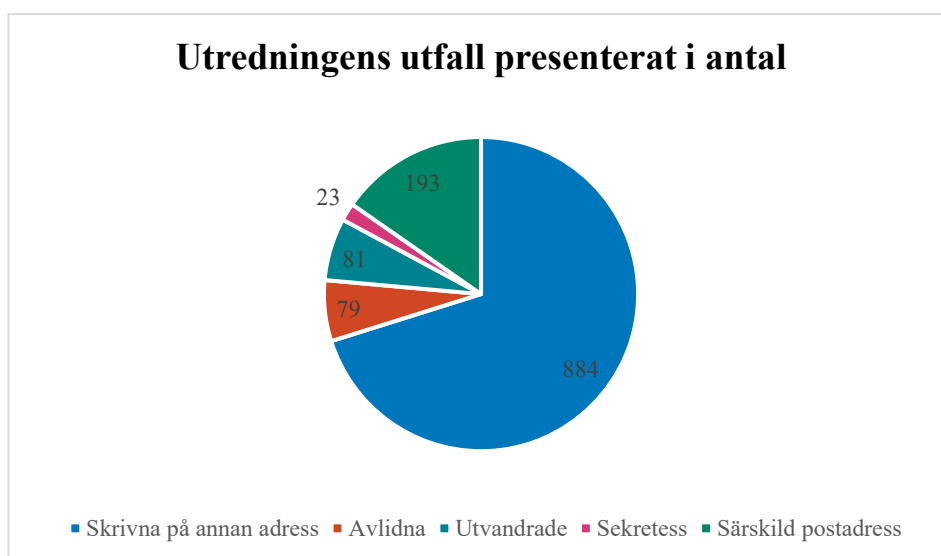
Störningsjouren. Det är till exempel en kontroll av namn på brevlådor och har förekommit inom vissa bostadsområden.

Mellan oktober 2015 och juli 2022 har 10 254 utredningar påbörjats och 2 990 lägenheter friställts inom allmännyttans bostadsbestånd.

2.3.1.2 Systematisk kontroll genom beställning

I syfte att kontrollera eventuella fel i folkbokföringen har Störningsjouren under projektets gång, gjort en egen systematisk utsökning via ett företag som säljer uppgifter ur folkbokföringsregistret. Då Skatteverket inte har skyldighet att lämna ut sammanställningar har utlämnandet i stället skett via betaltjänst. Kontrollen har gällt Familjebostädernas bestånd av hyresgäster och kontraktsinnehavaren (nedan individ) har kontrollerats mot folkbokföringen för att utreda hur boendeförhållandena ser ut i respektive lägenhet. Kontrollen har omfattat 20 776 fysiska personer. Sökningen har avgränsats genom att enbart kunnat kontrollera kontraktsinnehavaren, inte andra som bor på lägenheten.

Utredningen visade att det fanns cirka 1 300 personer med avvikelse i folkbokföringen. Av bilden nedan framgår fördelningen.

Samtliga ärenden har kontrollerats djupare. Flertalet av dessa har visat sig vara korrekta, ex. att lägenheten redan är uppsagd, kontraktet nyss startat eller annan rimlig förklaring. Dessa kontroller har lett till att vi lämnat tips till Skatteverket om felaktig folkbokföring i 82 ärenden, ca 150 ärenden har lämnats tillbaka till bolaget för kontakt (ex. dödsbo där en anhörig har rätten att överta kontraktet), 22 personer har uppdagats ha dubbla kontrakt i koncernen, 230 personer kommer att utredas ytterligare.

2.3.1.3 Slumpmässig kontroll

I samverkan med Störningsjouren beslutades under pilotprojektets gång att genomföra tre slumpmässiga kontroller i flerfamiljshus. Urvalet omfattade cirka 25 lägenheter per trappuppgång med placering i tre socioekonomiskt olika områden i Göteborgs Stad.

Vid kontrollerna hittades ett antal utredningsbara personer och lägenhetsinnehavare.

2.3.1.4 Samordning av stadens arbete mot oriktiga hyresförhållanden

Genom beslut i kommunstyrelsen 2021-12-15 (diarienummer 1673/20) har Förvaltnings AB Framtiden fått ett övergripande ansvar för att tillhandahålla rutiner och samordna gemensamma kontrollåtgärder samt vara en stödfunktion mot oriktiga hyresförhållanden för de boenden som Göteborgs Stad förfogar över. Beslutet har under våren fastställts i kommunfullmäktige § 17 2022-02-24. Samordningen genomförs inom ramen för Störningsjourens ordinarie arbete mot oriktiga hyresförhållanden. Under våren har Störningsjouren kontaktat förvaltningar och bolag inom staden för att göra en djupgående kartläggning av bestånd av bostadslägenheter samt vilka rutiner som finns. Störningsjouren har också erbjudit stöd och hjälp. I samband med kartläggningen har vissa frågor gällande sekretess vid överföring av information från förvaltningar/bolag till Störningsjouren uppmärksammats.

2.3.2 Gårdstensbostäder

Gårdstensbostäder ingår i allmännyttan och har 2 800 hyreslägenheter i sitt bestånd. Hyreslägenheterna finns inom ett avgränsat geografiskt område i Gårdsten.

2.3.2.1 Oriktiga hyresförhållanden Gårdstensbostäder

Gårdstensbostäder har sedan tidigare ett arbete mot oriktiga hyresförhållanden. Där har bland annat skett en återkommande avstämning av kontroll med folkbokföringen var sjätte månad samt arbete med impulser med uppgifter på brevådor, hyresinbetalningar, tips från andra anställda och från Störningsjouren. Antal inkomna impulser per år är cirka 100. Under åren 2019–2020 har mellan 35 och 50 hyreslägenheter återtagits per år. Fram till och med april 2022 har 22 hyreslägenheter återtagits. Av dessa är 10 ett resultat från det systematiska kontrollarbetet som beskrivs nedan.

2.3.2.2 Utökad systematisk kontroll

I samband med deltagandet i pilotprojektet har Gårdstensbostäder påbörjat en utökad systematisk kontroll. Per april 2022 har 2 100 av Gårdstensbostäder totalt 2 800 hyreslägenheter kontrollerats. Kontrollen innebär att hela beståndet går igenom hus för hus och omfattar antalet folkbokförda på adressen, en jämförelse bland annat med information på ytterdörrar och information från bovärdar. Kontakt sker med förstahandshyresgästen. Gårdstensbostäder har lämnat in 415 impulser om misstanke om fel i folkbokföringen till Skatteverket vilket har omfattat 350 hyreslägenheter.

Impulserna till folkbokföringen består i huvudsak av byte av folkbokföringsadress från bostadsadress till en misstänkt felaktig inneboendeadress. De avser i huvudsak unga vuxna som är klara med gymnasiet eller par med barn som skenseparerar men som misstänks bo kvar i den

ursprungliga lägenheten. Det kan medföra att den unge vuxna får försörjningsstöd på den nya folkbokföringsadressen medan ursprungsfamiljen får behålla sitt försörjningsstöd samt bostadsbidrag utan minskning. Vid skenseparationer kan ursprungsfamiljen få högre eller behålla olika typer av bidrag och stöd såsom försörjningsstöd, underhållsstöd och bostadsbidrag när en av makarna ”flyttar ut” samtidigt som den utflyttade kan vara berättigad till bidrag på den nya adressen.

2.3.3 Uttag ur folkbokföringsdatabasen

Genom deltagandet i pilotprojektet har Skatteverket tagit fram underlag till Göteborgs Stad i form av listor med utdrag ur folkbokföringsregistret. Syftet har varit att identifiera ett urval av adresser som utgör risk för fel i folkbokföring och/eller risk för utnyttjande av välfärdssystemen. Inom ramen för pilotprojektet har Gårdstensbostäder och Störningsjouren deltagit, samt Stadsbyggnadskontoret.

Före ett utlämnande ska en sekretessprövning ske hos Skatteverket och enligt 2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen kan utlämnade begränsas till exempel för skydd av enskilda personliga förhållanden. En myndighet har som huvudregel ingen skyldighet att göra en sammanställning eller göra ett nytt underlag av uppgifter. De listor som begärs ut har därmed enbart innehållit få adresser och förfarandet har medfört en avsevärd arbetsinsats från kommunens sida.

Utsökningar baserats på lägenheter/lägenhetsnummer med flest antal folkbokförda inom Göteborgs Stad har gjorts vid två tillfällen. På dessa har det funnits sammanlagt tolv otillåten andrahandsuthyrning varav fem var nya relevanta träffar och sju redan under utredning.

2.3.4 Riktad uppföljning

Stadsledningskontoret har i början av år 2022 efterfrågat statistik gällande hur många underrättelser om fel i folkbokföring samt misstanke om felaktiga utbetalningar och bidragsbrottsanmälningar som gjorts av Göteborgs Stad under 2020 och 2021. Frågan har ställts till de kommunala bostadsbolagen, Boplats Göteborg AB, Störningsjouren och de fyra socialförvaltningarna.

2.3.4.1 Underrättelser om fel i folkbokföring

Socialområdena har sedan den nya lagstiftningen trädde i kraft i juni 2021 sammanlagt lämnat 40 underrättelser, varav

- socialförvaltning Centrum 24 stycken
- socialförvaltning Hisingen 3 stycken
- socialförvaltning Nordost 13 stycken
- socialförvaltning Sydväst 0 stycken.

Socialförvaltningarna har uppgett att det kan förekomma ett mörkertal eftersom statistik inte förts och det är ett stort arbete att manuell ta sig igenom alla ärenden. Det kan därför förutsättas att det är fler än vad som anges här.

Störningsjouren och Gårdstensbostäder har under pilotprojektet lämnat in sammanlagt drygt 1 000 impulser gällande fel i folkbokföring till Skatteverket, varav cirka 600 från Störningsjouren och 400 från Gårdstensbostäder. Boplats Göteborg AB har inte gjort några anmälningar om felaktig folkbokföring. I enstaka fall har förmedlare upptäckt att en bostadssökande har hyrt ut sin lägenhet utan tillstånd från hyresvärd och försökt att teckna dubbla kontrakt. Då har berörda hyresvärdar blivit informerade.

2.3.4.2 Misstanke om felaktiga utbetalningar och bidragsbrottsanmälningar

Socialförvaltningarna har tillsammans under 2020 och 2021 lämnat 8 respektive 16 misstankar om felaktiga utbetalningar till annan myndighet. Nedan visas fördelning av misstankar per år och myndighet.

2020

Socialförvaltningarna har tillsammans lämnat 8 misstankar om felaktiga utbetalningar varav 2 misstankar till annan förvaltning inom Göteborgs Stad.

- 5 misstankar till Försäkringskassan
- 0 misstanke till Arbetsförmedlingen
- 0 misstankar till Pensionsmyndigheten
- 1 misstanke till Migrationsverket
- 2 misstankar till annan förvaltning inom Göteborgs Stad.

Utöver detta har sammanlagt 14 polisanmälningar gjorts gällande misstanke om bidragsbrott gjorts.

2021

Socialförvaltningarna har tillsammans lämnat 16 misstankar om felaktiga utbetalningar varav 2 misstankar till annan förvaltning inom Göteborgs Stad.

- 11 misstankar till Försäkringskassan
- 1 misstanke till Arbetsförmedlingen
- 1 misstankar till Pensionsmyndigheten
- 1 misstanke till Migrationsverket
- 2 misstankar till annan förvaltning inom Göteborgs Stad.

Utöver detta har sammanlagt 18 polisanmälningar gjorts gällande misstanke om bidragsbrott gjorts.

Genom Gårdstensbostäders systematiska kontroll i pilotprojektet finns anmälningar om felaktiga utbetalningar. Det har varit cirka 60 hyreslägenheter som behövt utredas ytterligare vilket resulterat i 35 underrättelser till socialtjänsten, 33 underrättelser till Försäkringskassan och 13 underrättelser till Pensionsmyndigheten.

3 Utvecklingsområden

För att kunna identifiera inom vilka områden det är möjligt att genomföra åtgärder har stadsledningskontoret gjort en sammanfattning av olika utvecklingsområden. Dessa redovisas nedan.

3.1 Utveckling av kontrollarbetet

3.1.1 Kompetenshöjande insatser

Stadsledningskontoret har i förutsättningar för budget 2023–2025 beskrivit behov av kompetenshöjande insatser.

Stadsledningskontoret bedömer, efter genomgång av förvaltningars och bolags lägesbilder, att kunskapshöjning är nödvändig för att öka tryggheten och säkerheten för de som lever, verkar och vistas i Göteborg.

Behovet av en kompetenshöjning av specifik karaktär har även identifierats i ett flertal uppdrag från kommunstyrelsen. Det handlar till exempel om ärenden med koppling till risker inom ekonomisk brottslighet och till oseriösa aktörer. Bland annat finns ett uppdrag att kartlägga koppling mellan välfärdsbrott och felaktig folkbokföring. Uppdraget kommer slutrapporteras andra halvåret 2022 och kommer innehålla förslag om åtgärder som exempelvis kompetenshöjning inom välfärdsbrott, riskbedömning och arbetsmetodik.

3.1.2 Nytt metodstöd hyreskostnader

Kommunfullmäktige har gett socialnämnderna i uppdrag att, i samverkan med Förvaltnings AB Framtiden, säkerställa att rutiner för bistånds- och behovsprövning följs samt att inte bistånd ges för svarta hyror och att ockerhyror inte ska förekomma. Efter beslut i kommunfullmäktige 16 november 2021, har socialförvaltning Nordost den 22 april 2022 tagit fram ett metodstöd knutet till ändringen av Göteborgs Stads riktlinjer för ekonomiskt stöd.

Socialförvaltningars metodstöd vid uthyrning av hyreskostnader har reviderats genom att komplettera ett avsnitt om bistånd till hyreskostnader och utredningsprinciper vid andrahandsuthyrning och inneboendeförhållanden. Av metodstödet framgår bland annat att socialtjänsten vid en prövning av rätten till bistånd ska motverka:

- att oskäligt höga andrahandshyror betalas
- att bistånd utgår för samma hyra flera gånger
- bestående oklarhet om hur många som verkligen bor i en lägenhet
- biståndet understöder olagliga hyresrelationer.

Socialtjänsten ska kräva att den enskilde uppvisar ett intyg eller motsvarande från fastighetsägaren som visar att andrahandsuthyrningen godkänts av fastighetsägaren.

3.1.3 Uppgifter för kontroll av folkbokföring

I dag har Göteborgs Stads verksamheter inte tillgång till en komplett och aktuell folkbokföringsdata. Inhämtning och hantering av folkbokföringsuppgifter sker via egna lokala lösningar och beställningar av personuppgiftstjänster, implementerade med egen arkitektur, informatik och funktionalitet - som dessutom ibland har egna direktkopplingar mot Skatteverket.

Sammantaget är detta kostsamt, resurskrävande och gör det svårare att skapa samverkan mellan olika aktörer i staden.

Störningsjouren samt Gårdstensbostäder har tillgång till folkbokföringsdata via inloggning till Västra Götalandsregionens webbtjänst (Västfolket). Där kan de söka individer via tjänsten, men tjänsten saknar data och möjligheter för utförande av kontroll som det finns behov av idag. Detta program kommer även upphöra år 2023. Det är idag oklart hur denna tjänst kommer ersättas, men förmodligen med Inera. Inera är en personuppgiftstjänst som hanterar personuppgifter från bland annat Skatteverket, till exempel adressuppgifter som finns i befolkningsregistret. Alla regioner, kommuner, statliga myndigheter och privata vårdgivare som är offentligt finansierade kan beställa och använda personuppgiftstjänsten.

Tjänsten innehåller inte alla de uppgifter som behövs för att kunna genomföra alla typer av utredningar vid misstanke om felaktig folkbokföring. Till exempel har Störningsjouren under pilotens gång genomfört en utredning. Via ett kreditupplysningsföretag beställdes 100 000 nödvändiga uppgifter som ursprungligen kommer från Skatteverket. Kostnaden för den beställningen uppskattas till cirka 200 000 kr. I den summan ligger dels kostnaden för beställningen, dels kostnader för bearbetning i form av lönekostnad för att ta fram underlag till beställningen och sedan sortering av uppgifterna.

Utöver sådana beställningar görs också löpande slagningar gällande folkbokföring i upphandlade kreditupplysningstjänster. Det finns således en löpande kostnad för slagningar i dessa, men eftersom det görs andra slagningar som inte är kopplat till folkbokföring är det svårt att få fram en kostnad för detta samt att avgöra omfattningen av slagningarna.

Staden skulle gynnas av en egen mer fullständig lösning som kan användas av alla typer av verksamheter och täcka fler behov. Skatteverket erbjuder kommuner att hämta uppgifter från deras folkbokföringsregister (Navet). Det som krävs är att kommunen löser en hämtning av uppgifterna samt en plats för mottagande och förvaring. De kan sedan hämta uppdateringar löpande enligt eget önskemål. En kommun kan sedan bearbeta och använda sig av de uppgifter de behöver i olika syften.

3.2 Utveckling av samverkan

Av Brottsförebyggande rådets (Brå) rapport 2022:1 Välfärdsbrott mot kommuner och regioner beskrivs hur arbetet mot välfärdsbrottslighet i kommuner håller på att utvecklas. Brå pekar i sin rapport på att kommunernas

lagstadgade ansvar för det brottsförebyggande arbetet håller på att tydliggöras samt svårigheter för kommunerna gällande välfärdsbrottslighet och vikten av kopplingen mellan ett lägesbildaarbete och i samverkan med andra aktörer.

”Ekonomisk brottslighet och välfärdsbrottslighet uppmärksammas i lagförslaget och kan framstå som en särskilt svår uppgift för kommunerna. Men när välfärdsbrottslighet kartläggs inom ramen för lägesbildaarbetet stärks förutsättningarna att agera i och med att identifierade problem och risker blir en del av den gemensamma problembilden i det brottsförebyggande arbetet med andra aktörer.”

3.2.1 Tipshantering till och från andra myndigheter

Det finns både generella bestämmelser som anger att myndigheter ska samverka och mer specifika som anger att samverkan ska ske i olika situationer. En generell bestämmelse finns i 8 § förvaltningslagen där det framgår att en myndighet, inom sitt verksamhetsområde, ska samverka med andra myndigheter. Av förvaltningslagen följer därmed en serviceskyldighet myndigheter emellan att hjälpa varandra.

Samverkan genom informationsutbyte kan ske genom att:

- kommunen begär uppgifter från annan myndighet
- annan myndighet begär uppgifter från kommunen
- en lagstadgad skyldighet för kommunen att lämna ut uppgifter till annan myndighet
- en lagstadgad skyldighet för andra myndigheter att lämna uppgifter till kommunen.

Varje samverkande myndighet ansvarar för att informationsutbyte är möjligt ur sekretesshänseende och även för att ta hänsyn till begränsningar som följer av dataskyddsförordningen och ha stöd för personuppgiftsbehandling.

För kommunens del gällande utlämnade av uppgift följer av offentlighetsprincipens huvudregel att underrättelser och beslut inte omfattas av sekretess. En prövning skall dock alltid ske om sekretess föreligger, i normalfallet enligt 10 kap. 28 § offentlighet och sekretesslag (2009:400).

Bortsett från socialtjänstens område finns därmed stora möjligheter för andra myndigheter att begära ut handlingar inom flera områden.

3.2.2 Organiserad extern samverkan

3.2.2.1 Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet

Göteborgs Stad har en funktion som arbetar mot organiserad brottslighet genom bland annat samverkan. Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet (KC) är ett nätverk av tolv samverkande myndigheter som leds från stadsledningskontoret genom avdelningen Trygghet och samhälle. KC:s uppdrag är att ta

initiativ till, samt stödja och driva nätverk och samarbetsprojekt som ska leda till konkreta åtgärder mot organiserad brottslighet och otillåten påverkan.

Om en förvaltning eller ett bolag inom Göteborgs Stad får misstankar om att det finns organiserad brottslighet inom stadens verksamhet och behöver stöttning ska kontakt tas med KC. Stöd kan ges genom konsultation eller förmedling av kontakter både inom staden och mot myndigheterna.

3.2.2.2 Regionala underrättelsecentret (RUC)

Med anledning av Göteborgs Stads deltagande i pilotprojektet deltar staden sedan 2021 med en adjungerad representant i det regionala underrättelsecentret (RUC) som leds av polisen Västra regionen. I RUC ingår representanter från ett flertal olika myndigheter, som till exempel Försäkringskassan, Tullverket, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Säkerhetspolisen och Kriminalvården i syfte att arbeta mot organiserad brottslighet.

Kommunens deltagande ger RUC möjlighet att få en inblick i hur kommunens verksamheter bedrivs. Det ger också en möjlighet att kunna delge viktig information om tillvägagångssätt vid organiserat fusk inom välfärden, vilket kommunen kan nyttja för att hindra och motverka felaktigt utnyttjande av kommunens resurser. Kommunen är till exempel ansvariga för hyreslägenheter, lokaler, samt bidrag och andra stöd till föreningar och ideella verksamheter.

3.2.3 Internt arbete i Göteborgs Stad

3.2.3.1 Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026

Av program beslutat i kommunfullmäktige 2022-06-16 (dnr 355/20) är ett av målområdena är att öka samverkan. Det anges att det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet är omfattande men inte bedrivs på ett samordnat och likvärdigt sätt eller i tillräcklig samverkan med interna och externa aktörer. I målområdets strategier med ett särskilt ansvar för kommunstyrelsen och samtliga socialnämnder anges att Göteborgs Stad ska ta initiativ och aktivt delta i såväl internt som externt initierade trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder samt kontinuerligt utveckla nya strukturer och överenskommelser för samverkan internt samt lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

3.2.3.2 Budgetuppdrag att motverka välfärdsbrott

I uppdrag från budget med diarienummer 0123/22, uppdrag att föreslå åtgärder för att samordna och stärka samverkan inom staden för att motverka välfärdsbrott som exempelvis assistansfusk, fusk vid utbetalningar av ekonomiskt bistånd, nödbistånd och andra sociala bidrag. Det kommer tas fram åtgärdsförslag gällande hur arbetet med samverkan kan utvecklas. Ärendet är planerat att redovisas för kommunstyrelsen sista kvartalet 2022.

3.2.4 Samverkansprojekt i Nordost

Under våren 2022 har lokalpolisområde Nordost, polisområde Storgöteborg startat upp ett samverkanspilotprojekt i Nordost. Utöver Lokalpolisen ingår Bedrägerisektionen inom polisen i Göteborg, Göteborgs Stad (Socialförvaltning Nordost) och Försäkringskassan. Lokalpolisområde Storgöteborg Nordost har under de senaste åren samverkat med Socialförvaltning i Nordost (försörjningsstöd). Detta har främst skett genom att lokalpolisområde Nordost i sitt löpande arbete uppmärksammat och dokumenterat misstänkta felaktigheter som sedan överlämnats till Socialförvaltningen i Nordost i form av ett PM. Under våren 2022 har polisen tagit initiativ till en utökad och mer strukturerad samverkan i form av ett pilotprojekt.

Pilotprojektet i Nordost har inspirerats av ett liknande projekt ”Gökungen” som finns inom Södertälje kommun. I bilaga 2 finns Gökungen beskrivet.

Syftet med projektet är att i ett av de särskilt utsatta områdena inom Göteborgs Stad arbeta med att minska felaktigt utnyttjande av välfärdssystemet samt se till att andelen felaktiga folkbokföringar minskar. Därtill även utveckla en metod för att arbeta mot fenomen (se bilaga 1) och pröva den nya lagstiftning (se 3.2.2) som införts på området.

Polisen uppger att i deras uppdrag med de särskilt utsatta områdena är det viktigt att arbeta med normförskjutningar såsom felaktigt utnyttjande av välfärdssystemet. I många fall döljer man inte för sin omgivning att man felaktigt utnyttjar systemet.

Arbetet är fortsatt under uppbyggnad och planen i höst är att utbilda personalen i Göteborgs Stad (Socialförvaltning Nordost) samt fortsätta samverkan och genom kontroller minska felaktiga utbetalningar och brott mot välfärden. Målsättningen är att det ska minska felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd samt att lagföra personer som förekommer i förundersökningarna och återta brottsvinster.

Analys

3.3 Folkbokföringsfel

I pilotprojektet har beräknats att folkbokföringen varit felaktig i 72 procent av ärenden som har skickats in av deltagande kommuner. För Göteborgs del har felaktigheter upptäckts i 81 procent av ärendena. Skatteverket har i den senaste skattningen (år 2019) beräknat folkbokföringsfel till ca 2 procent av befolkningen.

Eftersom pilotprojektet enbart utrett ärenden där det finns en misstanke om fel i folkbokföringen kan inte resultatet tolkas som att det i Göteborgs Stad finns fel i 81 procent av folkbokföringen.

Genom deltagande i pilotprojektet som pågick december 2020-maj 2022 har allmännyttan skickat över 1 000 underrättelser som fel i folkbokföring till Skatteverket. Det finns även rutiner som följs och som medför att allmännyttan löpande skickar underrättelser till Skatteverket före och efter pilotprojektet.

Gårdstensbostäder gör en genomlysning av hela sitt bostadsbestånd och har hitintills kontrollerat cirka 2100 av 2800 bostäder vilket medfört att Gårdstensbostäder under första halvåret 2022 har fördubblat antalet återtagna hyreslägenheter till följd av otillåten andrahandsuthyrning. Analysen av den systematiska kontrollen visar att det finns misstanke om fel i folkbokföringen i 17 procent av bostadsbeståndet. Detta trots att de under flera år arbetats aktivt med oriktiga hyresförhållanden.

Det finns därför skäl att anta att folkbokföringsfelet i Göteborgs Stad överstiger ett folkbokföringsfel på 2 procent.

3.4 Kontroll av folkbokföringsfel

Kommunfullmäktige har beslutat om ett nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Det tydliggörs behov av samverkan för att kunna förebygga fel, fusk och brottslighet inom välfärdsområdet. I förutsättningar för budget 2023–2025 lyfts att kontrollarbetet måste utvecklas. Det finns ett samband mellan fel i folkbokföring och välfärdsbrottslighet. Genom att folkbokföringsfelen ökar behöver kontrollarbetet utvecklas för att stävja den negativa utvecklingen.

Det finns ett nytt metodstöd för utbetalning av hyror för att minska bidragsfusk och för att öka förståelsen för hur välfärdssystemet fungerar. Samtidigt omfattas socialtjänsten sedan juni 2021 av en utökad skyldighet att underrätta Skatteverket vid misstanke om fel i folkbokföringen. Det är sannolikt att antal underrättelser om felaktigheter i folkbokföringen kommer att öka.

3.4.1 Störningsjouren och Gårdstensbostäders kontrollarbete

Inom Störningsjouren och Gårdstensbostäder finns sedan flera år tillbaka ett systematiskt arbete mot otillåten andrahand. Störningsjouren har under våren 2022 fått ansvar för samordning av stadens arbete i frågan.

Störningsjouren bedömer att impulser/inkommande tips är viktiga för kontrollarbetet för att hitta fel i folkbokföring. Det är främst impulser från personer som är i kontakt med de som befinner sig i lägenheten eller i lägenheten, till exempel husvärdar, bovärdar och fastighetsjour mm. En väl fungerande tipsfunktion och omvärldsbevakning av olika slag är viktigt

Gårdstensbostäders arbete med systematisk kontroll av helt bostadsområde har medfört ett stort antal anmälningar om misstanke om fel i folkbokföringen. Vidare har Gårdstensbostäder genom sin kontroll av 2 100 lägenheter medfört drygt 80 underrättelser till socialnämnden, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

Pilotprojektet har visat att slumpmässiga kontroller kan ge viss effekt, vid undersökning av tre trappuppgångar så var merparten av eventuella felaktigheter redan kända för Störningsjouren.

3.4.2 Kontrollarbete efter uttag ur folkbokföringsdatabasen

De uttag som gjorts från folkbokföringen har resulterat i ett flertal olika listor. Det har dels varit listor med adresser med många folkbokförda, dels generella listor med hela bostadsbeståndet. En begäran om listor föregås av en prövning hos Skatteverket och kan nekas med hänsyn till både om uppgifterna omfattas av sekretess och om begäran medför ett omfattande merarbete för Skatteverket.

Utsökningar som genererar listor kan också göras genom betaltjänster. Detta underlag har i första hand fungerat som registervård och medfört till exempel rättning av fel som felaktiga personnummer. Det är viktigt att göra registervård med återkommande intervall. Ett viktigt resultat från detta uttag är att Störningsjouren har hittat sammanlagt 22 hyresgäster som har minst två hyreskontrakt inom allmännyttan.

3.4.3 Uppgifter ur folkbokföringsregister

Förvaltningar och bolag köper idag olika tjänster för att tillfredsställa deras behov kopplade till uppgifter som finns i Skatteverkets folkbokföringsregister kallat Navet. Under projektets gång har Skatteverket skickat ut listor på efterfrågat underlag från Navet. Det har inte tillfredsställt kommunernas behov och förväntningar. Stadsledningskontoret anser därför att stadens behov inte kan tillgodoses fullt ut genom att skicka skriftliga förfrågningar via mejl med nuvarande rättsliga och resursmässiga förutsättningar. Det skulle spara tid, pengar och underlättas med en kommungemensam tjänst som är tillgänglig för

alla verksamheter i staden som har behov. Skatteverket har erbjudit staden en uppkoppling och inhämtning av data från Navet.

3.5 Underrättelser till andra myndigheter

Genom lagändringen i folkbokföringslagen under 2021 har kraven för att meddela Skatteverkets folkbokföring om misstänkta fel utökats. Det finns också en lagstadgad skyldighet att underrätta utbetalande myndighet om det finns misstanke om felaktiga utbetalningar. Det innebär att verksamheterna ska lämna ut uppgifter till andra myndigheter.

Utöver impulser om fel i folkbokföringen har inom ramen för pilotprojektet undersökts hur många underrättelser om felaktiga utbetalningar som gjorts till utbetalande myndigheter, samt brottsanmälningar.

Av Skatteverkets utvärdering av pilotprojektet på riksnivå framgår det att 920 utredningar har hittills resulterat i 190 polisanmälningar om folkbokföringsbrott och 59 underrättelser om misstänkt felaktiga utbetalningar ur välfärdssystemen.

En enkätundersökning till allmännyttan och socialförvaltningarna som gjordes inom ramen för projektet visar att staden endast lämnar ett fåtal underrättelser av felaktiga utbetalningar till andra myndigheter under 2020–2021. Det går dock inte att utesluta att fler underrättelser lämnats eftersom inte alla har krav på dokumentation eller fört statistik.

Det systematiska kontrollarbetet utfört på Gårdstensbostäders bestånd har resulterat i 415 impulser om misstanke om fel i folkbokföringen vilket har omfattat 350 hyreslägenheter. Vid den systematiska kontrollen har även misstanke om felaktiga utbetalningar kommit fram. Det har varit cirka 60 hyreslägenheter som behövt utredas ytterligare vilket resulterat i totalt 81 underrättelser, varav 35 till socialtjänsten, 33 till Försäkringskassan och 13 till Pensionsmyndigheten. Störningsjouren har inte lämnat några underrättelser till andra myndigheter gällande felaktiga utbetalningar, däremot has löpande kontakt med socialförvaltningarna.

En systematisk kontroll av bostadsbeståndet medför att antal lämnade underrättelser om misstänkta felaktiga utbetalningar ökar påtagligt. Det finns därmed ett samband mellan fel i folkbokföring och välfärdsbrott.

3.6 Utveckling av samverkan

I ärenden kopplade till organiserad brottslighet är nätverk och kontakter avgörande för att nå framgång. Det finns hinder i sekretess men det finns också stora möjligheter att på laglig väg begära ut uppgifter. Det är därför viktigt att underrättelser lämnas till andra myndigheter vid misstanke om fel.

Vid samverkan i ett konkret ärende är rollfördelningen viktigt. I pilotprojektet med socialområde Nordost prövas möjligheterna till ett myndighetsöverskridande arbete där polisen leder arbetet och utredningen.

Vid intern samverkan inom staden är det avgörande att det finns kunskap om vilka uppgifter som kan begäras ut och att det finns kontaktpersoner som kan hjälpas åt över förvaltningsgränserna. Kunskapscentrum kan bidra med stöttning gällande ärenden som har koppling till organiserad brottslighet.

Genom utbildning av personalen i Göteborgs Stad (socialförvaltning Nordost) samt genom ökad samverkan och kontroller, kommer socialförvaltningen Nordost förbättra arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar samt brott mot välfärden.

Effekten förväntas även bli att synliggöra vikten av att människor är folkbokförda på de adresser de verkligen bor på. Även vilka delar som behöver utredas för att tydliggöra vikten av rättssäkerhet och beviljade medel.

Skatteverket och pilotprojektets deltagare ser positivt på denna typ av samverkan och ser även att den bidrar till ökade möjligheter att motverka och förebygga fel och fusk. Under projektets gång har projektet följt och fått ta del av Södertäljes utfall vid liknande typ av samverkan. Deras projekt kallat Gökungen har nått framgångar i jakten på kriminalitet, fusk och bidragsbrott genom samverkan.

Förhoppningsvis möjliggör en framgång i samverkan i Nordost, även till att arbetsmetoden kan spridas och användas i fler delar av staden.

Stadsledningskontoret kommer i ärende med diarienummer 0123/22, att återkomma med förslag på hur samverkan kan stärkas för att motverka välfärdsfusk och brott under hösten 2022.

4 Rekommendationer

Kontrollåtgärder

I syfte att minska folkbokföringsfelet och utveckla det systematiska kontrollarbetet rekommenderar stadsledningskontoret ett antal olika kontrollåtgärder för berörda bolag och förvaltningar.

- Med 1–3 årsintervall göra kontroller av hyresbeståndet mot befintlig folkbokföringsdata för bättre registervård och signalfångst.
- Skapa rutiner för personal i bostadsområden, som bovärdar och likande, gällande impulser till Störningsjouren i syfte att nå enhetlig rapportering om oriktiga hyresförhållanden.
- Inom stadens bostadsbestånd genomföra kontroll enligt den modell med systematiskt kontrollarbete som Gårdstensbostäder genomfört.
- Genomföra fysiska kontrollbesök efter impulser i samverkan med andra förvaltningar inom staden som till exempel miljöförvaltningen och räddningstjänsten.

Förvaltnings AB Framtiden har idag ett övergripande ansvar för att tillhandahålla rutiner och samordna gemensamma kontrollåtgärder samt vara en stödfunktion mot oriktiga hyresförhållanden för de boenden som Göteborgs Stad förfogar över. Stadsledningskontoret föreslår att hantering av ovan förslag tas omhand inom ramen för det uppdraget.

Kontrollverktyg

När det gäller verktyg för kontroll bedömer Stadsledningskontoret att det finns behov av en stadengemensam tjänst, där stadens verksamheter kan få direkt tillgång till aktuell och säkra folkbokföringsdata. Skatteverket tillåter Göteborgs Stad att hämta uppgifter direkt från deras folkbokföringssystem Navet. Det skulle innebära full tillgång samtidigt som det sannolikt kommer minska kostnaderna och administrationen i staden.

Stadsledningskontoret föreslår därför att intraservice ser över möjligheterna att starta en hemtagning av Skatteverkets uppgifter i Navet till en server inom Göteborgs Stad och sedan möjliggöra för förvaltningar och bolag att beställa utdrag ur innehållet.

Kompetenshöjande insatser

Genom att skapa kunskap om arbetssätt och kompetensöverföring kan fel i folkbokföring och felaktiga utbetalningar förhindras. Vad gäller kompetenshöjande insatser rekommenderar stadsledningskontoret utbildning av berörd personal i allmännyttan och socialförvaltningarna inom följande:

- Underrättelseskyldigheten enligt § 32 c folkbokföringslagen (1991:481) och 3 § lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid misstanke om felaktiga utbetalningar, om det lagstadgade innehållet.
- Det trygghetsskapande och brottsförebyggande området enligt underlag i budgetförutsättningar 2023–2025.
- Oriktiga hyresförhållanden och underlag som kan lämnas som impulser till Störningsjouren samt arbetsmetodik.

Samverkan

Samverkan bygger på att flera myndigheter/förvaltningar arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål. Utgångspunkten för samverkan är att det finns både avsikt att samarbeta samt stöd i lag. Stadsledningskontoret föreslår därför följande:

- Göteborgs Stad bör fortsatt delta som adjungerad i RUC för att säkra stadens möjlighet att kunna hindra och motverka felaktigt utnyttjande av kommunens resurser.
- Fortsätta samverka med Skatteverket (folkbokföringen) och andra kommuner i syfte att upptäcka nya företeelser, ta fram nya samt utveckla befintliga metoder för att motverka fel och fusk med folkbokföring.
- Socialförvaltningarna och allmännyttan bör mot bakgrund av den utökade anmälningsskyldigheten om misstanke om folkbokföringsfel, utveckla sin samverkan i syfte att säkerställa att kontaktvägar finns. Det bör tas fram rutiner för samverkan samt för att säkerställa att allmännyttan och socialtjänsten lämnar underrättelser till varandra när de kan och ska göra det.
- Kontaktvägar bör även skapas mellan berörd personal som jobbar med stadens bostadsbestånd och Störningsjourens avdelning för oriktiga hyresförhållanden.

För att säkerställa att Göteborgs Stad arbeta aktivt med att begära ut och lämna ut uppgifter till och från andra myndigheter för att motverka fel och fusk, bör berörda verksamheter säkerställa att den lagstadgade skyldigheten att lämna underrättelser till andra myndigheter dokumenteras och följs upp inom ramen för ordinarie uppföljning.

Bilagor

Bilaga 1 Exempel på felaktig folkbokföring som uppmärksammats inom pilotprojektet. (ur Skatteverkets rapport 2022-06-01)

Skenseparation

Par med barn som egentligen är sammanboende men uppger sig vara separerade och ensamstående för att få ut mer pengar från stat och kommun. Oftast är det mannen som folkbokför sig felaktigt på en annan adress än den övriga familjen och kvinnan saknar inkomst från arbete. Den anmälda flytten sker många gånger till bostäder med små ytor i förhållande till antal folkbokförda personer och där dessa oftast har ingen relation till varandra. Det förekommer även att folkbokföringen sker hos en släkting eller en bekant och på så sätt kan den kvarvarande föräldern få ut mer i bidrag. Skenseparationer är svårutredda eftersom personerna hjälps åt genom att backa upp varandras historia och styrka oriktiga uppgifter. En annan utmaning har varit efterkonstruktioner av uppgifter och handlingar samt flyttanmälan till flera olika adresser. Utredningen tar mycket lång tid än den borde och en korrekt folkbokföringsadress blir svår att uppnå.

Olovlig andrahandsuthyrning

I en del fall med skenseparationer kan paret ha hyreskontrakt på var sin lägenhet, och den ena parten hyr ut lägenheten olovligt trots att den fortsätter att bo kvar hos sin partner. Förutom olovlig andrahandsuthyrning så innebär det även oredovisade inkomster och stor risk för ytterligare felaktig folkbokföring. Detta eftersom de personer som faktiskt bor i lägenheten inte får folkbokföra sig där för att den olovliga andrahandsuthyrningen inte ska upptäckas eller att bostadsbidrag ska påverkas.

Vuxna barn

Myndiga barn som bor hemma hos föräldrar skenskriver sig på en annan adress i syfte att föräldrarna får ha kvar sina bidrag från kommunen och Försäkringskassan. Vuxna barn folkbokför sig hos släktingar eller vänner till föräldrarna som inte har bidrag eller ersättningar från staten. Flyttningarna sker till adresser inom samma område. Ärenden är något enklare att utreda då de vuxna barnen är väldigt unga personer och själva inte vinner något på att ha felaktig folkbokföring och inte heller vinner släktingarna något på den felaktiga folkbokföringen. De vill inte bli inblandade i en kontroll från Skv och vid förfrågan erkänner en del att flytten till adressen har varit felaktig. En flyttanmälan till föräldrars adress kan komma in under utredning. Risken finns att efter avslutad utredning anmäler dessa personer på nytt flyttning till en felaktig adress.

Personer utan synliga relationer

Personer som kommer till Sverige som arbetstagare eller genom asyl och som folkbokför sig på felaktiga adresser. De har oftast inga relationer registrerade i folkbokföringen. Dessa ärenden är svåra att utreda eftersom personerna undviker att uppge en korrekt folkbokföringsadress och nonchalerar Skatteverkets kontroll. Det har inte kunnat kartläggas anledningen till deras felaktiga folkbokföring är men vi misstänker att det kan handla om olovlig

andrahandsuthyrning, men också unga män som inte vill folkbokföra sig hos sina flickvänner på grund av ekonomiska eller kulturella skäl.

Utland

Det kan handla om personer som är bosatta i utlandet men är kvar som folkbokförda i Sverige för att exempelvis få ut pension, ersättningar från Försäkringskassan och ha fortsatt tillgång till vården. Det kan även handla om personer som vill undvika bosättningsavbrott i Sverige i syfte att få svenskt medborgarskap samt inte riskera återkallande av uppehållstillstånd. En del har förstahandshyreskontrakt och hyr ut bostad olovligt i Sverige medan de faktiskt är bosatta utomlands. Uthyrningen kan föranleda oredovisade inkomster och bidragsfusk.

Assistans på papper

Inom uppdraget har Skv fått in underrättelse om felaktig folkbokföring från vård- och omsorgsnämnden i en av de kommuner som ingår i regeringsuppdraget. Då ärendena har kommit in under senare tid är många utredningar fortfarande pågående och därför svårt att dra några slutsatser. Dessutom har dessa underrättelser varit få, vilket också försvårar vår möjlighet till analys. Vi har dock sett indikation på att folkbokföringen används som ett sätt att behålla för många beviljade assistanstimmar. Denna slutsats drar vi eftersom vi har kunnat identifiera personer som har arbetat med andra arbetsuppgifter i en annan stad samtidigt som de redovisat assistanstimmar hos familjemedlem. Vi har även haft fall där assistanstimmar redovisats i Sverige trots att personen antagligen varit bosatt utomlands. I samtliga fall rör det sig om assistans som har beviljats till en familjemedlem och assistansen utförts av annan familjemedlem.

Skenbar trångboddhet hos barnfamiljer

När en person har ett hyreskontrakt genom det kommunala bostadsbolaget så måste vissa grundläggande kriterier vara uppfyllda för att få behålla kontraktet. Att vara folkbokförd på adressen brukar vara ett måste enligt bolagets regelverk. Under uppdragets gång har vi uppmärksammat att giltig andrahandsuthyrning aldrig eller mycket sällan finns i kombination med skolbarn.

Familjen är folkbokförd i bostaden men befinner sig utomlands

Detta leder till felaktigheter i folkbokföringsregistret, men kan även innebära oriktiga uppgifter i bostadsbolagets kundregister, oredovisade inkomster och felaktiga utbetalningar. Vi upplever att trångboddhet kopplat till skolbarn sällan är reell, utan att många personer är folkbokförda på adressen men i själva verket så bor inte alla där.

Uteblivna skolbarn

När ett barn inte kommer till skolan är kommunen skyldig att anmäla detta till Skatteverket som i sin tur ansvarar för att folkbokföringsregistret är korrekt. När en familj som egentligen har flyttat från Sverige blir medvetna om att deras folkbokföring granskas så förekommer det att de anmäler flytt till en adress i en annan kommun. Det är ett sätt att undkomma granskning av familjens folkbokföring vilket i förlängningen kan bidra till att felaktiga utbetalningar fortgår och att ytterligare kommun/ kommuner måste lägga resurser på att eftersöka barn som uteblir från skolan.

Skolupptagningsområde

Flytt för barnet och minst en av föräldrarna till en ny adress inom eller utom kommunen för att få tillgång till en viss skola. När barnet blivit inskrivet i skolan så anmäls inte sällan flytt tillbaka till den tidigare folkbokföringsadressen.

Förskola fick förskolepeng för barn som var utvandrat

ett barn inte kommer till skolan är kommunen skyldig att anmäla detta till Skatteverket som i sin tur ansvarar för att folkbokföringsregistret är korrekt. Efter utredning konstateras att 35 barnet har flyttat från Sverige med föräldrar, men folkbokförd på lägenheten som hyrs ut olovligen. Barnet har varit inskriven på en fristående förskola och förskolan har erhållit skolpeng under tiden barnet varit inskrivet.

Olovlig uthyrning, madrassboende

När fastighetsägaren får tillgång till lägenhet i samband med vattenläcka uppmärksammas att lägenheten bara var möblerad med sängar. De verkliga ägarna ägde sedan flera år ett radhus där de bodde med sina barn. Lägenheten hyrdes ut olovligen.

Olovlig uthyrning, trångboddhet och svarta inkomster

Fastighetsägaren uppmärksammas genom att grannar lämnar anmälningar om störningar från lägenheten. Hyresgäst hyr ut lägenhet olovligen under längre tid på ett attraktivt bostadsområde. Hyresgästen bor själv i bostadsrätt.

Utvandrad, men folkbokförd på lägenhet

Genom tips från grannar uppmärksammas att äldre person är folkbokförd på lägenhet, men andra personer bor där. Lägenheten hyrs ut olovligen och personen erhåller pensionsersättning hej inte har rätt till. Äldre kan även avlida utomlands utan att det rapporteras in och felaktig pensionsersättning kan betalas ut.

Bilaga 2, Beskrivning av Gökungen

Södertälje kommun har en folkmängd på strax under 100 00 invånare. De har arbetat systematiskt med fel i folkbokföring och underrättelse om felaktiga utbetalningar, och utgjort en del av Skatteverkets pilotprojekt. Det finns ett samverkansprojekt "Gökungen" mellan staden, polisen, Försäkringskassan och Folkbokföringen. Syftet är att förebygga brottslighet kopplat till välfärdsbrott och fel i folkbokföringen.

Ärendena initieras genom att socialtjänsten gör en polisanmälan. De väljer sedan ut anmälningar som får extra fokus. Socialtjänstlagen, 4:1 samt 25 § förvaltningslagen stadgar att kommunikation ska ske med berörd individ. Detta gäller ej vid misstänkt bidragsbrott eller anmälan om felaktig utbetalning. De behöver inte kommunicera till klienten att vi inleder en utredning i syfte att utreda huruvida vi ska göra en polisanmälning eller ej och vi behöver inte heller kommunicera att vi gör en polisanmälan. Dock får kommunikation ske, till exempel om man anser det vara bästa vägen för att avbryta ett pågående brottsligt beteende eller för att få slut på fusk. Med stöd av sekretessbrytande bestämmelse bryts sekretessen i förhållande till polis/åklagare, dvs det är ett lagligt utlämnande av uppgifter som annars skulle omfattas av sekretess, men det är inte en grund för att lämna ut uppgifter till andra myndigheter. Parallellt kan dock kommunen göra en FUT eller anmälan om felaktigt FBF. Då kan den myndigheten som fått anmälan höra av sig till kommunen och begära ut mer material. Då gör kommunen en menprövning och ser om de kan lämna ut. Ofta kan begärande myndighet få ut mer info genom att vända sig direkt till polisen. Kommunen kan också vända sig till FBF om den har behov att få ut information under en viss period, då kan frågas indirekt väckas hos FBF. Innehållet i polisanmälan från kommunen till polisen får enbart innehålla relevant information. Dvs. socialtjänsten kan inte lämna ut kringuppgifter i en polisanmälan som inte är relevant.

Efter att polisanmälan gjorts tar polisen över ansvar, de representeras både av bedrägerienhet och lokalpolis (utredning och husrannsakan resurser) Polisen har då socialtjänstens material och de efterfrågar andra myndigheters material. Medverkande är folkbokföring, Försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Socialtjänsten sitter som medlyssnande men är sammankallande till möten, dock är det polisen som håller i mötena.

Under 2021 har Södertälje kommun lämnat cirka 100 underrättelse om fel i folkbokföring till Skatteverket varav 90 inom Skatteverket pilotprojekt. Från och med 2022 lämnar Södertälje kommun cirka 20 underrättelser per månad vilket motsvarar en 40% ökning jämfört med tidigare år. Antal lämnade misstankar om felaktiga utbetalningar till utbetalande myndighet uppgår under 2021 till 9 polisanmälningar vilket lett till 32 kontrollutredningar på Försäkringskassan och cirka 40 hos Skatteverket samt 10 misstankar till Arbetsförmedlingen.

Stadsledningskontoret

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

